

M U D H R E U C H D

AGUS

MU FHRITHEALADH NAN AINGIL

DO

OIGHREACHAIBH NA SLAINTE:

MAILLE RI

TRI LITRICHEAN AGUS CUNNTAS MU BHEATHA
AN UGHDAIR.

LE

MR. CHRISTOPHER LOVE,
MINISTEIR AN T-SOISGEIL A BH' ANN AN
LAURENCE-JURI AN LUNNAINN.

“Campaichidh aingeal an Tighearna mu'n timchioll-san d'an
eagal e, agus teasairgidh e iad.”—*Salm xxxiv. 7.*

EADAR-THÈANGAICHTE GU GAELIG,

LE

I A I N R O S E.

INVERNESS:

PRINTED BY WILLIAM CORNER,
AND SOLD BY

J. SMITH, K. DOUGLAS, D. FRASER, AND C. KEITH,
BOOKSELLERS, INVERNESS.

1849.

INVERNESS:
PRINTED BY WILLIAM CORNER,
6, BRIDGE STREET.

CUNNTAS MU'N UGHDAIR.

UGADH Gillecriosd M'Ionmhuinn (Love) ann an
rdiff an Siorrachd Ghlamorgan, ann an Uales,
us aig aois sheachd bliadhna-deug chaidh e a
' ionnsachadh do dh' Oil-thig Ocsford. An
gh dha dol troimh chùrsa fhoghlum, dh'
luicheadh e air tùs na mhinistear do Dhaing-
teach Uindsor; re àm nan aimhreitean ri linn
ceud Rìgh Tearlach. Bha e rithist na mhinis-
tear ann an eaglais Anna fagus do Aldersgate,
as an deigh sin ann an Laurence-Juri, araon
na an Lunnuinn.

Ann an bhliadhna 1651, am feadh a bha na
Albanaich a' togail feachd air son seirbhis an
Rìgh Tearlach, bha litrichean uaigneach
mar iad féin agus na Presbiterianich Shas-
unnach; mar an ceudna sgrìobhadh litrichean,
as chuireadh teachdairean o Lunnuinn a dh'
tasuidh an Rìgh agus a mhathair do'n Fhraing,
teabhag a chuir chum còrdadh ris na h-Alban-
na, a' toirt dearbh chinnte dhoibh gu'n eireadh
Presbiterianaich Shasunnach 'na aobhar an
l chothrom a gheibheadh iad. Bha na prìomh
pòine uaisle agus na ministearan a bha sgrìobh-
nan litrichean so chum an Rìgh a' cumail an
neamhan uaigneach ann an tigh Mhaidseir
ms, Choirnileir Barton, agus Mr. Love.

B' gann a b' urrainn a leithid so a chomh-bhànn
ai air a chumail an cleith air sùil fhurachair
uachdaranan ùra, aig an robh an luchd
haidh anns gach cearnaidh. Ghlacadh

Maidsear Adams air son amharus, agus b' esan an ceud neach a dh' fhoillsich an nì so *chomairle an stàda*. A réir an fharbhais fhuairleadh uaithe-san, thugadh ughdarras chum a chuid bu mhò dhe na daoine uaisle agus dhe ministerean a bha 'sa chomh-bhànn so a ghlaadh; ach thàr mòran dhiu as, agus theich iad cò stòirm. An ceann beagan ùine fhuair an t-ìomladh dhiubh-san a chuireadh an làimh an cead, a chumha gu'n striochdadh iad do'n luchd riaghlaidh 'san àm ri teachd; ach Mr. Love agus Mr. Gibbons (duine uasal) dream dhe'n d' rinneadh eisimpleir, chum eagal a chuir air muinntir eile.

Thugadh Mr. Love an lathair na h-àrd chùcheartais nuadh a shuidhicheadh a chum na crìoch so, a réir cleachdadh nan amannan sin gu lèir ceannaire an aghaidh an stàda fheuchainn; an 20amh là dhe'n 7amh mìos thugadh a chùdhaidh so a leanas na aghaidh air son ceannaire an aghaidh an stàda: "Gu'n d' rann esan, maille ri dream eile, aig caochladh amannan na bliadhna 1649, 1650, agus 1651, a' cur ann an iomadh àite, comh-bhànn mhì-rùna agus gu'n dhealbh iad feachd a thogail an aghaidh na h-uachdranachd a th' ann 'san àm—gu'n rannaidich agus gu'n ghairm iad Tearlach Stiubhard mac is seine an Rìgh a bh' ann mu dheireadh bhì na Rìgh air Sasunn, as eugais aonta na Fhàlamaid—gu'n d' rinn iad còmhnaidh ris na h-Annaich chum briseadh a steach air a chòmhla fhlaitheachd so—gu'n robh esan anns na bliadhna 1650, agus 1651, a' sgrìobhadh litrichean agus a' cur teachdairean a dh'ionnsuidh Thearlach Stiubhard, mac an Rìgh mu dheireadh, agus a' cur a bhan-rìgh a mhathair, &c.,—mar an ceud gu'n robh esan maille ri muinntir eile a' sgrìobhadh

adh gu caochladh dhe na h-Albannaich, agus gu'n robh e 'gan còmhoadh le airgiod agus le àirm, &c."

Thagair Mr. Love an aghaidh na cùis dhitidh so, nach robh e ciontach dh'i. Thugadh oehdnair dhe na daoine uaisle bha an eomh-bhànn maille ris féin nam fianaisean na aghaidh. Bha fear dhiu, Mr. Jaeson, (ministeir) a dhiult fianais a thoirt, do bhrìgh gu'n do mheas e gu'm bu duiue maith Mr. Love; ag ràdh, gu'm biodh ifrinn aige na ehoguis gu là 'bhais, nam bé 's gu'n labhradh e nì sam bith a bhitheadh erouail an aghaidh Mr. Love; nì air son an do chuir a chùirt e ann am prìosan, maille ri ùbhladh cuig ceud pùnd sasunnash a chuir air. Ach thug cuid eile dhiu fianais gu'n robh Mr. Love a' sgrìobhadh araon a dh' ionnsuidh an Rìgh agus nan Albanuach.

Chuir Mr. Love, na dhion-ehaint, an aghaidh nam fianaisean, a chionn gur ann a dh' eignich-cadh iad ehum na seirbhis gu'm bcatha féin a shaoradh. Thug e fainear nach robh ach aou fhianais air son iomadh dhe na cùiscan d'itidh; agus gu'n tug cuid dhiu mionnau eithich, uo aig a chuid bu lugha gu'n dhì-chuimhnich iad cuid a nithe; ni a dh' fhaodadh tachairt gle fhurasd a thaobh an ùine mhòra bh' ann o'n thachair iad, nach aig co'dhunadh a dhion-ehàint dh' aidich e gu saor gu'n robh caochladh eoinneamhan aig na daoineibh uaisle a dh' ainmieh iad 'na thigh, gu'n léubhadh eomh-bhànn a rinneadh ann, gidheadh gu'n chuir esan na h-aghaidh. Mar an ceudna, bh' aidich e, gu'u robh e lathair aig léubhadh itrichean, no aig cuid a dh' earrannan dhiu, 'ach bha mi aineolach (ars' csan) air a chunnart a tha mi a' faicinn 'sam bheil mi a nise. Tha 'n Reachd a rinneadh air an 2 là dhe'n 8amh Mios, 1650, a deanamh ceannairc dhe comunn air bith

a bhi ri Albainn, no litrichean a chuir an sin ged a b' ann an rathad malairt, a thaobh 's gu bheil an dà Rioghachd aig cogadh an aghaidh a cheile; a nise tha m' fhear-tagraidh ag innse dhomh an cunnart sam bheil mi; a thaobh 's gu' robh mis a lathair 'nuair a lénbladh litrichean nam thigh, tha mi ciontach do dh' ana-chleith agus uime sin a thaobh an nì sin tha mi 'ga m thilgeadh féin ann 'nr'n uchd air son maitheanas. Tha e a' co'dhunadh le bhi guidh air a chùirt gu'n a chuir gu bàs mar fhear ceannaire an aghaidh na rioghachd, " Oir (ars' esan) tha m 'ga mo thoirt féin agus gach nì a bhuineas dhomh thairis do Dhia, agus do 'nr breith agus do 'u coguisean-sa, ann am briathraibh Jeremiah do luchd-riaghlaidh Israeil, " Air mo shon-sa, feneil tha mi 'n u'r làimh; deanaibh rium mar a chitheas maith agus ceart dhuibh. Ach biodh gu cinnteach fios agaibh, ma chuireas sibh gu bàs mise, gu' tarruing sibh fuil neo-chiontach oirbh féin. Shuidh a chùirt sea laithean aig toirt breith air a chùis so, agus air a 5amh là dhe'n 7amh Mios thugadh a mach bìnn a bhàis air mar fhear ceannaire an aghaidh na comh-fhlaitheachd.

Air an 22 là dhe'n ochdamh mìos 1651, thugadh Mr. Love gu Tòim-an-tùir ann an Lunnninn gu bhi air a chuir gu bàs. Dhirich e an Stoc casgairt gu sgairteil misneachail, agus air dha ad a thoirt dhe dà uair do'n t-sluagh, chuir e a céill cho toilichte 'sa bha e na inntinn a thaobh an aobhar air son an robh e gu fulang; agus a sin thuirt e, " Ged nach 'eil ach beagan eadar mis agus am bàs, gidheadh tha so a' toirt mi neach dhomh, nach 'eil ach beag eadar mi agus neamh. Thug e sèlas do'n Ollamh Thailleair a martair, 'nuair a bha e dol gu bàs, nach robh

ach dà staidhir eadar e agus tigh 'athair; tha
 uidhe ni's giorra eadar mis agus tigh m' athair,
 cha'n 'eil ach dà cheum eadar mis agus glòir.
 Cha'n 'eil ann ach luidhe sios air a chnap sin,
 agus eiridh mi suas air rìgh-chaithir. Tha mi
 an diugh a' seoladh chum cuan na siorriudheachd
 troimh aiseag ghailbheach gu ncamh m' fhois,
 troimh mhuir ruadh gu tìr a gheallaidh. Ar
 leam gu'n cluinn mi Dia ag ràdh rium, mar a
 thuirt e ri Maois, Rach suas gu sliabh Nebo agus
 faigh bàs an sin; mar sin tha e 'g ràdh riumsa,
 rach suas gu Tòm-an-tuir agus faigh bàs an sin.
 Thuirt Isaac ris féin, gu'n robh e sean, agus
 gidheadh nach robh fios aige air làtha bhàis:
 ach cha'n urrainn mise sin a ràdh; tha mis òg
 agus gidheadh tha fhios agam air latha mo bhàis,
 agus tha fhios agam air a ghné bhàis a gheibh
 mi, agus mar an ceudna an t-àite anus am faigh
 mi bàs. Tha mi air mo chuir gu leithid a bhàis,
 'sa chuireadh dà shearmonaich urramach an
 t-soisgeil romham; thugadh an ceann araon dhe
 Eoin baiste, agus dhe'n abstol Phol. Mar an
 ceudna tha mi a' léubhadh anns an Taisb. xx. 4.
 Gu'n chuireadh na cinn dhe na naoimh air son
 fianais Iosa, agus focail Dé. Ach 's ann an so a
 tha'n t-ana-cothrom fo 'm bheil mis ann am
 beachd mòran; 'se 'm barail nach ann air son
 coguis, no air son facal Dé a tha mi a' fulang,
 ach air son a bhi buntainn ri gnothaichibh na
 rìoghachd. Mar fhreagair dha so cha'n abair
 mi ach a mhàiu, gur seana chuilbheart le Satan,
 a bhi cumail a mach gur e pobull Dé a bhi dealbh
 aimhleas an aghaidh an Stàda is aobhar d'am
 fulangasaibh; 'nuair, gu cinnteach, is ann air
 son an coguis agus an diadhachd a tha iad air an
 geur-leanmhuinn. B' àill le uachdaranan Israeil

Jeremiah a chuir gu bàs mar neach a bha buintinn ri gnothaichibh na rioghachd, ged is fìor gu'm b' e a mhàin treibhdhireas fhaidheadair-eachd a b' aobhar dha na h-uachdaranan a bh' ann an corriuch ris; agus gidheadh nam b' fhior dhoibh-san 's ann a bha e rùnachadh dol thairis chum nan Caldeach, gu féachd choigreach a thoirt gu briseadh a stigh orra, agus mar sin gu'm feumadh iad a chuir gu bàs. Tha an ni ceudna air a chuir as mo leith-sa, dhe am bhìel mi cho neo-chiontach 'sa bha Jeremiah. Air an doigh cheudna, ged nach d'rinn Pol ach a mhàin Iosa Criosda shearmonachadh, gidheadh b'aill le naimhdibh a chuir gu bàs, air leithsgeul gu'm b' fhear-dusgaidh suas ceannaire e. 'Sann air leithsgeul a bhì buintinn ri gnothaichibh na rioghachd a tha mo bheatha-sa gu bhì air a toirt air falbh; 'nuair is e am fìor aobhar, do bhrìgh gu bheil mi a' dlùth leantuinn ri mo chumhnant agus nach truail mi m' aidmheil agus mo choiguis do àrdan agus do ana-miannaibh dhaoine. B' fhearr leam bàsachadh am fhear-coimhead cumhnaint, na bhì beò am fhear brisidh cumhnaint. A mhuinntir ionmhuinn, tha mi ag iomlaid cubaid air son stòl-casgairt, agus stòl-casgairt air son rìgh-chathair; agus dh' fhaodainn an treas aon a chuir ris tha mi ag iomlaid lathair eachd an t-sluaigh lionmhor so air Tòm-an-tùir air son cuid eachd do-aircamh do naoimh agus do ainglibh air neamh, enochd naomh Shìoin; agus tha mi 'g iomlaid freiceadan shaighdearan air son freiceadan aingil, a ghabhas mi agus a ghiulana mi gu uchd Abrahaim. 'Se an stol-casgairt so chubaid is fearr anns na shearmonaich mi riamb ann an cubaid m' caglais, rinn Dia mi troimh ghràs nam inneal chum buidhean eile thoirt d'

neamh; ach auns a ehubaid so, bheir e mi fhéin do neamh. An deigh sin, thuir e, Ged nach fuil àrd-uaislean m' fhuil-sa, gidheadh is fuil Crìosduidh i, fuil Ministear, seadh ni's mò na sin, is fuil neo-ehiontaeh i mar an ceudna. Ardaicheam saoi bhreas gràis agus tròcair Dhé d' am thaobh gu'm bithinn-sa rugadh ann am Uales, duthaich neo-inbheach agus do phàrantaibh neo-inbheach air mo shònrachadh a mach gu bhì am fhear-fulangais urramach. Cha chuala mi riamh sear-moin air a liubhairt, ré a cheud cheithir bliadhna deug dhe mo beatha; gidheadh aig aois chuig bliadhna deug, b' e toil Dhé m' iompachadh. Gu ma beannaichte gu'u robh Dia, a rinn mi cha'n e mhàin am Chrìosduidh aeh mar an ceudna am Mhinistear, a mheas mi frinneach agus a chuir mi ann an dreuchd na ministricilcachd, ni is e mò ghlòir. B' fhearr leam a bhì am shearmonaich ann an cubaid, na nam phrionnsa air rìgh-chathair; b' fhearr leam a bhì am inneal chum anama a thoirt do neamh, na ged dh' iocadh na h-uile ehinnieh cùs dhomh. Roimhe so bha mi fo spiorad daorsa; seadh, air uairibh bhith-eadh ni's mò dh' cagal orm á fiacail a tharruig, na tha nise orm as a bhì dol a thoirt a ehinn dhìom. 'Nuair a bha eagal orm, cha robh am bàs dlùth dhomh; a uis, 'nuair a tha 'm bàs dlùth dhomh, theieh m' eagal. Tha mi gabhail sòlas anns an ni so, ged mharbhas daoine mi, cha'n urrainn doibh mo dhiteadh gu sìorruidh; ged thilgeas iad a mach as an t-saoghal mi, gidheadh cha chomasach dhoibh mo dhùnadh a mach as na flaitheanas. 'Nuair a dhoirtcar m' fhuil, tha doehas agam ri làu dearbhadh air slainte agus maitheanas peacaidh troimh fhuil Iosa Crìosd. Tha mise dol gu mo dhaehaidh fhada,

agus sibhse gú bhur dachaidhean ghoirid; ach bithidh mis aig mo dhachaidh, ma's bi sibhse aig 'ur dachaidhean-sa. Comh-dhuineam ann an càinnt an abstoil; "Chomhraig mi an deadh chomhrag, chriochnaich mi mo thurus, ghleidh mi an creidimh: O so a mach taisgear fa m' chomhair crùn fireantachd—agus cha'n ann dhomhsa a mhàin ach dhoibh-san uile mar an ceudna leis an ionmhuinn ar Tighearn Iosa Criosd." Agus mar sin gu'm beannach an Tighearna sibh uile."

An sin rinn e urnuigh air a shon féin agus air son fhear co'fhulang Mr. Gibbon, agus ghuidh e o na bha e air a ghairm gu obair a dheanamh nach d' rinn e riamh, gu'm faigheadh e near nach d' fhuair e riamh. Mar an ceudna ghuidh e air son Shasuinn, air son a bhraithrean cùmhnantachaidh ann an Albainn, agus air son comh-chordadh calamh eadar an dà Rìoghachd—Air sin dh' eirich e dhe ghluinean, agus air dha chhead a ghabhail dhe na ministeirean, agus dh' na mhuinntir eile bha maille ris, chuir e 'chean air a chnap, agus ghearr an crochadair dheth e dh' aona bhéum, mu'n d' rainig e aois dha fhichea bliadhna. Bha Mr. Love na Phresbiterianac eudmhor, na shearmonaich urramach, agus ana barrach measail aig a bhraithrean.

Air 'n fhìrean bìdh cuimhne shiorruidh,
Iomradh cubhr' cha teid air di-chuimhn',
'N easonoir ged chuirte sìos e,
Maiseach bìdh air deas-lamh Chrìosda.

FHRITHEALADH NAN AINGIL.

EABH i. 14. “*Nach spiorada frithealaidh iad uile, air an cur a mach chum frithealaidh dhoibhsan a bhios ’nan oighreachaibh air slainte?*”

’Se an ni sònruichte air am bheil an t-abstol a’ dearcadh anns a chaibdeal so bhi nochdadh gu bheil òirdheirceas àrd-inbhe Iosa Criosd a’ toirt barrachd os ceann nan créutairean is àirde, cadh-on, nan aingil; ni a tha e dearbhadh leis na sea argumaidibh so.

1. Tha e nochdadh àrd-inbhe Iosa Criosd os ceann nan aingil, do bhrìgh gu’n robh ainm ni bu ro oirdheirce aige na bh’ aig na h-ainglibh, rann 4, “Air dha bhi air a dheanamh ni’s ro òirdheirce na na h-aingil, mheud ’s gu’n d’ fhuair e mar oighreachd ainm bu ro fhearr na iadsan.” Bha ainm ni b’ oirdheirce aig Iosa Criosd na bh’ aig na h-ainglibh. ’S iad na h-aingil scirbhisich Dhé, ach is e Iosa Criosd Mac Dhé.

2. Ged a tha ’n sgrìobtuir a’ gairm Mic Dhé dhe na h-ainglean, (Job xxxviii. 7—“Nuair a sheinn reulta na maidne cuideachd, agus a rinn uile mhic Dhé gairdeachas;”) gidheadh tha Iosa Criosd na mhac do Dhia air mhodh ni’s ro urramaiche na na h-ainglean, rann 5, “Co do na h-aingil ris an dubhairt e uair air bith, Is tu mo

Mhaesa, an diugh ghin mi thu?" agus a ris, "Bithidh mise a' m' Athair dhasan, agus bithidh esan 'na Mhac dhomhsa?" Ged is iad na h-ainglean mie Dhé, gidheadh cha'n 'eil an sgriobtnir ag ràdh, gur mic do Dhia iad a thaobh gin, ach tha e air a' ràdh mu Iosa Criosd, gur Mac do Dhia e a thaobh gin; is iadsan mie Dhé a thaobh cruthachaidh, ach is e Iosa Criosd mac siorruidh Dhé a thaobh gincalach shiorruidh, agus uime sin tha e fada os ceann nan ainglean.

3. Tha Iosa Criosd ni's àirde na na h-ainglean, a chionn gu bheil e air òrduchadh dhoibh le Dia an t-Athair aoradh a dheanamh do Iosa Criosd am Mae, rann 6, "Agus a ris, 'nuair a tha e a tabhairt a' cheud-ghin a steach do'n t-saoghal, a deir e, "Agus deanadh uile aingil Dhé aoradh dha." Tha àrd inbhe agus urram Iosa Criosd fada os ceann inbhe nan ainglean, do bhrìgh gu bheil e air àithneadh do na h-ainglibh féin tuiteam sios agus aoradh, agus umlaehd a thoirt dha.

4. Tha Iosa Criosd fada os ceann 'nan ainglibh a chionn gur esan a chruthaich iad, agus nach 'eil ann' ach a spiorada frithealaidh-san, rann 7, "Agus a thaobh nan aingal a deir e, Neach a ta deanamh aingle 'nan spioradaibh, agus a mhinistirean nan lasair theine." Agus cha'n e mhàin gur e Iosa Criosd a chruthaich na h-ainglean ach 'sann leis-san a rinneadh na h-uile nithe a rinneadh, araon air neamh agus air thalamh, agus rinn e 'ainglean 'nan spioradaibh frithealaidh, agus a mhinistirean nan teine lasarach, agus uime sin is éigin gu bheil e ni's àirde na iad.

5. Tha e air a ràdh gu'n shuidh Iosa Criosd air deas làimh na mòraehd anns na h'àrdaibh, rann 13. "Ach co do na h-ainglibh ris an dubhairt e uair air bith, Suidh air mo dheas-làimh.

gus an cuir mi do naimhde 'uan stòl-chos fo d' chosaibh?" Cha'n 'eil na h-ainglean gu suidh air deas làimh Dhé, ach tha Criosd air a chuir na shuidh air deas làimh Dhé; gidheadh tha iadsan gu seirbhis a dheanamh do Iosa Criosd, agus siu air sgàth muinntir thaghta Dhé anns au t-saoghal.

6. Mar sin tha Iosa Criosd air àrdachadh fada os an ceann anu am mòrachd agus an urram; oir a deir am bòun teagaisg, "Nach spiorada frithealaidh iad uile, air an cur a mach chum frithealaidh dhoibh-san a bhios 'nan oighreachaibh air slainte?" Agus mar so threòraich mi thu chum nam briathran féiu.

"Nach spiorada frithealaidh iad uile?" Is ceisd i so a tha 'n taobh thàll do theagamh, oir cha'n 'eil a h-aon de na h-ainglean, uach 'eil air an cur a mach nan spiorada frithealaidh, do mhuinntir thaghta Dhé a bhios 'nan oighreachaibh air slainte. Tha cuid dhe'n luchd uhin-eachaidh phapanach a' cumail a mach uach 'eil a mach a mhain cuid dhe na h-àrd ainglean, mar a tha na cherubans, a' deanamh seirbhis do Dhia, a' chionn gu bheil iad de uaduir ui's urramaiche, agus tha iad 'a bòuntachadh na beachd so air, Dan. vii. 10. "Bhrùchd sruth tèinteach, agus thainig e uach bho a làthair: bha mìle do mhìl-
aibh a' frithealadh dha;" ach cha'n 'eil an so ach mineachadh mearachdach. Tha iad a deanamh seirbhis do Dhia le bhi deanamh seirbhis dhuinne. A rithist tha thu faicinn gu bheil an t-abstol ag annseadh dhuit gur spiorada frithealaidh iad uile, agus gun eadar-dhealachadh air bith.

"Spiorada frithealaidh." Tha am focal a' sealltainn 'air eadar-theangachadh an so frithealadh a' seallachadh, fear-dreuchd a chleachdadh uile dhi-chioll agus chumhachd, chum maith a dheanamh

agus a bhi feumail 'na ghairm: tha am focal ceudna ann an Rom xiii. 6. "Oir air an aobhar so tha sibh mar an ceudna a' toirt cùs dhoibh: oir is iad seirbhisich Dhé iad, a' sior-fheitheamh air an nì so féiu." Mar sin is e àrd-obair an luchd-frithealaidh so bhi deanamh maith do phobull Dhé.

"Air an cur a mach le Dia." Ni a tha nochdadh gu bheil iad gu bhi air an sìor-bhuanachadh anns gach linn 'nan spiorada frithealaidh do mhuinntir thaghta Dhé auns an t-saoghal.

"Dhoibhsan a bhios nan oighreachaibh air slainte." 'Se an sochair shònruichte-sa gu bheil ainglean a' feitheamh dhoibh. Cha bhi deadh ainglean a' feitheamh orra-san a tha nan traillan aig an diabhol; tha ua pàpanaich a' cumail a mach, gu bheil ainglean a' feitheamh air na h-aindiadhaich co maith is air sluagh Dhé, Dan. x. 20. "Am bheil fios agad c'ar son a thàinig mi a d'ionnsuidh? agus a uis pillidh mi gu cogadh ri prionnsa Phersia: agus an uair a theid mis' a mach, feuch, thig prionnsa na Gréige."

1. Mar fhreagair dha so, thoir fainear gur ceisd an e ainglean Dé a th'air an ciallachadh leis na h-ainglibh a th'air an ainmeachadh an sin: no an e tha gu bhi air an tuigsinn leo, daoine mòra éigin a chuireadh le Dia gu còmh-nadh leis na Persianaich an aghaidh naimhdean sluagh Dhé.

2. Ged a b'ainglean a bhiodh ann, gidheadh cha b'ann air an sgath fein a bha an còmh-nadh so, ach air sgàth pobull Dhé.

Annas a bhònn teagaisg tha trì nithe sònruichte ri'n toirt fainear:

1. Nadur nan ainglean, cha chuirp iad ach spiorada.

2. An dreuchd no'n obair, is spiorada frithealaidh iad, is seirbhisich do Iosa Criosd iad.

3. A mhuinntir shònruichte dh'am bheil na h-ainglean a' frithealadh, cha'n 'eil iad a frith-ealadh do na h-uile, ach dhoibhsan a tha agus a bhios 'nan oighreachaibh air slainte; is iad so na tri nithe sònruichte th' anns a bhònn teagasg. Cha'n 'eil mi rùnachadh moille a chur ort le barailibh diomhair agus foghlumte mu thimchioll nan aingeal, a thaobh an aireamh no an inbhe fa leith, no mu dheimhion taibhse ainglean, agus a bhi gabhail cruth corporra, &c. Cha labhair mi air teagasg nan ainglean ach a mhàin a reir na beachd 'sam bheil an t-abstol 'ga nochdadh an so.

Teagasg. Gu bheil ughdarras agus àithne aig ainglibh ncimh bho Dhia, bhi feumail agus tarbhach do mhuinntir thaghta Dhé an so air thalamh: "Nach spiorada frithealaidh iad uile, air an cur a mach chum frithealaidh dhoibh-san a bhios nan oighreachaibh air slainte?"

Tha an teagasg so gu mòr fheum agus sòlas do chreidmich. A nis ann am mineachadh an teagasg so, labhraidh mi air na tri nithibh so.

1. Nochdaidh mi co ann a tha féum nan ainglean a thaobh na muinntir thaghta a' co' sheasamh?

2. C'ar son a tha Dia a' toirt a leithid a dh' àithne agus a dh' ughdarras d' a ainglibh a mhuinntir thaghta ghleidheadh, agus seirbhis a sheanamh dhoibh, 'nuair a tha e soilleir gur arrainn do Dhia féin an gleidheadh?

3. Am bheil aon aingeal shòruichte aig gach aingeal taghta fa leith chum frithealadh dha, uo dh'am bheil tuille aige?

Ceisd. 1. Ciod a bhuaunachd a th' aig a mhuinntir thaght' a thaobh seirbhis nan aingeal?

1. Bheir mi fainear, ciod nach 'eil aca bho fhrithealadh nan aingeal, cha'n iad ar 'n cadar-mheadhonairean-ne, cha'n 'eil buntainn aig an obair-san ri roinn no earrann air bith do dh' cadar-mheadhonaireachd ri Dia; oir taisbeanadh an lathair Dhé gu tagair au sin as ar leth, agus ar 'n urnuighean a nochdadh fa chomhair-san, is oifig sin a bhuineas do Chrìosd, agus ni h-ann doibh-san. Tha na papanaich a' teagasg gu bheil na h-ainglean nan cadar-mheadhonairean as ar leth-ne ri Dia, ach tha a bheachd sin air a ditcadh leis na h-uile luchd-mineachaidh is fal-taine; is seann mhearachd i so, mar a tha bhi cumail a mach gu'n robh iad nan luchd comh-pairt maille ri Dia ann an obair a chruthachaidh. Ach a chum nach biodh neach air bith air a rib-eachd leis a bharrail so, tha an t-abstol ag earal-achadh nan Colosianach na h-aghaidh, Colos. ii. 18. "Na mealladh aon neach bhuir duais uaibh le irioslachadh thoilcil, agus aoradh do ainglibh, a' foirneadh a steach gu dàna chum nan nithe nach fae e, gu dìomhain air a shéideadh suas le intinn fheadhmhor féin." Tha an t-abstol a' toirt rabhadh dhoibh an so air eagal gu'm biodh iad air an toirt a thaobh le aoradh do ainglibh, agus le eadar-mheadhonaireachd ainglibh; cha'n 'eil iad nan spiorada frithealaidh gu bhi deanamh eadar-ghuidhe as ar leth-ne ri Dia, oir is e sin a mhàin obair aingeal a chumhnaint, an Tighearn Iosa Chrìosd; 's i oifig-san a mhàin taisbeanadh an lathair Dhé as ar leth-ne, is esan a mhàin a tha taisbeanach an lathair Dhé as ar leth-ne, agus tre bholtrach chùbhraidh a thùis a' deanamh a pearsachan agus ar gnìomharan taitneach an lathair Dhé; mar sin cha'n 'eil comh-pairt aig aingeal air bith 'sna flaitheanas ann a bhi deanamh

rèite agus eadar-ghuidhe ris an Athair as leth shluagh Dhé.

2. Bheir mi fainear ciod a th'aca bho fhrith-ealadh nan aingeal, is spiorada frithealaidh na h-ainglean chum seirbhis a dheanamh do shluagh Dhé, a mhuinntir thaghta 'san t-saoghal; agus mar dhearbhadh air sin, cuiridh mi na nithe sònruichte so a leanas fa' do chomhair.

1. Tha e air a ràdh gur seirbhìsich na h-ainglean do shluagh Dhé, a chionn gu bheil iad mar fhreiceadain air muinntir thaghta Dhé chum an gleidheadh anns an t-saoghal bho chunnart an leth a mach; tha thu a' léubhadh anns an Salm xci. 9, 10, 11, 12. "A chionn gu'n d' rinn thu an Tighearna 'na thearmunn, an Ti a's àirde 'na ionad-còmhnuidh dhuit; cha'n éirich olc air bith dhuit, agus cha tig plàigh am fagus do d' fhàrduich: oir bheir e àithne d'a ainglibh mu d' thimchioll, chum do ghleidheadh ann ad shlighibh uile. Nan làmhaibh togaidh iad suas thu, air eagal gu'm buail thu do chos air cloich." Tha na briathran so air an labhairt mu Chrìosd anns an Tiomnadh Nuadh, Mata. iv. 6. 'Nuair a thainig an diabhol chum Chrìosd a bhuaireadh gu aoradh a dheanamh dha, dh' ainmich e an earrann so, "Oir a ta e sgrìobhta gu'n toir e àithne d'a ainglibh mu d' thimchioll, agus togaidh iad suas thu nan làmhaibh, chum nach buail thu, uair air bith, do chos air cloich." Ged tha so air a labhairt mu Iosa Chrìosd, gidheadh tha e mar an ceudna air a labhairt mu na h-uile creidmheach fo'n t-Seann Tiomnadh roimh theachd Chrìosd, mar a tha e 'san Tiomnadh Nuadh bho thainig e, Salm xxxiv. 6. "Campaichidh aingeal an Tighearna mu'n timchioll-san d'an eagal e, agus teasairgidh e iad." Mar an ceudna anns an

Gen. xxxii. 1, 2. Tha thu a' léubhadh mar a dh' imich Iacob air a shlighe, gu'n chòmhluich aingeal an Tighearù e, "Agus thubhairt Iacob, 'nuair a chunnaic e iad, Is e so feachd Dhé;" an so tha na h-ainglean a bha nam freiceadan air Iacob air an gairm feachd Dhé; mar an ceudna tha thu a' léubhadh gur e aingeal a theasairg Lot a mach a Sodom, nach robh e air adhlacadh maille ri muiuntir aingidh a bhaile sin, Gen. xix. 15. Mar an ceudna tha e air a ràdh anns an Taisb. vii. 1, 2, 3. "Agus an déigh nau nithe sin, chunnaic mi ceithir aingil 'nan seasamh air ceithir oisiunibh na talmhainn a' cumail ceithir ghaothanna na talmhainn, chum nach seideadh a' ghaoth air an talamh, no air an fhairge, no air aon chraoibh. Agus chunnaic mi aingeal eile ag eirigh o'n aird an ear, aig an robh seula an Dé bheò: agus ghlaodh e le guth mòr ris ua ceithir aingil, d' an d' thugadh cumhachd cron a dheanamh air an talamh agus air an fhairge. Ag ràdh, na deuaibh dochann do'n talamh, uo do'n fhairge, no do na craobhaibh, gus an cuir sinn seula air scirbhisich ar Dé air clàraibh an eudain." B'àm geur-leanmhuinu ghoirt so air eaglais agus air sluagh Dhé air an talamh, ach cha robh gheur-leanmhuinn gu teachd gus am biodh sluagh Dhé ann an rathad diou agus tearuinteachd, le seula chuir air clàraibh an eudain, agus an deigh sin thigeadh e, agus marbhadh iad iad co luath 's a b' àill leo, agus tha so air a dheanamh le frithealadh nan aingeal, a tha Dia a' gnàthachadh chun a phobuill a theasairginn bho dhochann, agus gu bhith na thearmunn doibh bho chunnartaibh a leth a mach anns a bheatha so. Tha na h-ainglean nan didean duinn anns gach linn. Tha Rogers ag ràdh gu bheil na h-ainglean a' cur

chodal clànn bheag 'nuair a tha iad 'sa chreathall, Mata xviii. 10. Mar sin tha iad a' gabhail curam dhinn anns gaeh ionad; thug aingeal sòlas do Phol air a ehuan, Gniomh. xvii. 23, 24. Stiùir aingeal Iacob air tìr air a thurus gu Mesopotamia, Gen. xxviii. Dh' fhuasgladh ceanglaiche Pheadair anns a phrìosan le aingeal; mar a ta droch ainglean a' toirt euslaintibh, mar sin tha deagh ainglean a' deanamh còmhnaidh ri 'n leigheas.

2. 'Se an dara ni sònruichte anns am bheil féum nan ainglean a' co'sheasamh, eadhon, gu bheil iad a' deanamh dioghaltas air naimhdibh na muinntir thaghta air son gach cucoir agus gach dochair a tha iad a' deanamh orra, Eabh. i. 7. "Neach a ta deanamh 'aingle 'nan spioradaibh, agus a mhinisteirean 'nan lasair theine." Goirear seraphim dhe na h-ainglean, cha'n e mhàin a chionn gu bheil iad a' losgadh le gràdh do Dhia, ach do bhrìgh gu bheil iad ullamh gu dioghaltas a dheanamh air son gaeh eu-ceairt a nithear air a mhuinntir thaghta, agus ullamh gu naimhdean sluagh Dhé a' losgadh, uime sin, tha caral air a thoirt do na h-aingidh an aire ghabhail gu'n chron a dheanamh air neach air bith do phobull Dhé, Mata xviii. 10. 'Thugaibh an aire nach dean sibh tarhuis air aon neach do'n mhuinntir bhig so; oir tha mis' ag ràdh ribh, gu bheil an aingil-san air nèamh a' faicinn a ghnàth gnùis m' Athar-sa, a ta air nèamh." A nis cionnas is urrainn sin a bhi na aobhar gu'n iad tarhuis a dheanamh orra do bhrìgh gu bheil ainglean a' faicinn gnùis Dhe? Tha do bhrìgh gu bheil iad a' faicinn gnùis Dhé ullamh gu dioghaltas a dheanamh as an leth air an dream a ni e orra; agus tha iad a' faicinn gnùis Dhé chum a

bhi feitheamh air Dia gu chorruich a' chur an gnìomh air na h-uile ni dochann d'a shluagh. Ann an 2 Rìgh xix. 35, tha thu a' léubhadh, 'nuair a thainig Sènacherib chum sluagh Dhé a' sgrios, gu'n bhuaill aingeal Dhé e air a shon, "Agus air an oidhche sin féin chaidh aingeal an Tighearna mach, agus bhuaill e ann an camp nan Asirianach ceud agus ceithir fichead agus cùig mìle : agus an uair a dh' éirich iad gu moch anns a mhaduinn, feuch, bha iad uile 'nan corpaibh marbha." Mar an ceudna tha thu a' léubhadh mu Herod, cionnas a rinn e geur-leanmhuinn air eaglais Dhé, Gnìomh. xii. 1, 2. "A nis mu'n àm sin, shìn Herod an rìgh a làmhnan, a dheanamh uile air dream àraidh do'n eaglais, agus mharbh e Scumas bràthair Eoin leis a' chlàidh-camh." Agus air son a ghnìomh an-ìochdmhor so tha e air a ràdh, rann 23, gu'n bhuaill aingeal an Tighearna Herod, "Agus air bàll bhuaill aingeal an Tighearna e, do bhrìgh nach d' thug e glòir do Dhia : agus dh' itheadh le cnuimhibh e agus chaidh an deò as." A rithist tha thu a' léubhadh anns an Taisb. xvi., mu na seachd soithiche a bha gu bhi air an doirteadh a mach air an talamh, ni a rinneadh leis na h-ainglibh. Oir tha iad an còmhnuidh ullamh gu corruich Dhé a' chur an gnìomh air naimhdibh pobuill Dhé a' tha deanamh cucoir agus dochann orra ; agus an so tha aobhar againn a bhi beannachadh Dhé air son frithealadh nan aingeal, gu'm biodh ainglean cho feumail do shluagh Dhé a ta còmhnuidh air an talamh, 's gu'm biodh iad nam freiceadain chum an gleidheadh am feadh a bhios iad beò anns an t-saoghal.

3. Tha na h-ainglean feumail do phobull Dhé, a chionn gu'n d' rinn Dia meadhon diubh chum

carrau mhòr de' thoil agus de' inntinn fhoillseachadh d'a eaglais, nithe air nach biodh aithne sam bith aca-san air mhodh eile, dh'òrduicheadh an lagh le ainglibh, Galat. iii. 19. "C'ar son uime sin a thugadh an lagh? thugadh e air son eusontais, gus an tigeadh an sìol, d'an d'rinneadh an gealladh; air òrduchadh le ainglibh an làimh eadar-mheadhonair." Gnìomh. vii. 53. "Sibhse a fhuair an lagh le frithealadh nan aingeal, agus nach do choimhidh e." Tha thu a' faicinn an so gu'n ghnàthaich Dia frithealadh nan aingeal ann an tabhairt an lagha; mar an ceudua tha thu léubhadh ann an Dan. ix. 22. Gu'n d'fhoillsicheadh an taisbeanadh do Dhaniel le aingeal; "Agus thug e fios dhomh, agus labhair e rium, agus thubhairt e, O Dhaniel, tha mise uis air teachd a mach a thoirt duit gliocais agus tuigse." 'Se aingeal a thug fios dha mu 'n taisbeanadh, mar sin is e aingeal a dh'innis dha mu bhàs Chrìosd, agus mar innseadh aingeal dha mu thimchioll, cha b' urrainn da fios a bhi aig air anns na laithibh ud, a bha cho fada roimh thachd Chrìosd anns an fhcòil, ach dh'fhoillsicheadh so dha le frithealadh nan aingeal. Dh'innseadh mu bhreith Chrìosd le aingcal, Lucas i. 26, agus ii. 10, 11. Dh'fhoillsicheadh teagasg mòr ais-eirigh Chrìosd le ainglibh, Mata. xxviii. 5. "Fhreagair an t-aingeal agus thubhairt e ris na mnaibh, Na biodh eagal oirbhe: oir a ta fhios agam gu bheil sibh ag iarraidh Iosa, a chaidh cheusadh," &c. Cha bhiodh fhios againn air an doigh 'san tig e chum breitheanais, mar innseadh aingeal dhuinn c, Gnìomh, i. 11. "An t-Iosa so a thogadh suas uaibh gu nèamh, is amhuil sin a a thig e, mar a chunnaic sibh e a' dol gu nèamh." Mar sin faodaidh tu fhaicinu leis a so uile cia

mòr a tha sinn an còmain nan ainglean, agus a bhi beannachadh Dhé air an son, a ehionn gu'n do nochd e leo-san earrann co mòr de 'thoil agus de 'inntinn d' a shluagh, nithe as an eugais-san nach biodh air am foillseachadh dhuinne.

4. Tha làimh mhòr aig na h-ainglibh ann an toirt agus ann an suidheachadh ministeirean dileas chum pobull Dhé iompachadh agus a theagasg, Gniomh. xvi. 9, 10. "Agus chunneas sealladh le Pòl san oidhehe: Sheas duine àraidh o Mhaecdonia, agus ghuidh e air ag ràdh, Thig thairis gu Macedonia, agus euidieh leinne. Agus an uair a chunnaic e an sealladh air bàll dh' iarr sinn dol thairis gu Macedonia, a' dearbh-thuigsinn gu'n do ghairm an Tighearna sinn ehum an soisgeul a shearmonachadh dhoibh." B' aingeal a bh' anns an duine so bho Mhaecdonia a dh' fhoillsiehadh do Phol, agus a dh' iarr teachd thairis gu Macedonia, a shearmonachadh an t-soisgeul; oir bha mòran obair gu bhi air a deanamh leis-san an sin, agus le a dhol-san bha mòran air an toirt gu aideachadh an t-soisgeil, agus bu ghairm so bho Dhia le aingeal. Mar an ceudna tha thu a' léubhadh gu'n d' òrduich aingeal do Philip an soisgeul a shearmonachadh do na chailteanach, Gniomh. viii. 26, 35, "Agus labhair aingeal an Tighearna ri Philip, ag ràdh, Eirich agus imich ehum na h-àirde deas, ehum na slighe a ta dol sìos o Hierusalem gu Gasa, a ta 'na fhàsaeh. An sin dh' fhosgail Philip a bheul agus shearmonaich e Iosa dha." Tuille fòs tha thu a' léubhadh ann an Gniomh. x. 3, 4, 5, 6, mu Cornelius, duine eràbhaeh air an robh eagal Dhé, "Chunnaic e ann an sealladh gu soilleir mu thimehioll na naothad uaire do'n là, aingeal Dhé a' teachd a stigh d'a ionnsuidh agus ag ràdh, A Chornelius.

Agus air dhosan amhare gu géur air, ghabh e cagal, agus thubhairt e, Ciod e, a Thighearn? Agus thubhairt e ris, Chaidh t-urnuighean agus do dhéircean suas mar chuimhneachan ann am fionuis Dhé. Agus a nis cuir duine gu Iopa, agus cuir fios air Simon, d'an co-ainm Peadar: tha e air aoidheachd maille ri Simon àraidh fear-deasachaidh leathair, aig am bheil a thigh làimh ris an fhairge: innsidh esan duit ciod is còir dhuit a dheanamh." Tha thu a' faicinn an so nach do shearmonaich an aingeal do Chornelius, ach sheol e dha fios a chuir air Peadar, chum gu'n innseadh e dha ciod bu chòir dha a dheanamh; b' éigin do Chornelius cuir gu Iopa gus an searmonaicheadh Peadar dha, agus b' éigin do Philip dol gu Gasa, a shearmonachadh do na chailleanach, mar sin le seòladh na h-aingil bha iad nam meadhon ann an toirt anamanna chum Iosa Criosd. Tha e ri fhaicinn uaithe so gur e a h-aon de obair shònruichte nan aingeal, a bhi gleidheadh ministrean na h-eaglais, agus a bhi 'gan seòladh far am mò an dean am ministrealachd a d' fheum do dh' anamanna.

5. Tha na h-ainglean a' deanamh gairdeachas ri iompachadh aon de na daoine taghta 'san t-saoghal; tha na h-ainglean air neamh a' deanamh gairdeachas ann a bhi faicinn a h-aon de na daoine taghta air a ghairm dhachaidh agus air iompachadh gu Iosa Criosd; mar chi thu ann an Lucas xv. 10. "Mar an ceudna a deiream ribh, A ta gairdeachas an làthair aingle Dhé, air son aon pheacach a ni aithreachas." Tha Augustin ag ràdh, "'Nuair a tha thusa gu math, no a' deanamh gu math, gu bheil gairdeachas agus aobhneas air na h-ainglibh, agus dubhachas air na deamhnaibh: ach 'nuair a ta thu a' deanamh

an uile, gu bheil thu a' toileachadh an diabhoil, agus a spùineadh nan ainglean de 'n sòlas."

6. Tha na h-ainglean a' deanamh seirbhis dhiomhair ann an comh-fhurtachadh agus ann an comhairleachadh nan daoine taghta 'uair a ta iad an anshocair, au amhghar agus ann au teanndachd, tha Dia 'gan gnàthachadh 'sau doigh so, Dan. viii. 16. "A Ghabrièil, thoir air an fhear so an sealladh a thuigsinn;" agus anns an Caib. ix. 22. Tha mise nis air teachd a mach a thoirt duit gliocas agus tuigse." Tha e air innse ann an Gen. xxi. 17, mu thimchioll Hagair 'nuair a bha i ann an teanndachd mhòr, gu'n d' thainig aingeal Dhé agus gu'u d' thug e sòlas dh'i, "Agus chuala Dia guth an òganaich, agus ghairm aingeal Dhé air Hagar o nèamh, agus thubhairt e rithe, Ciod a tha teachd riut, a Hagar? Na biodh eagal ort; oir chuala Dia guth an òganaich far am bheil e." Mar an ceudna, tha thu a léubhadh ann an Lucas ii. 10. 'Nuair a bha na buachailleann ag iarraidh air son Chrìosd, gu'n robh eagal orra 'nuair a dhealraich glòir an Tighearna mu'n timchioll, "Agus thainig aingeal an Tighearna orra, agus thubhairt e riu, Na biodh eagal oirbh: oir feuch, a ta mi ag innseadh dhuibh deadh sgéil mhòr-aoibhneis, a bhitheadh do'n uile shluagh." Agus anu an Mata xxviii. 5, 6, 7. 'Nuair a chaidh Muire chum uaigh Chrìosd, dh' fhoillsicheadh aingeal dh'i, a thubhairt ris na mnaibh, "Na biodh eagal oirbhse oir a ta fhios agam gu bheil sibh ag iarraidh Iosa a chaidh chéusadh." Agus a chum comhfhurtachd a thoirt d'a cridhe fo'n eagal so, thuirt e "Cha'n 'eil e 'n so; oir dh' eirich e, mar a thubhairt e: thigibh, faicibh an t-àit an robh an Tighearna 'na luidhe, agus imichibh gu luath, agus

innsibh d'a dheisciobluibh gu'n d' eirich e," &c. Tha so uile a' nochdadh am mòr fheum agus a bhuannachd a tha pobull Dhé a' mealtuinn tre fhrithealadh nan aingeal, mar a ta iad 'gan comhfhurtachadh, agus 'gan comhairleachadh anns gach àmhghar agus cunnart.

7. Tha Dia a' gnàthachadh frithealadh nan aingeal chum pobull Dhé a' chumail bho mhòr pheacadh a' chur an gnìomh an aghaidh Dhe, mar chi sinn ann an Iudas 9. Gidheadh cha do ghabh Michael an t-àrd aingal, 'nuair a chathach e 'n aghaidh an diabhoil, agus a rinn e deasboireachd mu chorp Mhaois, dānadas air casaid thoibheumach a thoirt 'na aghaidh, ach thubhairt e gu'n cronuicheadh an Tighearn thu." Cha'n innseadh an aingal c'ait an robh corp Mhaois, a chionn gu'm biodh an sluagh ullamh gu iodhal a dheanamh dhe 'chorp, agus a thaobh a ghaoil dhoibh-san cha'n innseadh e do'n diabhol c'ait an robh corp Mhaois, chum 's nach feuchadh e dhoibh e; air eagal 's nam biodh fios ac' air gu'n deanadh iad e na aobhar peacachaidh an aghaidh Dhé. Tha thu a' léubhadh ann an Gen. xvi. 6, 9, gu'n theich Hagair bho ghnuis a banamhaighstir, ach thaisbean aingal an Tighearna do Hagair, agus dh'iarr e oirre 'n aire ghabhail gun pheacadh, "Agus thubhairt aingal an Tighearna rithe, Pill a dh' ionnsuidh do bhana-mhaighstir, agus ùmhlaich thu féin f'a làimh." Nam b' e 's gu'n bhuanach Hagair na ceannaire, dh' fhaodadh i mòran peacaidh a' chur an gnìomh an aghaidh Dhé; mar sin tha féum nan aingal ri fhaicinn an so mar an ceudna, ann a bhi deanamh math do phobull Dhé, le bhi 'gan gleidheadh bho aobharaibh peacachaidh na aghaidh.

8. Tha na h-ainglean a lathair maille ruinn, ag

amharc oirnn ann ar comh-thionalaibh 'san eaglais, 'nuair a thig sinn a dh' aoradh an lathair Dhé; 'nuair a ta thu a cuairteachadh aoradh agus seirbhis Dhé, an sin tha na h-ainglean maille riut, ag amharc ort ged nach 'eil thusa 'gam faicinn. Mar a ta na h-ainglean ag amharc oirne 'nar fulangasaibh, 1 Cor. iv. 9. 'S amhuil a tha iad a' faicinn ar gnìomharan cràbhaidh mar an ccudna, 1 Cor. xi. 10. "Uime sin is còir do'n mhnaoi cumhachd a bhi aice air a ccann air son nan aingeal." Tha cuid do'n bharail gur ministeirean a th'air an ciallachadh leis na briathraibh so, dream d' an goirear ainglean ann an earrannaibh eile de'n sgriobtuir, gidheadh 'siad na h-ainglean féin a tha gu bhi air an tuigsinn leo, a chionn gu bhèil iad a' gabhail tlachd ann an gnothaichibh an t-soisgeil. An so tha'n t-abstol a' toirmeasg do mhnathaibh teachd do'u eaglais as eugais còmhachadh air an cinn; c'ar son? tha, air son nan aingeal, 's cha'n ann air son nam ministeirean; agus tha na mnathan gus an aire gabhail 'nuair a thig iad do'n eaglais cia mar ghiulanas iad iad féin, do bhrìgh gu bheil na h-ainglean nan luchd-amhaire oirbh, oir tha iad nan comhluchd aoraidh maille ribh ann ar comh-thionalaibh cràbhaidh, agus bu chòir da so bhuir deanamh faicilleach 'n 'ur giulan; oir ged nach aithne dhoibh 'ur cridheachaibh, gidheadh tha iad ag dearcadh air 'ur giulan ann 'ur teachd an lathair Dhé; tha na h-ainglean a' faicinn 'ur suidheachadh mi-chiatach, agus 'ur sgeadachadh neo-gheimnidh, uime sin bu chòir da so eagal a' chum air 'ur spioradaibh, cionnas a thaisbeanas sibh an lathair Dhé ann an co'thionalaibh follaiscach chum nach taisbean sibh fa chomhair Dhé le bhur sgeudachadh mi-bheusach, le bhur broillichibh

lomnochd marstriopaiche, agus le bhur gairdeinibh ruisgte, mar mhuinntir air a chaothach, cha'n 'eil an leithide sin a chleachdaidhean freagarach do luchd aoraidh Dhé, gu h-àraidh do bhrìgh gu bheil na h-ainglean ag amharc oirne 'nuair a ta sinn ag aoradh dha-san.

9. Cha'n e mhàin gu bheil na h-ainglean ag amharc oirne ann ar co' thionalaibh 'sna h-eaglaisibh ach tha iad mar an ceudna nan inneal-aibh an làimh Dhé chum ar brosnachadh gu aoradh a dheanamh dha; Taisb. xxii. 9. "An sin thubhairt e rium, Feuch nach dean thu e: oir is comh-sheirbhiseach dhuit mise, agus do d' bhràithribh na fàidhean, agus dhoibh-san a choimhdeas briathran an leabhair so: dean aoradh do Dhia." Dheanadh Eoin aoradh do'n aingeal, agus chrò e sìos dha, ach thuirt e ris, na dean e, dean aoradh do Dhia; mar an ceudna, e'ar son nach fhaod deadh ainglean daoine a bhrosnachadh chum aoradh a deanamh do Dhia, cho maith 'sa tha droch ainglean a' buaireadh agus a' brosnachadh dhaoine aingidh gu peacachadh an aghaidh Dhé, agus a' toirt orra fàs sgìth de dheadh dhleasnaibh? Agus faodaidh so bhith deanta, as eugais lughdachadh sam bith air oibreachadh an Spioraid: tha'n Spiorad ag obair mar an t-ughdair, ach iadsan mar mheadhona chum 'ur brosnachadh gus am maith' so a dheanamh dh' an ugdair, Spiorad Dhé.

10. Tha na h-ainglean air an deanamh nan luchd-frithealaidh oirbh aig a bhàs, agus cha'n e mhàin sin, ach a chum an t-anam a ghiulan gu beatha shiorruidh an deigh a bhàis, Lucas xvi. 22. "Agus tharladh gu'n d' fhuair an duine bochd bàs, agus gu'n do ghiulaineadh leis na h-ainglibh e gu uchd Abraham." An so tha

sibh a' faicinn gu'n d' fhuair Lasaras bàs, agus fhritheal na h-ainglean dha, agus ghiulain iad anam do fhlaithèanas gu uehd Abraham; O smuainiehibh ma ta, 'nuair a thig sibh uile gu bàsachadh, gu'n d' rinn Dia na h-ainglean nan spiorada frithealaidh gu feitheamh dhuibh air 'ur leapaiehibh euslan, agus a chum 'ur 'n anamanna a ghiulan do neamh aig àm 'ur bàis.

11. Tha na h-ainglean feumail do'n t-sluagh thaghta, mar a ta iad air an cuir a mach le Iosa Criosd a ehruinneachadh cuirp nan naoimh aig an là mhòr chum a bhi nam freiceadan doibh, agus gu'n toirt an lathair an Tighearn Iosa Criosd, a chum aig an là sin gu'm bi iad air an làn-shaoradh, agus air an togail suas gu glòir, Mata xxiv. 31. — “Agus cuiridh e mach 'aingil le fuaim mhòir na gall-truimp, agus eruinnichidh iad a shluagh taghta o na ceithir gaothaibh, o leth-iomall nèimh gus an leth-iomall eile.” Marc. xiii. 27. “Agus an sin cuiridh e 'aingil a mach, agus eruinniehidh e r'a chéile a dhaoine taghta féin o na ceithir gaothaibh, o leth-iomall na talmhainn gu leth-iomall nèimh.” An so chi sibh air a chuir sios gu soilleir obair nan aingeal as leth an t-sluaigh thaghta; mar an ceudna eha'u e mhàin gu'n cruinniehadh siad iad bho leth-iomall na talmhainn, aeh giulanaidh siad iad do neamh mar an ceudna, cadhon gu leth-iomall nèimh; tha mi a' cur nan nithe so fa 'r eomhair, chum 's gu'm faic sibh an t-soehair mhòr agus urramaeh air am bheil an sluagh taghta air an deanamh nan luehd-eomhpairt a thaobh na eòir sin a th' aca ann an Iosa Criosd, gu'n d' thugadh Dia òrdugh agus ughdarras agus àithne d'a ainglibh na h-uile de na h-aon dreuehdan deug so a dheanamh air 'ur son, a dh' ainmieh mi dhuibh aig an àm.

Leisgeul. Theagamh gu'm faod cuid a' ràdh, "Tha e fìor, léubh agus chuala sinn gu'n d' rinn ainglean an leithid sud a dhreuchdan air son dhaoine 'sna h-àmannaibh a chaidh seachad, ach thaisbean iad dhoibh aig an àm sin ann an cruthaibh corporra, mar a rinn iad do Lot, agus do Dhaibhidh, agus do mhuintir eile; ach am bheil na h-ainglean a' deanamh nan dreuchdan ceudna fathast air son nan naomh, a bha iad a' deanamh air an son bho shean?"

Nis tha dà ni gu bhi air an toirt fainear ann am freagairt an leisgeul so.

'*Sa cheud àite,* Tha na h-ainglean a lathair maille ruinne nis a cheart cho cinnteach 'sa bha iad maille ri pobull Dhé bho shean, ged nach 'eil iad eho faicsinneach: agus b'e an t-aobhar air son an do thaisbean na h-ainglean gu follaiseach do na naoimh bho shean, eadhon:

1. Do brìgh nach robh ann an sluagh Dhé ach clann aig an àm sin, bha feum aca air cruthaibh corporra fhaicinn chum toirt orra creidsinn, agus a chum an deanamh laidir agus an neartachadh anns a chreidimh; ach tha lathaireachd nan aingean maille ruinne 'sna linnibh so dhe'n t-saoghal cho maith 'sa bha e 'sna liunibh roimhe so, oir tha iad nam freiccadain ort ann do thigh chum do mhaith agus do bhuannachd ma's ann do'n t-sluagh thaghta thu; tha do thigh làn ainglean, ged nach comasach dhuits' am faicinn, cha'n urrainn duit luidh sìos, na eirigh suas, no ni sam bith a deanamh, nach 'eil na h-ainglean 'ga d' dhion agus 'ga d' ghleidheadh.

'*San dara àite,* Cha'n 'eil an sgrìobtuir ag ràdh gu'n robh na h-ainglean nan spiorada frith-ealaidh, ach gu bheil na h-ainglean nan spiorada frith-ealaidh; cha'n e gu'n robh iad mar sin 'sna

h-àmannaibh a chaidh seachad, ach gu bheil iad mar sin fathast; agus cha'n e gu bheil iad nan spiorada frithealaidh 'san àm a ta lathair, ach gu'm bi iad mar sin, eadhon dhoibh-san a bhios nan oighreachaibh air slainte; mar sin bithidh na h-ainglean nan spiorada frithealaidh 'sna linnibh ri teachd cho math 'sa bha iad 'sna linnibh a chaidh seachad, agus ged nach 'eil na h-ainglean ri 'm faicinn ann an cruthaibh corporra nis, gidh-cadh tha iad a' coilionadh an drenchd agus am frithealaidh 'san àm so anu an tomhas cho iomlan 'sa bha iad 'sna linnibh a chaidh seachad, 'nuair a bha iad ri 'm faicinn ann an cruthaibh corporra.

Ceisd. 2. Ach c'ar son a tha'n Tighearn a' cleachdadh frithealadh so nan aingeal a thaobh a shluaigh taghta? Nach urrainn an Tighearn c féin an gleidheadh?

Freagradh. 1. Cha'n ann mar gu'm biodh feum air bith aig Dia air ainglibh, oir air an doigh sin cha'n 'eil feum aige air a h-aon de 'aingeal; oir as an eugais b'urrainn da a rùintean glòrmhor féin a choilionadh. Ach is àill le Dia bho 'dheadh-ghean maith féin gu'm fritheal iad chum maith a mhuinntir thaghta, am feadh a bhios iad a chòmhnuidh anns an t-saoghal; agus tha ceithir aobharan glòrmhor agus gràsmhor, air son am bheil Dia a' cleachdadh frithealadh nan aingeal a thaobh math a shluaigh féin anns an t-saoghal.

An ceud aobhar. Gu bhi taisbeanadh na réite agus a chòrdaidh a tha cadar ainglean nam flaitheanais, agus na naoimh a th' air thalamh rinn tuiteam an duine eadar-dhealachadh cada ainglean agus daoine; agus air do'n duine bh air tuitcam mar so, agus na namhad do Dhia, bha e ann an naimhdeas agus ann an diubhras ris na

h-ainglibh: Nis réitich Iosa Criosd le 'chrann-ceusaidh araon daoine agus ainglean. Nis, tha Dia a' gnàthachadh frithealadh nan aingeal chum so a chuir an céill, agus a chum an réite sin fhoillseachadh a tha, cha'n e mhàin, eadar Dia agus daoine, ach eadar ainglean agus daoine, Colos. i. 20. "Agus gu'm biodh na h-uile air an deanamh réidh ris féin trid-san, air dha sìth a a dheanamh tre fhuil a chroinn-cheusaidh-san; trid-san, a ta mi ag ràdh, ma's nithe iad a ta air talamh, no nithe a ta air nèamh." Tha'n sgrìobtuir a' deanamh iomradh air réite dhà-fhillte.

1. Daoine bhi air an deanamh réidh ri daoinibh, agus mar so bha Iudhaich agus Cinnich air an deanamh réidh ri cheile.

2. Rinneadh réite anns na flaitheanas le Iosa Criosd eadar na h-aingil air neamh agus daoine air an talamh, agus mar sin rinn e iad araon réidh ri Dia; a nis air dha so bhi air a choilionadh cadar daoine agus ainglean, agus eadar duine agus duine, tha Dia a' cleachdadh frithealadh nan aingeal a chum an réite so a dheanamh folaiseach, gu bhi cur an céill do'n t-saoghal gu bheil cordadh agus réite eadar na h-aingil air neamh agus na naoimh air an talamh.

San dara àite, Gu bhi cur an céill do'n t-saoghal a mhòr ghràdh d'a shluagh, agus a dheadh-ghean d'an taobh, gu'm biodh e cho tràcaireach 'sa leithid a luchd frithealaidh òirdheire ris na h-ainglibh a thoirt d'a shluagh féin. Ma ni sibhse seirbhis do Dhia, ni ainglean seirbhis dhuibh-san. Tha so gu bhi nochdadh an gràdh mòr do-labhairt a th' aig Dia d'a shluagh féin. gu'm biodh iadsan a tha nan luchd frithealaidh do Dhia féin, a' feitheamh air mu'n cuairt d'a

righ-chaithir ghlòrmhor, gn'm-biodh iad sin air an òrdnadh le Dia gn frithealadh dhoibh-san a bhios 'nan oighreachaibh air slàinte.

'*San treas àite*, Gn bhi deanamh suas an sgrìos sin a thainig air cuid dhe na h-aingil; oir thuit cuid dhe na h-aingil agus thilgeadh a mach iad as na flaitheanas, (bha'n càll mòr.) A nis tha an slnagh taghta, na h-uile a ta air an saoradh le Iosa Crìosd, a' deanamh snas àite nan aingean a thuit; tha araon naoimh agus ainglean a' deanamh suas aon chorp, agus tha iad a nis araon a' seinn moladh do Dhia; agus bithidh an t-ìomlan de na naoimh 'nnair a theid iad do fhlaithheanas air an cleachdadh ris an dearbh obair a bha aon nair aig na h-ainglibh a thuit, agus air do fhios a bhith aig na h-ainglibh air gu'm b'e so deanamh suas a challa; tha sin 'gam fagail cho deonach nan seirbhis a thaobh sluagh Dhé a' dhion agns a ghleidheadh am feadh a ta iad beò air an talamh.

'*Sa cheathramh àite*, Tha'n Tighearn a' faicinn ìomchuidh frithealadh nan aingean a chleachdadh chum maith a chloinne taghta; a chionn gur bheil droch ainglean, na deamhain a' feithcambh air na naoimh gn dochann a' dheanamh dhoibh am feadh a tha iad beò anns an t-saoghal: uime sin tha Dia a' gnathachadh nan ainglean uè chum a shlnagh taghta dhion am feadh a tha iad beò anns an t-saoghal: Oir 's e is gnàth obair de na h-ainglean a thuit a bhi 'gam buaireadh, agus nam biodh e so-dheanta dhoibh an damnadh agus an anamanna a' sgrìos; nime sin tha Dia a' toirt àithne d'a ainglibh an slnagh taghta a' chiomheadh, agus a ghleidheadh bho fharmad bho chornich, agus bho mhi-rnn an diabhoil; tha 'g iarraidh an slugadh snas agns an sgrìos agus is iad so na ceithir aobharan air son an

bheil Dia a' faicinn iomchuidh frithealadh nan aingeal a ghnàthachadh air sgàth an t-sluaigh thaghta.

Ceisd 3. Ach 'nuair a tha'n sgrìobtuir ag ràdh, gur spiorada frithealaidh na h-ainglean air an cur a mach le Dia chum frithealaidh dhoibh-san a tha 'nan oighreachaibh air slaintc. Am bheil an sgrìobtuir a' ciallachadh gu bheil aon aingeal shònruichte air leth aig gach neach de'n t-sluaigh thaghta chum feitheamh dhoibh, no am bheil tuille aca. Tha na Platonich a' cumail a mach gu bheil aingeal féin aig gach neach, ris an abair iad a spiorad-gleidhidh, a tha na ghna-thearmunn na, agus a' deanamh mòran de ghniomharan maith eile air a shon; tha cuid dhe na seann aithrich-ean, agus mòran de'n mhuinntir fhoghlumte de'n bheachd sin, mar a ta, Tomas Aquinas, Origen, Basil, agus Theodoret. A measg dhiadharan nan inneau so tha Zanchy de'n bheachd so; 'si am prìomh earrann air am bheil e a' bònntachadh Ghniomh. xii. 15. "An sin thubhairt iad, Is e 'aingeal a ta ann:" 'Nuair a bha Peadar anns a bhriosan agus a rinneadh bith urnuigh leis an eaglais gu'm biodh e air a chuir fa sgaoil, aig an dearbh àm thainig e chum an doruis, agus ruith ruagach da'n ionnsuidh agus dh'innis i dhoibh gu'm b'e Peadar a bh 'ann; "Agus thubhairt iad rithe (rann 15,) tha thu air mhi-chéill. Ach tha ise toirt dearbh-chinntc gu'n robh e mar sin. An sin thubhairt iad, Is e 'aingeal a ta ann." Mar sin tha iad a' comh-dhunadh bho'n sgrìobtuir so gu bheil 'aingeal a' feitheamh mar fhreiceadair air gach uile dhuine maith; a nis chum fìor ciall agus mineachadh na h-earrann so a thoirt dhuibh, labhraidh mi air na trì nithe sònruichte so.

1. Tha am focal a th'air eadar-theangachadh

an sin, 'aingéal, a' ciallachadh, is e a teachdaire a ta ann cho maith ris "is e 'aingéal a ta ann," mar chi thu ann an Lucas vii. 24. 'Nuair a dh' fhalbh teachdairean Eoin, &c., 'se sin an t-aon fhocal, ionnas gu bheil e a' ciallachadh aona chuid teachdaire no aingéal; agus 'nuair a tha'n sgrìobtuir ag ràdh, is e 'aingéal a ta ann, is e sin mar gu'n abradh iad, gu'm b'e teachdaire éigin a chuir Peadar uaithe bho'n phrìosan a bh' ann.

2. 'Se beachd Ghualter air an sgrìobtuir so, gu bheil na briathran a' ciallachadh laigse nan deisciobuil ann an leantuinn saobh-chreidimh sluagh nan amannan ud, agus gu'n do labhair iad a reir beachdan nan Cinneach a bha creidsinn ann an diathan dìonaidh.

3. Tha Deodate ag ràdh, gu'n robh taibhsean minig de mhuinntir mharbh ri'm faicinn am measg nan Iudhach, a mheas iadsan a b' iad spioradà na muinntir an riochd an robh iad a' taisbeanadh; ionnas gu'n do lean iad a' beachd chumhant a bha measg an t-sluaigh, agus shaoil iad bàs Phcadair do-sheachainte, a chionn gu'n do thoisich a spiorad ri taisbeanadh.

'Siad na réusanan a tha 'n aghaidh an teagasg so.

1. A chionn a reir coslais gu'n d' fhàs e bho dhroch fhreumh, cadhòn, bho mhearachdan nan Cinneach, a bha cumail a mach, gu'n robh a' dheadh-aingéal agus a dhroch-aingéal aig gach neach, a' frithealadh dha; deadh ainglean chum maith a' dheanamh dha, agus droch ainglean chum a' dhochann; deadh ainglean chum a' dhuaiseachadh, agus droch ainglean chum a' pheanasachadh.

2. Mar a ta e 'g eirigh bho dhroch fhreumh,

amhuil a tha droch bhuidh aige, agus tha e toirt a mach droch thoradh.

'*Sa cheud àite*, Tha e cumail taice ri diadhachd dhiomhair nan Iudhach amaideach. Bha iadsan a' comharrachadh aingeal do na h-uile réul, Raphael, do'n Ghrein; Gabriel, do'n Ghealach; Michael, do Mhercurius, &c., agus do cheithir àirde an t-saoghail, Michael, do'n àirde-'n-ear; Raphael, do'n àirde-'n-air; Gabriel, do'n àirde-tuath; agus Nariel, do'n àirde-deas.

2. Tha e ro choslach gu'n robh a bheachd so mar bhònn do bhi comharrachadh naomh àraidh do ionadaibh shònruichte; mar a ta an N. Seumas do'n Spàint; an N. Denis do'n F'hraing, an N. Padruig do dh' Eirinn, an N. Seòrus do Shasunn, an N. Aindrea do dh' Albainn. Agus bhitheadh a bhi do'n bharail so a' fosgladh dorus do'n bharail ud.

3. Agus ni's ro shònruichte, tha bhi de'n barail sin a' dorchadh agus a' lughdachadh gu mòr nan sòchairean a dheònaich Dia do'n iomlan de'n mhuinntir thaghta, mu'm bheil e air a ràdh, gur spiorada frithealaidh na h-ainglean uile chum frithealadh dhoibh-san. A nis ann a bhi comharrachadh a mach aon aingeal bho na h-uile de'n chuid eile de ainglean nam flaitheanais, a chum aon neach shònruichte a' dhion agus a ghleidhcadh, lughdaicheadh e gu mòr sochairean 'nan naoimh. Tha e air a ràdh gu bheil na h-ainglean a' deanamh gairdeachas air son aon pheacach a ni aithreachas, Lucas xv. 10. "Mar an ceudna a deiream ribh, A ta gairdeachas an lathair aingle Dhé, air son aon pheacaich a ni aithreachas." Amhuil ann an Lucas xvi. 22. "Agus tharladh gu'n d' fhuair an duine bochd bàs, agus gu'n do ghiùlaineadh leis na h-ainglibh e gu uchd

Abrahaim." A nis mar biodh ach aon aingeal shònruichte air a chomharrachadh dha-san, cha bhiodh e air ainmcachadh ainglean, ach aingeal; ach tha e air a ràdh gu soilleir, gu'n do ghiulaineadh leis na h-ainglibh e gu uchd Abrahaim. Mar an ceudna, 'nuair a thainig Esau le armailt an aghaidh Iacoib, chunnaic Jacob mòran ainglean, agus thubhairt e, Is e so *ainglean Dhé*, feachd Dhé. Air an doigh cheudna ann an 2 Rìgh. vii. 17. 'Nuair a chunnaic Elisa lionmhorachd nan naimhdean a thainig 'na aghaidh, chuairtich mòran ainglean mu'n cuairt e nan aghaidh. "Agus rinn Elisa urnuigh, agus thubhairt e, A Thighcarna, fosgail, guidheam ort, a shùilean, a chum gu'm faic e. Agus dh' fhosgail an Tighcarna sùilean an òganaich, agus chunnaic e; agus feuch, bha'n sliabh làn do eachaibh, agus do charbadaibh teine mu'n cuairt air Elisa." Agus b' iad so ainglean Dhé a bha mar fhreiceadan air 'ga ghleidheadh. Chuireadh aon aingeal a sgrios feachd Shenacherib, agus mòran ainglean a ghlaidheadh aon duine diadhaidh.

4. 'Se an ceathramh réusan air son nach 'eil aon aingeal shònruichte mar fhreiceadan air gach neach fa leith, eadhon, do bhrìgh nach e mhàin gu bheil aon droch aingeal, ach mòran dhroch ainglean a' frithealadh do dhaoineibh aingidh uime sin, ma's e 's gu bheil ni's mò na aon droch aingeal a' coimheadachd, agus a' feitheamh do dhaoineibh aingidh, mar sin air an laimh eile, tha ni's mò na aon deagh aingeal a' dìon agus a' gleidheadh dheagh dhaoine: Oir air uairibh tha e air a ràdh, gu bheil legionan aig duine aingidh is e sin, mòran a' frithealadh dha, agus mòran a' sealbhachadh aon neach, mar bh' ann am Muir Magdalen. Uime sin is cinnteach, gu bheil ni'

mò na aon aingeal aig deagh dhuifue chum a dhion, agus a shaoradh bho dhochann; agus ma cheadaichear, gu bheil ughdarras aig ainglean sònruichte a bhi mar thearmuinn do mhuinntir shònruichte, is éigin, gu bheil cuid á dh' ainglean sònruichte nach 'eil air an cleachdadh air son math agus buanachd na muinntir thaghta. Oir is éigin a smuaineachadh gu bheil ni's mò do dh' ainglean air neamh na tha do dhaoine air an talamh: oir ma's e 's gu bheil ni's teirce do dh' ainglean na tha do dhaoine ann, mar sin cha'n urrainn na h-uile duine 'aingeal shònruichte bhi aige chum a dhion; agus ma's e 's gu bheil ni's mò do dh' ainglean air neamh na tha do dhaoine air an talamh, mar gu cinnteach gu bheil (faic Dan. vii. 10. "Bha mìle do mhiltibh a' frithealadh dha, agus sheas deich mìle uair deich mìle 'na fhianuis," &c.) Nis ma's e 's gu bheil ni's mò do dh' ainglean na do dhaoine ann, agus mar biodh ach aon aingeal a' frithealadh do dh' aon duine agus gu'n tuille, mar sin cha bhiodh feum air bith 'sa chòrr de na h-ainglean a tha ni's lionmhoire ann an aircamh, agus cha bhiodh iad idir air an cleachdadh chum maith na muinntir thaghta, sluagh Dhé, agus mar sin thilgeadh e am bònn teagaisg so bun os ceann, a tha cur an céill gur spiorada frithealaidh iad uile, air an cuir a mach chum frithealaidh dhoibh-san a bhios nan òighreachaibh air slainte.

Leisgeul. Ach theagamh gu bheil thus' ag ràdh, Tha thu gun amharus a' labhairt mòran bho'n sgrìobtuir mu thimchioll seirbhis agus tairbhe nan aingeal do sheirbhisich thaghta Dhé, ach gidheadh tha sinne cur an teagamh co dhiubh a tha e fìor no nach 'eil, do bhrìgh nach aithne dhuinn e'uin a chruthaichheadh iad, na cia mar

chruthaicheadh iad: Oir gun teagamh dh'innis Maois dhuinn mu chruthachadh an duine, ach cha do labhair e diog mu chruthachadh nan aingeal.

Freagradh. Mar fhreagradh do'n leisgeul so, labhraidh mi focal no dhà mu chruthachadh nan aingeal. Oir ged tha na Sadusaich ag aicheadh gu bheil ainglean no spioradan ann, gidheadh tha an leithidcan sin a bhithcan spioradal neo-chorp-orra ann air an cruthachadh le Dia chum a ghlòire, agus maith na muinntir thaghta. 1. B'ann air a h-aon de na sia laithean a cruthaich-eadh iad, agus mu'n do chruthaicheadh an duine, air neo cha bhiodh diobhal ann a chum an duine bhuaireadh: tha cuid dhe'n bheachd gur ann air an dara latha a thachair e, agus a chionn gu'n do thuit na droch ainglean air an dcarbh latha air an d'rinneadh iad, uime sin nach deach a' ràdh mu'n la sin, "Chunnaic Dia gu'n robh e maith." Tha cuid eile dhe'n bheachd gur ann air an treas latha chruthaicheadh iad, do bhrìgh mar chi sinn ann an Gen. i. 16, gur ann air an là sin a bha na neamhan air an uidheamachadh, agus air an crìochnachadh; ach tha e ro choslach gur ann air an treas latha a thachair e 'nuair a chruthaich-eadh na neamhan, mar a chruthaich-eadh an duine air an t-scathamh latha, 'nuair a chrìochnaich-eadh an talamh, Iob xxxviii. 4, 7. "'Nuair a leagadh bunaitean na talmhainn, sheinn reulta na maidne cuideachd, agus rinn uile mhic Dhé gairdeachas." Mar an ceudna ann an Salm cxlviii. 2, 3, 'Nuair a tha 'n Salm-adair ag earail air na creutairibh Dia a mholadh, tha e toiseachadh leis na h-ainglibh, "Molai bh e, 'aingle uile." Ach cha'n 'eil mi ach a beantuinn ris a so,

2. A thaobh àm an cruthachaidh, cha'n 'eil e deanamh diubhras c'uin a chruthaichheadh iad, cha'n 'eil mòr theagamh na aobhar imcheist ag eirigh uaithe so mu thimchioll am frithealaidh agus an dreuchd.

A nis tha am bònn teagasg ag cuir an céill gu soilleir, gu'n chruthaichheadh iad air son maith sluagh Dhé, gur spiorada frithcalaidh iad uile air an cuir a mach chum frithealaidh dhoibh-san a bhios 'nan oighreachaibh air slainte; chruthaichheadh iad chum glòir Dhé, agus maith a mhuinntir thaghta; mar sin tha sibh a' faicinn gur e dreuchd nan aingcal a bhi frithealadh do mhath na muinntir thaghta 'san t-saoghal; mar so labhair mi gu h-aithghearr air an carrann so de'n teagasg, 'san do nochd mi dhuibh co ann a tha frithealadh nan aingcal a' co 'sheasamh, agus 'san d' thug mi dhuibh na h-aobharan air son am bheil Dia a' cleachdadh nan aingcal chum frithcalaidh d'a shluagh, agus au sin mhinich mi dhuibh nach 'eil aig gach neach fa leth dhc'n mhuinntir thaghta aon aingcal shònruichte chum feitheamh dha, ach tuille, tha ughdarras cadhon aig na h-uile de na h-ainglean frithcaladh chum math do'n mhuinntir thaghta. A nis thig mi gu feum a dheanamh de'n teagasg so.

Feum 1. Ma's e 's gu'n d' thug Dia àithne agus ughdarras do uile ainglibh nam flaitheanais frithcaladh do 'mhuinntir thaghta chum am maith: O ma ta cia mar bu chòir dha so bhur 'n éig-neachadh chum saothreachadh gu bhi 'n 'ur oighreachaibh air slainte. O c'arson a tha sibh a' gabhail tlachd ann a bhi buanachadh 'nur cuspairibh de chorruch Dhé, agus a bhi 'n 'ur oighreachaibh air ifriun agus sgrìos, agus a bhi dh' easbhuidh didcan aingcal ncimh, a th'air au

òrdachadh le Dia chum frithealadh do na h-uile bhios air an saoradh: O c'arson nach caralaicheadh, agus nach eignicheadh so sibh gu teachd a steach agus còir fhaotuinn ann an Crìosd, chum leis a sin gu'n tig sibh gu bhi tagradh còir ann am frithealadh nan aingeal, agus gu'm biodh an diou agus an tearmunn so agaibh uatha? C'arson a ruitheas sibh ann an slighibh a pheacaidh agus ann an ceumaibh na h-amaideachd agus au easaontais, agus mar sin 'gar dùnadh féin a mach o dhìdean nan aingeal? Thug Dia àithne d'a aingeal 'ur teasraiginn ann 'ur 'n uile shlighibh, Salm xxxiv. 7. Ma thig sibh a dh' ionnsuidh Iosa Crìosda chum gabhail ris; agus mar tig sibh air an doigh so, faodaidh sibh a bhi cinnteach nach bi sibh gu bràth fo thearmunn 'aingeal-san.

San dara àite, Tha e nochdadh àrd inbhe sluagh Dhé, ged dh' fhaodadh iad a bhi bochd agus taireil 'san t-saoghal so a ta'n lathair; ciod a tha thu 'a' d' chreutair bochd air do dhimeas, a' d' thruaghan bochd ann an suilibh an t-saoghail, eadhon, a' d' bhàll fochaid dhaoine 'san t-saoghal so, gidheadh ma's neach thu a th' air do thaghadh, duine no bean ann an Iosa Crìosh, tha thu ann an seilbh àrd shocharaibh, 's neach thu a th' ann an àrd inbhe, agus an àrd urram, ged nach 'eil thu mar sin an sealladh an t-saoghail, gidheadh tha thu mar sin ann an sealladh Dhé agus Iosa Crìosd, ged nach biodh tu ach a' d' sheirbhiseach bochd anns an t-saoghal so, gidheadh tha thu a' d' neach urramach an sealladh Dhé, agus tha 'n t-urram cho mòr, 's gu bheil luchd frithealaidh urramach agad chum do dhion agus do ghleidheadh; tha ainglean Dhé agad chum do dhion, agus do choimhead a' d' uile shlighibh. Tha e

air a ràdh gu'n robh aig rìgh Solamh dà cheud fear le targaidibh, agus trì cheud fear le sgiathaibh do dh' òir buailte mar fhreiceadan gach là chum a dhion: gidhèadh, O a dhuine na bhean dhiadhaidh, tha freiceadan ni's mò agad-sa na bha aig Solamh; tha agad-sa O a dhuine, uile ainglean Dé nam freiceadan ort, agus gu bhi nan spiorada frithealaidh dhuit chum do ghleidheadh, agus do stiùradh a'd' uile shlighibh.

3. Tha so a' teagasg dhuinn a bhi beannachadh, a' cliùthachadh, agus ag àrdachadh maithneas Dhé d'ar taobh-ne, gu bheil creutairean cho curramach glòrmhor ri ainglibh neimh a' deanamh seirbhis dhuinne air an talamh. Labhraidh mi nis mu na nithe àraidh sin anns am bheil Dia air dhoigh shònruichte a' gnàthachadh frithealadh nan aingeal as leth na muinntir thaghta.

1. Ghnàthaich Dia frithealadh nan aingeal chum an sluagh taghta a' dhion bho thinneas corporra ré àmanna ghalairean gabhaltach agus nàrbhtach. Mar dhearbhadh air a sin faic Salm òci. 10, 11, 12. "Cha'n éirich òc air bith dhuit, agus cha tig plàigh am fagusg do d' fhàrduich: Òir bheir e àithne d'a ainglibh mu d' thimchioll, chum do ghleidheadh ann ad shlighibh uile. Nan làmbhaibh togaidh iad suas thu, air eagal u'm buail thu do chos air cloich." Ged tha e or gu'm faod daoine maith bàsachadh le tinneas a àm àmhghar chumanta, gidheadh air son sin le tha iad fo dhìdean nach 'eil an t-ìomlan de'n saoghal ach iad féin; oir tha iad fo thearmunn an aingeal, a gheall Dia, agus 'gan d' thug e gh-darras an dìon nan uile shlighibh; uime sin ga e ri thoirt fainear gu soilleir, an ni a tha'n trìobtuir a' cur as leth frithealadh nan aingeal nair a tha phlàigh, no galar mòr agus cràiteach

air bith eile am measg sluaigh; tha'n sgrìobtuir a' cur sin as leth dhroch ainglean; tha e air a chuir an céill gu bheil Dia a' ceadachadh dhoibh tinneas a thoirt mu'n cuairt am measg sluaigh air son pheacanna an ionaid anns am bheil iad a chòmhnuidh, mar a chi thu ann an Salm lxxviii. 49, 50. "Thilg e orra teas 'fheirge, boile agus corruich, agus teinn, le aingil olc a chur nam measg; rinne slighe d'a fheirg, nach do chaomhain e an anam o'n bhàs, ach thug e thairis am beatha do'n phlàigh." Tha thu a' faicinn an so, gu bheil Dia a' ceadachadh do na droch ainglean galairean a thoirt mu'n cuairt, agus an sluagh a mharbhadh le tinneas. A nis, mar tha Dia a' ceadachadh do na droch ainglean so a dheanamh, mar sin dh'òrduich e mar an ceudna na deadh ainglean chum a shluagh a ghleidheadh air dhoigh shònruichte bho na h-àmhghairibh so. Tha cead aig an diabhol air uairibh bho Dhia an corp a bhualadh, mar a bhual e corp Iob le neasgaidibh agus le créuchdaibh. Tha sinn a' léubhadh mu nighean do Abraham, a cheangail Satan rè ochd bliadhna deug, Lucas xiii. 16. Mar sin cheadaich Dia an so do na droch ainglean uile a chuir am measg a shluaigh; agus mar a ta 'n Tighearn a' ceadachadh do na droch ainglean galaran agus àmhgharan a thoirt air a shluagh, mar sin tha e toirt ughdarras do na deadh ainglean an gleidheadh bho thinneas; tha cumhachd aig an diabhol an fhuil a chuir troimhe cheile agus a thruailleadh, le bhith beothachadh nan droch leann-tath a th' ann an corp an duine, agus leis a sin a' toirt easlaintean air a chorp; agus mar is urrainn na diabholan so a' dheanamh a thaobh a' chead sin a th' aca bho Dhia; 's amhuil air an laimh eile, thug Dia

ughdarras do dheadh ainglean a shluagh a ghleidheadh bho na h-easlaintibh, agus bho na h-eucalaidh corporra ud, le bhi nam freiceadan-dionaidh dhoibh an àm ghalaraibh gabhaltach cumanta.

2. 'Se dara dreuchd shònruichte nan aingeal chum maith sluagh taghta Dhé: Gu bheil cumhachd àraidh aca ann an òrduchadh agus an suidheachadh chòmhragan agus chogaidhean, cha'n e mhàin gu bheil na h-ainglean nan seasamh a' coimhead agus a' beachdachadh air a chòmhrag, ach tha àithne shònruichte aca bho Dhia an taobh sin is mò tha seasamh air son a ghloire-san a dhion agus a ghleidheadh; mar chi thu ann an 2 Rìgh xix. 35. 'Nuair a thainig na h-Asirian-aich an aghaidh Israeil, tha e air a ràdh, gu'n bhuaill aingeal an Tighearn iad. "Agus air an oidhche sin féin chaidh aingeal an Tighearna mach, agus bhuaill e ann an camp nan Asirianach ceud agus ceithir fichead agus cùig mìle: agus an uair a dh' éirich iad gu moch anns a mhaduinn, feuch, bha iad uile 'nan corpaibh marbha." Tha thu a' faicinn an so cionnas a dhion aingeal Dhé a shluagh, agus a bha e na mheadhon anns a bhuaidh mhòr sin a fhuair iad air an naimhdibh; faic a bhàrr air sin ann an Gen. xxxii. 2. 'Nuair a bha Iacob air a thurus, agus ann an cunnart, choinnich ainglean Dhé e chum a chomhfhurtachadh agus a choimhead, agus ghairm e feachd Dhé shiubh. Mar an ceudna ann an Salm lxxviii. 17. 'Tha carbaid Dhé 'nam fichead mìle, le mìltibh do mhìltibh aingeal,' &c. Mar a bha na carbadaan nan didean doibh ré àm cogaidh, mar sin coirear carbada Dhé do ainglibh Dhé, chum a shluagh a dhion ré àm an amghair; uime sin tha thu a' léubhadh ann an 2 Rìgh vi. 14. Gu'n robh ainglean Dhé nan tearmunn d'a shluagh an

am cogaidh. 'Nuair a bha Elisa ann an teann-achd mhòr, air a chuirteachadh le naimhdibh, "Riun e urnuigh ris an Tighearn, agus thubhairt e, Buail, guidheam ort an sluagh so le doille," &c. Is e sin, bhual aingeal an Tighearn na naimhdean chum leis a sin gu'm biodh a sheirbhisich air an saoradh; tha mòran do na bheachd gu'n robh cruthan corporra aig na h-ainglibh chum an iorghuill agus a chomh-stri eadar sluagh Dhé agus an naimhdean a réiteachadh. Tha thu a' léubhadh anns a Sechar. i. 8. Gu'm faca Sechariah, ann an taisbean duine na sheasamh am measg nan craobha-miortail, "Cunnaic mi san oidheche, agus feuch duine a' marcachd air each ruadh, agus sheas e measg nan craobha-miortail a bha sa' ghleann, agus air a chulaobh bha eich ruadha, bhreaca, agus bhàna." 'Se th' ann an rùn an fhaidh an so, a bhi nochdadh staid iosal na h-eaglais, le neach na sheasamh anns a ghleann air cùlaobh nan craobha-miortail; 'se th' air a chiallachadh, arsa Iunius, leis ua h-cachaibh ruadha, bhreaca, agus bhàna, ainglean a bh' air an òrduchadh chum caochladh oibre, na h-eich ruadha chum breitheanais, na h-eich bhàna chum tròcair, tha na h-eich bhreaca a' taisbeanadh na dream a bha chum oibre mheasgta chuir an guiomh, a bh' aig an aon àm gus a mhuinntir dhiadhaidh a dhion, agus gu breitheanas a chuir an guiomh air na h-aingidh.

3. Tha Dia a' gnàthachadh frithealadh na naimhdean aingeal ann an suidheachadh staid shòlaimte a phòsaidh chum sòlas, agus math a shluaigh féin mar chi thu ann an Gen. xxiv. 7. "An Tighearna Dia nèimh, a thug mise o thigh m' athar, agus a thàinig mo dhilscan, agus a labhair rium, agus a dh'ionnsaigh dhomh, ag ràdh, Do d' shliochd bheith

mi am fearann so; cuiridh esan 'aingéal féin romhad, agus gabhaidh tu bean do m' mhac as a sin." Mar a chur Dia 'aingéal a dh' fhaighinn bean do Isaac; tha na h-ainglean féin an fhad sin a' cur onoir air a phòsadh, nach diult iad a bhi air an cleachdadh 'na thoirt mu'n cuairt.

4. 'Se an dreuchd a bhi cuir smuaintibh naomh ann an cridheachaibh sluagh Dhé; tha e fìor, cha'n 'eil an sgrìobtuir a' labhairt gu soilleir mu'n ni so, gidheadh tha aobhar a bhi 'ga chreidsinn, agus tha diadharan a' toirt an aobhar so a leanas mar dhearbhadh gu bheil frithealadh nan aingéal, a' trèorachadh chum a bhi cur smuaintean naomh ann an cridheachaibh sluagh Dhé, agus gidheadh gu'n sin idir a bhi na dhi-meas air bith do Spiorad Dhé, a chionn gure an Tigh-earn is ughdar doibh, ach is iad na h-ainglean na meadhona ann an làimh an Spioraid, agus sin, do bhrìgh gu bheil cead aig na droch ainglibh bho Dhia droch smuaintean a' chur ann an cridheachaibh dhaoine, Eoin xiii. 2. Gnìomh. v. 3, agus uime sin air an làimh eile, tha ughdarras aig na deadh ainglibh bho Dhia deadh smuaintean a' chur ann an cridhibh sluagh Dhé, air neo mar biodh sin mar sin, bhiodh ni bu mò chumhachd aig na droch ainglean gu thoirt ort raidean an diomhanais a' leantuinn, agus ruith ann an slighibh peacach, na tha chumhachd aig na deadh ainglibh chum toirt ort le'n deadh shanasaibh imeachd ann an slighibh nan naomhachd, agus leis a sin do shlighe a chuideachadh air aghart ann an céumaibh na slainte; 's cinnteach gu bheil nadur dheadh aingéal cho iomchuidh, agus an cumhachd a thugadh dha buntuinn ri ar spioradane cho mòr, 'sa tha aona chuid nadur, no cumhachd dhroch aingéal; tha so air innse, mar 'eil

air a dhearbhadh leis an abstol ann an 2 Cor. xi. 14, gu'n cuir an diabhol e féin an cruth aingil soillse; agus tha e deanamh sin chum thusa bhuaireadh gu imeachd ann an slighe a pheacaidh, tha esan a tha na aingeal dhorchadais 'ga chuir féin an cruth aingil soillse, chum do ribeadh agus do chuir am mearachd, eadhon le bhi cuir nithe maith a'd' inntinn ann an an-àm, no chum droch chrìoch; agus mar so tha e mealladh t' anam agus a' toirt ort peacachadh ann am beachd a bhi deanamh maith, mar so, is aingeal dhorchadais e 'n uair a bhuaireas e thu chum ni sam bith a ta gu h-ìomlan peacach: ach is aingeal sholuis e a reir coslais le bhi cur ann do chridhe sin a tha math ann féin a dheanamh, gidheadh ann an an-àm: mar a ta bhi 'ga do bhuaireadh gu urn-ùigh 'nuair a ta thu 'g eisdeachd searmon, a bhi tarruing air falbh d' aignidhean bho'n fhocal air a shearmonachadh, le bhi 'gan suidheachadh air dleasnas eile; agus an uair a tha thu 'g urn-ùigh faodaidh e do bhuaireadh gu lèubhadh, agus anns an t-seadh so faodar aingeal sholuis a ghairm dhe; agus mar so tha diadharan a' dearbhadh mar a ta droch ainglean 'ga do bhuaireadh chum uile le bhi cur droch smuaintean a' d' chridhe; mar sin gu bheil ughdarras aig deadh ainglean bho Dhia deadh smuaintean a chuir ann an crìdh-ibh sluagh Dhè chum am maith.

5. Tha Dia a' gnàthachadh frìthealadh nan aingeal chum maith a shluaigh, ann a bhi cur air aghart agus a' craobh-sgaoileadh soisgeul Iosa Crìosda leo, agus air dhoigh àraid a' dìon nam ministeirean sin a tha searmonachadh an t-soisgeil, ni's mò na daoine 'sam bith cile 'san t-saoghal.

'*Sa cheud àite*, Tha na h-ainglean a' craobh-sgaoileadh an t-soisgeil, mar chi thu ann an

Gnìomh. xvi. 9. “Agus chnncas sealladh le Pol san oidhche: Sheas duine àraidh o Mhacedonia, agus ghuidh e air, ag ràdh, Thig thairis gu Maccdonia,, agus cuidich leinne.” B’ aingeal a bh’an so a ghairm air Pòl, agus leis a sin thuig Pòl gu’n do ghairmeadh e chum an soisgeil a shearmonachadh do’n t-sluagh sin, agus mar sin chaidh e; mar an ceudna chi thu ann an Gnìomh. viii. 26 Gu’n labhair aingeal an Tighearna ri Philip a dhol agus an soisgeul a shearmonachadh. “Agus labhair aingeal an Tighearna ri Philip, ag ràdh, Eirich agus imich chum na h-àirde deas, chum na slighe a ta dol sìos o Jerusalem gu Gasa, a ta ’na fhàsach.” An so tha gairm shònruichte aig Philip le aingeal bho neamh an soisgeul a shearmonachadh agus a chraobh-sgaoileadh, agus rinn e sin, agus air an doigh so chraobh-sgaoil se e ’san àite sin le duine àraid iompachadh, a bha na dhuine mòr ann an cumhachd agus an ughdarras, a bhiodh na mheadhon mòr gu cuideachadh le cràbhachd agus le diadhachd; “Oir bu duine e aig an robh mòr-ùghdarras fo Chandacc ban-righinn na h-Etiopia, agus a bha os ceann a h-ionmhais uile:” ghairmeadh Philip le aingeal chum an duine mòr so iompachadh gu creidimh Chrìosda.

San dara àite, Mar an ceudna chum minist-eircan agus luchd searmonachaidh an t-soisgeil a dhion bho dhochair agus bho thrioblaid. Tha sinn a’ léubhadh ann an Isa. vi. 6, 7, 8. “An sin thàinig aon do na scraphim ag itcalaich a m’ ionnsuidh, agus ’na laimh eibhleag bhèd, a thug, e leis a’ chlobha bhàrr na h-altarach; agus bhean e ri mo bheul, agus thubhairt e, Feuch, bhean so ri d’ bhilibh; agus tha d’ aingidheadhd air a toirt air falbh, agus do lochd air a ghlanadh;— agus thubhairt mi, Feuch, tha mise an so; cuir

fios leam-sa.” A nis tha Percins ann an labhairt air an sgrìobtuir so ag ràdh, gur e mòrachd na ministeirleachd a th’air a’ chiallachadh leis a so, ’nuair a bhean au aingeal ri Isaias, an sin bha e làn misnich, agus dearbhta, de thearmunn, agus durachdach ’na obair. Ged tha ainglean nan spiorada frithealaidh chum muinntir thaghta Dhé a’ dhion anns an t-saoghal, gidheadh tha Dia ag àithneadh dhoibh curam ni’s ro shònruichte gabhail dhiubh na do mhuinntir eile; oir ma tha Dia a’ toirt àithne d’a ainglibh na h-uile bhios air an tearuadh a dhion; ni’s mò mhòr a tha Dia a’ toirt àithne d’a ainglibh, cha’n e mhàin iad-san a bhios air an tearnadh a dhion, ach iad-san a tha nam meadhon ann am buidhean eile a thearnadh. Tha thu a’ léubhadh mu’n àithne thug Pol do Thimoteus, gu’n bhi mi-churamach agus dcarmadach ann an ciomhlionadh a dhleasnais, ach a bhi dichiollach ’na dreuchd ann an riaghailt agus smachd a ghnàthachadh ’san eaglais, &c. 1 Tim. v. 21. “Tha mi a’ sparadh ort am fianuais Dhé, agus an Tighearn Iosa Criosd, agus nan aingal taghta; gu’n coimhead thu na uithe so, gun aou a chur roimh neach eile, gun ni air bith a dhcanamh le claon-bhreith.” An so tha an t-abstol a toirt àithne do Thimoteus am fianuis Dhé, agus an Tighearn Iosa Criosd, agus am fianuis nan aingeal taghta uile; c’arson, ciod an t-aobhar? Tha do bhrìgh gur iad na h-ainglean a bha gu bhi nan didcan dha, cha’n e mhàin gu’m bi Dia agus Iosa Criosd, ach bidh na h-ainglean nan tearmunn duit ma theid thu air t-aghaidh gu firinneach a coimhlionadh do dhleasnais anns an t-soisgeul a shearmonachadh. Mar an ceudna, ann an 1 Cor. iv. 9, ’nuair a tha Pol a’ labhairt an sin mu ’fhulangais féin,

agus mu fhulangais a chuid eile de na h-abstoil, tha e 'g ràdh, "Oir is i mo bharail gu'n do chuir Dia sinne na h-abstoil a mach mu dheircadh mar dhream a ta air an òrduchadh chum bàis. Oir rinneadh sinn 'nar bàll-amhaire do'n t-saoghal, agus do ainglibh, agus do dhaoinibh." Tha Dia 'ga d' fhaicinn, 'us tha daoine 'ga d' fhaicinn, agus tha ainglean 'ga d' fhaicinn, ann an cùrsa do mhinisteirleachd: Mar gu'n abradh an t-abstol, ged tha sibh an dùil cron a dheanamh dhuinne, agus ar treòrachadh mu'n cuairt le masladh, gidheadh tha Dia 'gar faicinn, 's tha daoine 'gar faicinn, agus tha ainglean a' faicinn ciod an eucoir a tha sibh a' deanamh do mhinisteiribh firinneach, agus ni iad dioghaltas as leth an dochair a nithear oirnne; tha Dia mar so 'gan gleidheadh-san a tha teagasg an t-soisgeil. Ni h-eadh, goirear comh-sheirbhisich de na h-aingil, Taisb xxii. 9. "Feuch nach dean thu e: oir is comh-sheirbhiseach dhuit mise;" mar a ghoirear ministeirean de aingil, mar sin goirear ainglean de mhinisteirean.

6. Tha Dia a' gnàthachadh frithealadh nan aingil chum maith a shluaigh, ann a bhi gleidheadh na muinntir thaghta an amannaibh geurleanmhuinn bho dhian-chorruich agus an-tigh-earnas an-ìochdmhor an luchd-toireachd, Salm xxxiv. 7. "Campaichidh aingeal an Tighearna mu'n timchioll-san d'an eagal e, agus teasairgidh e iad." A nis c'uin a thachair gu'n chàmpaich aingeal an Thighearna mu'n timchioll-san d'an eagal e? Ma sheallas tu ri tiodal na Saim sin, chi thu gur ann 'nuair a dh' atharraich e a ghiulan an lathair Abimeleich, agus rinn e an Salm so 'nuair a leig e air féin a bhi air a chaotach chum a bheatha a shaoradh, mar chi

thu an sgeul air aithris ann an 1 Sam. xxi. 11, 12, 13. “Agus thubhairt seirbhisich Achis ris, Nach e so Daibhidh rìgh ua tìre? nach anu m’a thimchioll-san a chau iad le cheile ann an dannsaibh, ag ràdh, Mharbh Saul a mhiltean, agus Daibhidh a dheich mìlteau? Agus thaisg Daibhidh suas na briathra sin ’na chridhe, agus bha eagal mòr air roimh Achis rìgh Ghait. Agus dh’atharraich e a ghiùlan ’nam fianuis, agus leige air féin a bhi air a chaothach ’nan làmhaibh. agus scrìob e air comhlaichibh a gheata, agus leig e le ’shileadh tuiteam sìos air ’fheusaig.’ B’e so tha thu a’ faicinn amhgharan Dhaibhidh agus gidheadh air son sin b’e so an t-àm anns an robh gealladh aige air frithealadh nan aingeal chum a dhion agus a ghlcidheadh, eadhon ann an t-àm so na gcur-leanmhuinn. Amhuil mar an ceudna bha Daniel air a theasairginn le ainglibh bho fhiaclaibh nan leòmhan, Dan. vi. 22. ’Nuair a thilgeadh e do gharaidh nan leòmhan, thuir e “Chuir mo Dhia-sa nuas ’aingéal, agus dhruid beoil nan leòmhan air chor as nach d’rinn iad mo dhochann.” Agus thugadh Peadar a mac as a phrìosan le aingéal, agus shaoradh e bh’gharg-chorruich, an-ìochd, agus geur-leanmhuinn Heroid, Gniomh. xii. 7, 8. Agus thearnadh a triuir chloinne as an amhuinn theintich le aingéal Dan iii. 25, tha na nithe so uile a’ dearbhadh gu soilleir, gu bheil Dia a’ saoradh a shluaigh bh’gharg-chorruich dhaoine an-ochdmhor le frithealadh nan aingéal.

7. Tha an Tighearn a’ gnàthachadh frithealadh nan aingéal chum a mhuintir thaghta shaoradh an amannaibh buaraidh, agus a chum an teasairginn bho bhuaraidhibh an diabhois. Tha an diabhol ’gad bhuaireadh agus cha’n e

thu 'ga fhaicinn; mar sin tha deadh ainglean a' frithealadh dhiut agus cha'n 'eil thu 'gam faicinn; 'nuair a tha'n diabhol 'gad bhuaireadh le gluas-adaibh truailidh, agus le smuaintibh truailidh gu peacadh a chuir an gnìomh, an sin tha na deadh ainglean a' frithealadh chum nam buairidhean so a chumail air falbh bho dhochann a dheanamh dhuit. Tha thu a' léubhadh ann an Sechar. iii. 1, gu'n sheas an diabhol aig laimh dheis a sheirbhiseach Iosua. "Agus thaisbein e dhomh Iosuah an t-àrd-shagart, 'na sheasamh an lathair aingeil an Tighearn; agus Satan 'na shcasamh aig a làimh dheis, gu cur 'na aghaidh." Tha thu a' faicinn an so gu'n sheas an aingeal laimh ri Iosuah gu cur an aghaidh an diabhoil a thainig a thoirt dùlan da agus 'ga bhuaireadh, gu bhì nochdadh, mar a ta'n diabhol cho gnìomhach chum pobull Dhé a leantuinn le' bhuaireadh, mar sin gu bheil an Tighearn a' gnàthachadh frithealadh nan aingal chum an saoradh bho na buaraidhibh so.

8. Tha Dia a' gnàthachadh frithealadh nan aingal, le bhì a' toirt àithne shònruichte do na h-ainglibh a mhuinntir thaght' a' dhìon 'nuair a tha iad air leabaidh am bàis: An sin tha Dia a' gnàthachadh nan aingal air dhoigh àraidh gu frithealadh dhuibh aig an àm sin, a chionn gur e sin an obair mu dheireadh is urrainn iad a dheanamh air 'ur son anns an t-saoghal so; tha sibh a' léubhadh ann an Lucas xvi. 22, gu'n d'èug Lasarus, agus gu'n ghiulaineadh e leis na h-ainglibh gu uehd Abraham. Ged bu chomh-shamhlachd a bhiodh an so, (ni tha cuid a' cur an teagamh) gidheadh tha e ro fhreagarrach ris an ni th' ann ar 'n amharc-ne, gu bhì nochdadh gu bheil na h-ainglean a' giùlan anama na

muintir thaghta do neamh aig a bhàs. A nis cuir an t-iomlan de na nithe sònruichte so cuid-eachd, agus faic an t-aobhar a th'agad a bhi moladh agus ag àrdachadh an Dia ghràs-mhor sin a ghradhaich thu le leithid a ghràdh ionmhuinn troimh a Mhac, ionnas gu'n òrduicheadh agus gu'n d' thugadh e ughdarras agus àithne d'a ainglibh a bhi nan dìon agus nan tearmunn duitse ré àm do bheatha 'san t-saoghal so, agus cha'n ann a mhàin dhuitse, ach do na h-uile dhe na mhuinntir thaghta bhios nan oighreachan air slainte: Mar so thug mi dhuit na h-ochd nithe sònruichte so anns am bheil Dia air dhoigh àraidh a' dìon a chloinn thaghta tre fhrithealadh nan aingeal.

A nis tha dà leithsgeul eile ri 'm freagairt. Thair leam gu bheil spiorad iomadh neach ag at 's ag eiridh suas an aghaidh an teagaisg so, agus ag ràdh, Ma tha so fìor, gu bheil an Tighear a' gnàthachadh frithealadh nan aingeal gu coit-chionn, agus gu sònruichte, mar chuir thu an céill dhuinne mu thimchioll na sochair chumant, agus na sochair àraidh a tha mhuinntir thaghta meal-tuinn d'an taobh, c'arson ann an labhairt mu oibre a chruthachaidh, nach d' rinn Maois iomradh air ainglibh, dh' innis e dhuinn mu uile eunlaith an adhair, agus mu uile bheathaiche na macharach, mu'n ghréin, mu'n ghealaich, mu na reultan, agus mu'n iomlan de'n chruthachadh, ach cha do labhair e smid mu ainglean; agus nam biodh iad cho feumail agus a tha thus' a' cur an céill, c'arson ma ta nach d' rinneadh iomradh air na h-ainglibh?

Chaith na daoine is ro eòlaiche mòran ùine ann am fuasgladh an t-snuimh so, agus ann am freagairt na ceiste so; agus tha trì aobharan mòra air

son nach do labhair Maois mu ainglean air aon de na sea laithean, 'nuair a tha e cinnteach gu'n do chruthaich iad air aon de na laithean sin.

'*Sa cheud àite.* Cha do labhair Maois mu chruthachadh nan aingeal, do bhrìgh gu'm b' àill leis na h-Iudhaich a chumail bho iodhal-aoradh, gun aoradh a dheanamh do ainglibh, nan d' innis e dhoibh mu oirdheirecas nadur nan aingeal, mu'n neart, mu'n cumhachd, mu'n ard-inbhe, mu'n gliocas, mu'n glòir agus mu'm mòrachd; bha na h-Iudhaich co' ullamh chum tuiteam gu iodhal-aoradh 's gu'n d' thugadh iad aoradh do dh' ainglibh: oir rinn iad aoradh mar Dhé, do dhaoinibh mòra bh' ann an àrd inbhe 'san cumhachd, agus ann am mòr mheas 'san t-saoghal; agus is e so an t-aobhar gu'n d' fholuich Dia corp Mhaois, agus cha'n aithne do dhuine sam bith 'uaigh gus an là 'n diugh; agus chathaich an diabhol agus an aingeal mu chorp, a chionn gu'm b' àill leis an diabhol a thoirt am follais, agus cha cheadaicheadh an aingeal sin dha, do bhrìgh gu'n robh fios aige gu'n dcanadh iad aoradh d'a chorp marbh.

'*San dara àite,* Cheil Maois teagasg so cruthachadh nan aingeal, a chionn ann an labhairt mu'n chruthachadh nach do labhair e ach a mhàin mu nithe faicsinneach, nithe a dh' fhaodar fhaicinn leis an t-sùil, agus a thoirt fainear le tuigse an t-sluaigh; tha sibh a' faicinn nan neamh os 'ur ceann, tha sibh a' faicinn na talmhainn fodhaibh agus a' saltairt air, tha sibh a' faicinn beathaichean na machrach a' beathachadh, eunlaith nan spéur ag itealaich, agus iasg na mara a' snàmh; agus tha'n t-Abstol Pol ag innse dhuibh, gu'n chruthaich Dia nithe faicsinneach

agus neo-fhaicsinneach; mar sin cha do labhair Maois mu chruthachadh nan aingeal, ach d'fhag e sin do linnibh ri teachd.

'*San treas àite*, Cha d' rinn Maois iomradh mu chruthachadh nan aingeal, air eagal nam b'è 's gu'n labhradh e mu'n cruthachadh-san, a tha nan creutairean cho oirdheirc, cho fada os ceann dhaoine, 's gu'm biodh an sluagh ullamh gu smuaineachadh gun robh làmh aca maille ri Dia ann an cruthachadh an t-saoghail, mar a bha na F'callsanaich bho shean a' cumail a mach, gu'm b' iad na h-ainglean luchd-comhairle nam faith-eanais, agus mar sin gu'm faodadh iad a' ràdh, gu'n robh làmh aig na h-ainglean ann an cruthachadh neimh agus na talmhainn; agus ged tha àm an cruthachaidh air a chleith, gidheadh cha bhù chòir dha sin idir a bhi na aobhar chum 'ur creidimh a lughdachadh a thaobh na firinn so, gu'n do chruthaicheadh na h-ainglean agus gu'n d' rinneadh iad nan spiorada frithealaidh dhoibh-san a bhios 'nan oighreachaibh air slainte.

Ma tha Dia a' gnàthachadh frithealadh nan aingeal chum na criche so, tha na Papanach ag ràdh, gu bheil e dh' fhiachaibh oirne urram agus aoradh a thoirt dhoibh; agus tha Bellarmine aig mòr shaothair a' dearbhadh gur còir aoradh a thoirt do ainglibh, bho Gen. xlviii. 16. "Gu'n deanadh an t-aingeal a shaor mi bho gach olc, na leinnibh a bheannachadh, agus ainmichear m' ainmsa orra, agus ainm m' aithriche Abraham agus Isaac: agus mar iasg na mara fàsdh iad lionmhor am meadhon na talmhainn." Is iad sò briathran Iacoib, leis am b' àill le Bellarmine a dhearbhadh, gu'n d' rinn e urnuigh ri ainglibh air son beannachd, agus ars' esan, is earrann de aoradh 'urnuigh, uime sin buinidh aoradh do

ainglibh cho maith is do Dhia. A nis mar fhreagairt do'n leithsgeul so.

Air tùs, Cha'n e aingeal an Tighearn, arsa Augustine, a th' air a chiallachadh an so le aingeal, ach an t-aingeal, an Tighearna; cha'n e aingeal chruthaichte sam bith a th' air a chiallachadh, ach Cruithen nan aingeal, Iosa Criosd, neach dhe'n goirear aingeal a chumhnaint anns an sgriobtuir.

'San dara àite, Cha'n 'eil e 'g ràdh, shaor aingeal mi, ach an t-aingeal a shaor mi, ni tha ciallachadh Iosa Criosd, agus a thuille air sin tha'n sgriobtuir féin a dearbhadh, gur e Dia a th' air a chiallachadh, agus cha'n e aingeal Dhé, faic Gen. xlviii. 15. "Agus bhannaich e Ioseph, agus thubhairt e, Gu'n deanadh Dia an lathair an do ghluais m' aithriche Abraham agus Isaac, an Dia a' bheathaich mi ré mo bheatha uile gus an là 'n diugh," &c. An aingeal so a shaor mi, an t-aingeal a tha siorriudh, is urrainn coimhead bho gach uile olc, b'esan an Dia ris an d' rinn Iacob urnuigh. Tighearna nan aingeal, 's cha'n e aingeal an Tighearna.

'San treas àite, 'S co math agus co ceart a dh' fhaodar a ràdh gur e Dia a th' air a chiallachadh an so ri earrannaibh eile de'n sgriobtuir; uime sin tha thu a' léubhadh ann an Gen. xxxii. 26, gu'n d' rinn Iacob strì agus gleachd ri aingeal, agus thubhairt e, "Cha leig mi air falbh thu, mar beannaich thu mi;" 'se Dia a th' air a chiallachadh leis an aingeal so: oir ann an Hosea xii. 4. Seadh, le a neart bha cumhachd aige maille ri Dia, "Seadh, bha cumhachd aige maille ris an aingeal; agus thug e buaidh: ghuil e agus rinn e guidhe ris: fhuair e ann am Betel e, agus an sin labhair e ris. Agus tha so air a labhairt

mù ghleachd Iacoib maille ri Dia, da'n goirear aingeal, uime sin is eigin e bhith gur e Dia a th' air a chiallachadh leis a chainnt sin ann an Gen. xlviii. 16, mar an ceudna; oir tha thu a' faicinn cia mar a tha aon earrann dhe'n sgrìobtuir a' mincachadh earrann eile dhe gur e ainglean Dhé th' air an ciallachadh, agus cha'n e aingeal Dhé. Faodaidh sinn urnuigh a' dheanamh ri Dia air son tearmunn nan aingeal, ach cha'n fhaod sinn urnuigh a dheanamh ri ainglibh air son tearmunn Dhé. Agus a chum so a' dhearbhadh ni's ro shoilleire, bheir mi dhuibh araon sgrìobtuir agus reusan air a shoñ.

1. Cha'n 'eil sinn gu aoradh a thoirt do ainglibh, a chionn gur iad ar comh-chreutairean; ann an Taisb. xxii. 9. Tha sibh a' léubhadh cainnt an aingil ri Eoin 'nuair a b' àill leis aoradh a thoirt do'n aingeal, ars' an aingeal, "Feuch nach dean thu c: oir is comh-sheirbhiseach dhuit mise, agus do d' bhraithribh na faidhean, agus dhoibh-san a choimhdeas briathran an leabhair so: dean aoradh do Dhia."

2. Tha iad féin ag àithneadh dhuinn aoradh a thoirt do Dhia, agus cha'n ann dhoibh-san. Amhuil ann an Breith. xiii. 15, 16. "Agus thubhairt Manoah ri aingeal an Tighearna, Leig dhuinn, guidheamaid ort, do gleidheadh, agus deasaichidh sinn fa d' chomhair meann do na gabhraibh. Agus thubhairt aingeal an Tighearna ri Manoah, Ged ghleidh thu mi, cha'n ith mi do t' aran; agus ma bheir thu suas iobairte-loisgte, do'n Tighearna bheir thu suas i:" &c. Tha sibh a' faicinn an so nach ceadaich aingeal do neach air bith aoradh a thoirt dha, a chionn gur ann do Dhia a mhàin a tha sinn gu aoradh a thoirt.

3. Tha na h-ainglean féin gu aoradh a dheanamh do Iosa Criosd, agus uime sin cha'n 'eil sinne gu aoradh a thoirt dhoibh-san. Eabh. i. 6. "Agus a rìs, 'nuair a tha e a' tabhairt a' cheudghin a steach do'n t-saoghal, a ta e ag ràdh, Agus deanadh uile aingil Dhé aoradh dha."

4. Tha'n sgrìobtuir gu soilleir 'na aghaidh. Tha thu a' léubhadh ann an Deut. vi. gur e an Tighearna do Dhia, agus dha-san a mhàin ni thu scirbhis; tha e air àithneadh dhuinn gu'n umhlachd na aoradh diadhaidh air bith a thoirt ach do Dhia a mhàin. Amhuil ann an Colos. ii. 18. "Na mealladh aon neach bhur duais uaibh le fìrioslachd thoileil, agus aoradh do ainglibh, a' fhoirneadh a steach gu dàna chum nan nithe nach fac e, gu dìomhain air a shéideadh suas le 'inntinn f'heòlmhor féin." Bha an sluagh ullamh gu aoradh a thoirt dhoibh mar Dhé; agus a chum nach glacta iad 'sa choire so, tha an t-Abstol ag caralachadh nan Colosianach an aghaidh sin.

Nis tha tri féuman gu bhì air a dheanamh dhe'n teagasg so.

1, Chum ràbhaidh. 2, Chum teagaisg. 3, Chum eronachaidh.

'Sa cheud àite, Chum ràbhaidh smuainichibh air na tri nithibh so.

1. Ma's e 's gu bheil Dia a' toirt ughdarras 'a ainglibh frithealadh dhoibh-san a tha 'nan aighreachaibh air slainte; uime sin thugaibh an aire nach dean sibh frithealadh nan aingeal ni's farsuinge na's còir dha; tha e fìor, gu bheil na h-ainglean a' deanamh maith do mhuintir na gachta Dhé, gidheadh na dcanaibh-sa an fìreuchd ni's farsuinge na b' àill le Dia sinn a dheanamh, is e sin, thugaibh an aire nach tuit sibh ann am mearachd eaglais na Roimhe: Oir

tha iadsan ag ràdh, nach e mhàin gu bheil ainglean Dhé mar fhreiceadan oirnn an so, agus a' giulan ar 'n anama do fhlaithheanais, ach tha iad ag ràdh gu bheil aon sochair eile againn uapa, eadhon, gu bheil na h-ainglean a' deanamh eadar-ghuidhe ri Dia air ar son-ne, agus nach fhaod sinne, air sgàth modhalachh, a dhol air bàll a dh-ionnsuidh Dhé, ach a chum nan aingeal agus urnuigh a dheanamh riu, eadar-ghuidhe a dhean' amh ri Dia as ar leith-ne, mar chithear ann an leabhar Thobit, gidheadh cha'n 'eil c air a dheachdadh leis an Spiorad Naoimh: tha e air a ràdh anns an leabhar sin gu bheil na h-ainglean ag giulan ar 'n urnuighean chum Dhé, agus tha sin a nochdadh nach sgrìobtuir air a dheachdadh e, a chionn gu bheil e teagasg nithe a tha'n 'n aghaidh an sgrìobtuir. Uime sin thugaibh àite do'n ràbhadh so chum gu'n toir sibh an aire nach dean sibh dreuchd nan ainglean ni's farsuinge na's còir dha; oir ged tha iad nam freiceadan dhuinne, chum ar dìon bho chunnart 'san t-saoghal so, gidheadh cha'n 'eil iad nan eadar-mheadhonairean as ar leth-ne ri Dia. Tha Bellarmine aig mòr shaothair ann a bhi còmhdaich, gu bheil na h-ainglean a' tairgse suas ar 'n urnuighean do Dhia, agus ag toirt an sgrìobtuir sin, Taisb viii. 3, mar dhearbhadh air a bheachd so, "Agus thainig aingeal eile, agus sheas c aig an altair, agus tuisear òir aige; agus thugadh dha mòran tùisc, chum gu'n tugadh se e maille r' urnuighibh nan uile naomh," &c.

A nis mar fhreagairt dha so: Ged tha Brightman de'n bharail gur e Constantine a th' air: chiallachadh 'san earrann so, gidheadh tha c ni' ro shoilleire gur e Iosa Crìosd au aingeal mu'n bheilear a labhairt ann, agus cha'n e ainglean

cruthaichte mar a ta Augustine 'ga mhineachadh. Cha'n 'eil na nithe a th' air an labhairt an so ag còrdadh ri h-aon ach ri Iosa Criosd, agus sin anns na tri doighibh so.

1. Do bhrìgh gu bheil an sgrìobtuir ag innse dhuinn, nach urrainn a h-aon ach Iosa Criosd an dreuchd so a dheanamh air ar son, ar 'n urnuigh-ean a thoirt suas do Dhia, agus eadar-ghuidhe a' dheanamh air ar son, cha'n urrainn a h-aon a bhi na Eadar-mheadhonair as ar leith-ne ach Criosd. "Cha'n 'eil ach aon Eadar-mheadhonair eadar Dia agus duine, an duine Iosa Criosd."

2. Tha e os ceann comas creutair air bith an obair so a dheanamh air ar son-ne, urnuighean aon sam bith de phobull Dhé a ghabhail gu an giulan a chum Dhé, an deanamh taitneach 'na lathair, agus am moladh dhasan air ar son-ne.

3. Cha'n 'eil teagamh nach e Iosa Criosd a th'air a chiallachadh, a chionn gu bheil seadh an sgrìobtuir so gu soilleir a' gabhail a steach Iosa Criosd. Tha suil aige ri Ecsod. xxx. 7, 8. Tha an sin agaibh an t-àrd-shagairt a' losgadh tùis air an altair òir; "Agus loisgidh Aaron tùis chùbhraidh oirre gach maduinn: an uair a dheas-aicheas e na lochrain loisgidh e tùis oirre. Agus an uair a lasas Aaron na lochrain mu fheasgair, loisgidh e tùis oirre; tùis bhith-bhuan an lathair an Tighearn, air feadh bhur ginealacha." Bha'n t-àrd-shagairt na shamhladh air Iosa Criosd, agus an altair na samhladh air a Dhiadhachd, agus an iobairt na samhladh air a Dhuineachd, agus an tùis na samhladh air eadar-mheadhonaireachd. A nis tha an altair, an iobairt, agus an tùis a' ciallachadh Chrìosd; uime sin feumaidh e bhi gur e Iosa Criosd a th' air a ghabhail a steach leis na samhlachaibh so, mar is e aingeal a

chumhnaint, agus is esan a mhàin, le 'bhàs, le 'fhulangas, agus le 'fhircantachd, a tha moladh ar 'n uile urnnighean do Dhia 'Athar, chum gu'n gabh e rin as ar leith-ne.

'*San dara àite*, Thugaibh an aire, na amharc-aibh air frithealadh nan aingeal mar Inghdachadh air bith air nile-òrdnachadh freasdal Dhé do 'ur taobh; ged is urrainn Dia bhur gleidheadh as engais ainglean, gidheadh tha e faicinn iomchuidh 'ur dion le ainglibh; agns tha so ag àrdachadh Dhé a thaobh teasraiginn a shluaigh, gn'm biodh a leithid a gràdh agns a churam aige mu'n timchioll 's gu'n d' thugadh e àithne d'a ainglibh os ur ceann chum 'ur dion; tha so ag àrdachadh Dhé agns a' toirt glòir dha, do bhrìgh na h-uile maith a tha deadh ainglean a deanamh dhuinne 'san t-saoghal so, gur ann le òrdnigh Dhé a tha e, tha iad a' faotninn an nghdarras bho Dhia am maith so a dheanamh d'a sheirbhisich thaghta: Oir 'nuair a bhrath Iudas e do làmhaibh nan Sgrìobhaichean agus nam Phairiseach, thuir Criosd, Mata. xxvi. "An saoil thusa nach feud mise a nis m' Athair a ghnidhe, agus bheir e dhomh tuilleadh na dà legion deug do ainglibh." S'c Dia a tha toirt àithne d'a ainglibh os 'nr ceann chum 'nr dion, air neo bhitheadh sibh an còmhuidh ann an gnà chunnart dochunn fhaotuin, agns a bhi air 'nr sgrios am feadh a tha sibh beò anns an t-saoghal, uime sin tha Dia 'gar dion le ainglibh, ni a tha na mhòr urram dha, agus cha'n ann na lughdachadh air a fhreasdal.

'*San treas àite*, Thugaibh a cheart aire, air dhuibh fhaicinn gur spiorada frithealaidh na h-ainglean do nile mhuinntir thaghta Dhé, nach togair sibh aoradh air bith a thoirt dhoibh; ged tha'n sgrìobtuir a' labhairt mòran mu na h-aing-

lean, mu naomhachd an naduir, mu mhòrachd an cumhachd, agus mu oirdheirceas an cruthachaidh, gidheadh na mealladh neach air bith sibh a thaobh frithealaidh nan aingeal, ann a bhi 'gar brosnachadh chum aoradh a thoirt dhoibh, oir cha'n 'cil ughdarras air son so a dheanamh dhoibh.

Tha'n dara féum chum teagaisg, agus sin anns na h-ochd nithe sònruichte so, mu thimchioll an ughdarras a tha Dia a' toirt do na h-ainglibh chum frithealaidh agus seirbhis a dheanamh do'n mhuinntir thaghta.

Am bheil deadh ainglean ann aig am bheil ughdarras bho Dhia maith, agus frithealadh a dheanamh dhuinne? Ma tha air an laimh eile 's éigin gu bheil droch ainglean ann a tha saothrachadh chum cron a dheanamh araon do chnirp agus do anama pobull Dhé. 'Se ughdarras nan deadh aingal maith agus tearmuinn a dheanamh do chuirp agus do anama sluagh Dhé, uime sin tha so gu dìongmhalta ag ciallachadh, gu bheil droch ainglean ann a ni gach dochunn is urrainn doibh do phobull Dhé.

1. Ni iad dochunn do chuirp na muinntir thaghta; mar a rinn iad le cead Dhé do chorp Iob; chlaoidh iad e cho cràiteach 's gu'n luidh e air an otrach, 'ga sgriobadh féin. Amhuil ann an Salm lxxviii. 49, 50. "A thilg e orra teas 'fheirge, boile, agus corruich, agus teinn, le aingil olc a chur nam measg; a rinn e slighe d'a fheirg, nach do chaomhain e an anam o'n bhàs, ach a thug e thairis am beatha do'n phlàigh." Mar an ceudna ann ar 'n anama, chum ar buaireadh gu peacadh, agus ar cuir troimhe-cheile ann ar dleasannas. Tha Deodate a' mineachadh nam briathran sin ann an Gen. xv. 11, mar so; 'nuair a chaidh Abraham a thairgse iobairt do Dhia,

tha e air a ràdh, gu'n d' thainig na h-eunlaith a nuas agus gu'n chuir iad trioblaid air; a nis ars' esan, bu droch spioradan a bh' anns na h-eunlaith so a chuir dragh air Abraham 'na sheirbhis do Dhia 'nuair a thairg c iobairt: Mar sin tha na droch ainglean a' saothrachadh ehum amladh, buaireas, agus mi-shuaimhneas a chuir air sluagh Dhé 'nuair a tha iad a teachd dlù dha nau seirbhiscean naomh. 'S comharrachte an ni a th' air a labhairt ann an Iob i. 6. "A nis bha là air an d' thàinig mic Dhé gu scasamh an lathair an Tighearn; agus thàinig mar an ceudna Satan 'nam measg." Tha cuid a luchd mineachaich a' cumail a mach gur iad na h-ainglean mic so Dhé a sheas na lathair a dh' fhaicinn ciod a b' àill le Dia iad a dheanamh air son na muinntir thaghta 'san t-saoghal, agus thainig na deamhain nam measg a dh' fhaicinn ciod an cead a ghcibheadh iad bho Dhia a phobull féin a chlaoidh, a bhuaireadh, a chuir troimhe-cheile, a shàrachadh agus a dhochunn. Tha Mercer ag cur an aghaidh na beachd sin mar mhearachd gun bhònu. Tha Balducius ag ràdh, gur iad na daoine diadhaidh anns an t-saoghal a th' air an ciallachadh le mic Dhé, eadhon, ars' esan na daoine diadhaidh sin a bh' ann an laithibh Iob, agus tha e 'ga dhearbhadh leis a so: Oir tha e air a ràdh, gu'm faca mic Dhé nigheana dhaoine, gu'n robh iad sgiamhach, agus ghabh iad dhoibh féin mnai do gach uile a raognaich iad. Agus is i a bharrail gur e latha na Sabaid a bh' ann. A nis 'nuair a sheas mic Dhé an lathair an Tighearna, thainig an deamhan a chuir mi-shuaimhneas orra nan seirbhis, agus nan aoradh a bha iad gu cho'ilionadh do Dhia; agus is aun air là àraidh a bha e, là na sabaid, eadhon là na Sabaid sin 'nuair a thainig pobull

Dhé a chuairteachadh an dleasannasa sòleimte nan aoradh agus nan seirbhis do Dhia, an sin shaothraich an diabhol gu buaireas a chur orra ann an co'illionadh an dleasannasa; bheir e air cuid gu'n coidil iad ag eisdeachd searmoin, agus air cuid aon ni a dheanamh, agus air cuid eile ni eile; gabhaidh e gach doigh, gach cothrom agus gach àm chum 'ur cnir troimhe chcile ann 'ur dleasannasa do Dhia: Mar sin tha droch ainglean ann chum 'ur claidh agus 'ur dochann, cho maith 'sa tha deadh ainglean ann chum 'ur teas-airginn agus 'ur dion.

2. Ma tha na h-ainglean nan spiorada frithealaidh do'n mhuinntir thaghta, cha'n eil aobhar aig pobull taghta Dhé eagal a bhi orra roimh chorruch agus mhi-ruin an diabhoil agus 'ainglean; ma tha na deadh ainglean a' frithealadh dhuit, na biodh eagal ort roimh na droch ainglean; oir ged tha cead aig na deamhain air uairibh bho Dhia dochann a dheanamh do chuid à dheadh dhaoine; gidheadh tha gnà ughdarras aig na deadh ainglean bho Dhia maith a dheanamh do dheadh dhaoine, agus tha Dia a' toirt àithne shònruichte dhoibh maith a dheanamh dhoibh. An urrainnear a smuaineachadh, ma thug Dia ughdarras dhoibh cathachadh mu chorp Mhaois, nach mò gu mòr cathachadh air son anama na muinntir thaghta? Agus mar sin tha cumhachd nan deadh ainglean ni's mò na cumhachd nan droch ainglean: uime sin na biodh cagal ort rompa, do bhrìgh gu'n d' thug Dia àithne do na deadh ainglean a bhi nam freiceadain agus nan didean duit, oir chàill eadhon na droch ainglean le 'n tuiteam mòran de'n cumhachd, de'n neart, agus de'n gliocas: ach cha do chàill na deadh ainglean ni sam bith de'n cumhachd, de'n neart

no de'n gliocas, ach tha iad air an daighneachadh, agus cleachdaidh iad an t-iomlan de a thaobh an ughdarras bho Dhia a mhuinntir thaghta 'san t-saoghal a theasairginu agus a dhiou.

3. Ma tha ua h-ainglean air au cruthachadh le Dia nan spiorada frithealaidh do'n mhuinntir thaghta, cha'n 'eil aobhar aig deadh dhaoine eagal a bhi orra roimh na bhàs, oir is e sin an gnìomh mu dheireadh a tha na h-ainglean gu dheanamh air an son; gabhaidh iad euras dhè t-anam, agus gleidhidh iad e aig a bhàs, Lucas xvi. 22. "Agus tharladh gu'n d' fhuair an duine bochd bàs, agus gu'n do ghiulaineadh leis na h-ainglibh e gu h-uchd Abraham." Ma bha na h-ainglean dileas dhuit ré do bheatha uile, am bheil thu a' smuaineachadh nach bi iad dileas dhuit aig uair do bhàis? Cha bhi 'n diabhol comasach gu bràth t-anam a sgrios; uime siu, O dhuine, c'arson a tha eagal ort a bàsachadh? Faodaidh tu a ràdh, "ged tha cairdean agam gu guil maille rium, gidheadh tha mi cinnteach gu'n toir na h-ainglean sabhailt mi do neamh aig a bhàs." O thoir fainear, am bheil ughdarras aig na h-ainglean do dhion, agus maith a dheanamh dhuit ré àm do bheatha, agus am bheil thu a' smuaineachadh gu'n diobair iad thu mu dheireadh anns an obair mhòr agus dheircannach a dheanamh air do shon? Ni h-eadh tha Iosa Crìosd, aingeal a chumhnaint, a ghabh do nadur air féin, cha'n e mhàin 'ga d' neartachadh an aghaidh mallachd a bhàis, ach au aghaidh cagal á bhàis, Eabh. ii. 15. Uime sin, na biodh eagal ort a bàsachadh.

4. Mar uach 'eil aobhar aig deadh dhaoine eagal a bhi orra as a bhàs, mar sin cha'n 'eil aobhar aig deadh dhaoine eagal a bhi orra á.

cunnart anns a bheatha so. Cha bhi eagal á cunnart air Rìgh anns an t-saoghal so, 'nuair a tha 'fhreiceadan mu thimchioll, do bhrìgh gu'n dìon iadsan e: O cia ni's mò mhòr an t-aobhar a th' agaibhse gu'n eagal a bhi oirbh á cunnart air bith, cha'n 'eil freiccadan de dhaoine agaibh chum 'ur gleidheadh, ach tha freiceadan de ainglean agaibh chum 'ur dìon. Cha robh eagal air Solamh 'nuair a bha trì cheud fear le targaidibh mar fhreiceadan air, ach tha ni's mò na trì cheud fear le targaidibh agaibh-sa, oir tha ughdarras aig uile ainglean Dhé bhrìgh gleidheadh agus 'ur dìon o chunnart anns an t-saoghal. 'Se barail aon de dhiadhaircan na linne so, gu bheil curam ni's mò aig Dia de 'eaglais 'sna h-amannaibh dcireannach so na bh' aige bho shcan, do bhrìgh gu bheil an eaglais ni's lionmhoire agus fraoch feirge a naimhdean ni's ro dheine na h-aghaidh. Ged bha na h-ainglean 'gan taisbeanadh féin ann an cruth na bu ro fhaicsinnich fo'n t-Seann Tiomnadh na fo'n Tiomnadh Nuadh, gidheadh tha frithealadh ni's làine fo'n Tiomnadh Nuadh na fo'n t-Seann Tiomnadh; agus tha 'n dà sgriobtur so 'ga dhcarbhadh, Esec. ix. 2. Tha sinn a' leubhadh an so, gu'n robh aig geata Jerusaleim scathnar ainglean air an robh curam a bhailc; agus ann an Taisb. xxi. 12, gu'n robh dà gheata dheug air a bhailc, agus aig na geataibh dà aingeal dheug, agus ainmean sgriobhta orra, eadhon ainmean dà threibh dheug chloinn Isracil. Bho'n dà sgriobtur so tha diadhaircan a' foghlum gu bheil curam ni's mò aig an Tighearna de phobull fo'n t-soisgeul na bh' aige fo'n lagh, agus tha ainglean Dhé a' dìon agus a' gleidheadh a phobull bho eagal agus bho cunnart anns an t-saoghal.

5. Bu chòir do'n teagasg so eagal agus geilt a'

chuir air daoinibh aingidh, agus am bacadh bho àmhghar, dochann, no eacor a dheanamh air pobull Dhé anns an t-saoghal; C'arson? Tha do bhrìgh gu bheil iad a' deanamh eucoir orra-san aig am bheil na h-ainglean mar fhreiceadan. Theagamh gu bheil thusa a' deanamh cron do dhuine maith, agus math d' fhaoidhte gu'n toir e maitheanas dhuit, ach thoir fainear cha mhaith 'ainglean dhuit e; "Thugaibh an aire (arsa Criosd) nach dean sibh dochann air aon neach do'n mhuinntir bhig so," (C'arson?) "do bhrìgh gu bheil an aingil-san air nèamh a' faicinn gnusm' Athar-sa chum dioghaltas a' dheanamh orra-san a ni cron dhoibh-san." 'Nuair a bha Balaam a dol a mhallachadh pobull Dhé, tha e air a ràdh, gu'n do bhac aingeal e, Aire. xxii. 22. "Agus las corruich Dhé a chionn gu'n d' imich e, (eadhon an aghaidh Bhalaaim) agus sheas aingeal an Tighearna 'san t-slighe mar eascaraid 'na aghaidh. A nis bha e marcachd air 'asal féin, agus a dhà òglach maille ris." Bhuail Aingeal na Sodomich a chuairtich tigh Loit, le doille. Uime sin thoir an aire nach dean thu eucoir air pobull Dhé, faodaidh iadsan maitheanas a thoirt dhuit, ach cha toir ainglean Dhé maitheanas dhuit, ach nì iad dioghaltas ort air son na dochair a rinn thu orra-san.

6. Biodh naire agus eagal oirbh á mi-ghiulan air bith ann 'ur 'n aoradh follaiseach 'nuair a thaisbeanas sibh an lathair Dhé: do bhrìgh gun e earrann mhòr de dhreuchd nan aingeal a bhì gabhail beachd air 'ur giulan-sa 'n 'ur combhruinnichidhean aoraidh, 1 Cor. xi. 10. "Uime sin is còir do'n mhnaoi cumhachd a bhì aice air a ceann, air son nan aingeal." A chionn gu bheil na h-ainglean a' faicinn giulan agus cleachdadh

pobull Dhé, ann an co'-thionailibh aoraidh, thug-
 aibh an aire nach giulan sibh sibh féin gu mi-
 chiatach ann an aoradh follaiseach Dhé 'nuair
 a 'thaisbeanas sibh na lathair, aona chuid 'n'ur
 briathraibh, 'n ur trusganaibh, no 'n 'ur gluasad,
 oir is aithne dha na h-ainglean 'ur giulan, agus
 tha iad 'ga fhaicinn, Gnath. vii. 10. Tha sibh
 a' léubhadh an sin mu chulaidh striopaiche,
 muinneal ruisgte gus a bhroilleach. Is e sin gnà
 nan striopaichean, arsa Cartwright, muinnealan
 fosgailte agus broillichean lomnochd, ni a b 'e
 fasan nan striopaichean anns na laithibh ud, agus
 tha e air teachd gu bhi na chleachdadh aca 'sna
 laithibh so, mar bha e bho shean, ni is e aon de
 aobharan nam breitheanais a tha air an tir.
 Seall ri Isa. iii. 18—25. Faic an sin seomar-
 aodaich de dh' ardan air a chuir sios leis an
 fhaidh, ni a dh' aobharaich breitheanasan, "Anns
 an là sin bheir an Tighearn air falbh àille nan
 cos-fhainneachan, agus na bréidean, agus na
 samhlachan-gealaich, na cluigeanan, agus na
 lamh-fhaillean, agus na sgàilean, na cuaileanan,
 agus na soireachan-boltraich, agus na cluais-
 fhàinnean, na fainneachan, agus na séudan-sròine.
 Na trusgana lasach, agus na tonnaga, agus na
 falluinnean, agus na deilg, na sgàthan, agus na
 léintean annairt, agus na curaichdean, agus na
 bratan-sgaile." Faic ciod an lionmhorachd de
 dh' fhasanan ardanach a bheir an gnàthachadh
 an so, ach ciod a lean? Thug Dia breitheanas
 orra air son so, rann 24, "Agus an àit deadh
 fhàile bithidh bréine, agus an àit criosa bithidh
 srachd, agus an àit fuilte air a dhcadh-chleachd-
 adh bithidh maole, agus an àit crios-uchd bithidh
 ceanglachan saic-cudaich, agus losgadh an àit
 maisc." Faic mar bhrosnuich an diomhanas agus

an t-ardan so Dia chum breitheanais a thoirt orra; rann 25. “Tuitidh do dhaoine leis a’ chlaidheamh, agus do threun-fhir anns a chogadh.” Salm cxxxviii. 1. “An lathair nan dée seinnidh mi cliù duit.” Tha am Biobal Greugais ‘ga eadar theangachadh, “an lathair nan aingil;” agus cuid eile, “an lathair an luchd-riaglaidh agus nam prionsachan,” Eccles. v. 6. “Na h-abair an lathair nan aingil, gu’m bu mhearachd e;” Tha na h-ainglean a’ gabhail beachd air na h-uile giulan mi-chiatach, codal, fiamh-ghaire, dearmad agus dimeas a nithear air na h-òrduighibh. Dh’ ainmich mi so, a dh’ fheuchainn duibh gu bheil Dia a gabhail aire shònruichte dhe bhur caitheamh-bcatha, agus gu bheil na h-ainglean a’ faicinn ‘ur giulan ‘nuair a tha sibh a tarruing dlù do Dhia.

7. Ma’s e ‘s gu bheil na h-ainglean nan spiorada fritheàlaidh do’n mhuinntir thaghta: Uime sin bu chòir dha so a theagasg dhuinne mic nan daoine bhi iriosal an lathair Dhé, ma tha na h-ainglean a tha nan creutairean a tha de dh’ inbhe cho urramach, de chumhachd cho mòr, agus de nadur cho oirdheirc a’ deànamh seirbhis dhuinne, am bu choir dhuinne tàir a’ ghabhail a seirbhis a’ dheanamh do aon a chéile; O e’arson a dh’ amhairceadh sibh orra-san is àirde inbhe na sibh féin le farmad, agus orra-san is isle inbhe na sibh féin le tarhuis? Tha sibh a’ léubhadh ann an Rom. xii. 3, 16. “Oir a ta mi ag ràdh, troimh a’ ghràs a thugadh dhomh-sa, ris gach neach ‘nur measg, gun smuaineachadh uime féin ni’s àirde na’s còir dha smuaincachadh; ach smuaineachadh am measarrachd, a réir mar a roinn Dia ris gach neach tomhas a’ chreidimh. Bithibh a dh’ aon rùn d’a chéile. Na biodh

bhur cion air nithibh àrda, ach cuiribh sibh féin an comh-inbhe riu-san a ta iosal. Na bithibh glic 'nur barail féin." Ged robh sibh saoi bhir anns an t-saoghal na measaibh mar thàire math a dheanamh do mhuintir bhochd; tha eadar-dhealachadh ni's mò eadar ainglean agus na daoine is ro chumhachdaiche, na tha eadar prionns' air a chathair, agus diol-deirce air an òtrach, agus gidheadh cha tàir leis na h-ainglibh frithealadh dhuibh. Tha sibh a' léubhadh ann an Eoin xiii. 14. "Uime sin ma dh' ionnlaid mise, bhur Tighearn agus bhur Maighstir, bhur cosan-sa, is còir dhuibh-sa mar an ceudna cosan a chéile ionnlad." Dh' ionnlad Criosd cosan a a dheisciobuil, a theagasg d'a shluagh a bhi iriosal, imeachd a reir eisimpleir-san, agus a dheanamh mar a rinn esan rompa. Mar sin faodaidh mise a' ràdh ribhse, ma tha na h-ainglean a tha cho àrd agus cho oirdheire os ceann dhaoine, a' deanamh màith do phobull Dhé, ma tha iad a' frithealadh doibh chum am maith; O ma ta na deanaibh-sa tàir orra-san a ta ni's isle inbhe na sibh féin, ach deanaibh gach math a ta 'n'ur comas dhoibh. Saothraichibh air son irioslachd; tha cuid a luchd mineachaidh de'n bharail gu'm b'e an t-àrdan peacadh nan aingil, agus uime sin a chum dearbhadh a' chur air na h-ainglean a sheas a bhi saor bho ardan, ghnàthaich Dia iad a chum frithealadh d'a phobull a th' anns an t-saoghal, dream a tha cho fada fo'n inbhe-san.

8. Ma's e 's gu bheil na h-ainglean a' frithealadh do phobull Dhé; O biodh so na mheadhon chum impidh a chur ort-sa bhi ni's ro dhurachdaiche 'na sheirbhis: An d' thug Dia uile chreutairean na talmhainn chum seirbhis a dheanamh dhuit? An d' thug Dia a ghrian anns na speur-

aibh chum solus a thoirt dhuit? An d' thug Dia air an talamh a chinneas a thoirt a mach chum lòn a thoirt dhuit? An d' thug Dia ainglean nam flaitheanais gu frithealadh dhuit-sa chum do mhaith? Agus an d' rinn Dia so uile air do shon? O ma ta dean seirbhis dha do Dhia: O! thoir urram do'n Dia a' chur a leithid sin a dh' urram ort; agus O! cia mar bu chòir dhuit a bhi beò chum seirbhis an Dia sin a chruthaich uile chreutairean chum do sheirbhis? Cha'n 'eil thu a' toirt ath-dhioladh agus a freagairt na dùil a a bh' aig Dia mu do thimchioll mar 'eil thu a' deanamh seirbhis do'n Tì sin a rinn na nithe so uile air do shon.

Tha an treas féum a chum cronachaidh, agus sin do cheithir seorsa muinntir.

1. Tha e cronachadh mearachd sin nan Sadusach, a tha 'g aicheun nach 'eil aiseirigh, no ainglean, no spioradan ann, Gnìomh. xxiii. 8. "Oir tha na Sadusaich ag ràdh nach 'eil aiseirigh, no aingeal, no spiorad ann, &c." Cionnas a b' urrainn an sgriobtuir na h-uircad a' ràdh mu ainglean, mar biodh iad ann?

2. Tha e cronachadh na muinntir sin nach do smuainich riamh bho thainig iad a dh' ionnsuidh an t-saoghail, gu bheil ainglean a' deanamh math dhoibh, no ciod e cho fada 'sa tha iad an comain Dhé air son na beannachd mhòr so.

3. Tha e cronachadh na muinntir sin a tha toirt tuille 'sa chòir ri dheanamh do na h-ainglibh, dream a chionn gu bheil na h-ainglean a' frithealadh dhuinne le ughdarras Dhé, a tha toirt aoradh dhoibh; is e sin a bhi 'g aoradh do'n t-seirbhis-each, agus a' dearmad aoradh a thoirt do'n Mhaighstir, Dia mòr neimh agus an talmhainn.

4. Tha e cronachadh na muinntir sin a tha 'g

earbsa frithealadh nan aingil, agus gidheadh aig nach 'eil suim de eisimpleir nan aingil a leantuinn; ged a tha thu 'g ràdh anu an urnuigh an Tighearna, "Gu deanar do thoil air thalamh, mar a nithear air neamh," gidheadh nach 'eil a' deanamh toil Dhé air thalamh mar a ta na h-ainglean a' deanamh air neamh; tha mòran ag urnuigh ri Dia an dion air an talamh le ainglibh, gidheadh nach 'eil a' cleachdadh an dichioll ann a bhi 'g imeachd fo'n didean so a reir eisimpleir nan aingil. O thoir faincar gu bheil na h-ainglean a' deanamh seirbhis dhuitsa tha mòran ni's neo-inbhiche na iadsan; tha iadsan iriosal agus toileach math a dheanamh dhuits' anns an t-saoghal, ach thusa, O dhuine, a tha caitheamh do bheatha gu h-àrdanach, agus 'ga d' ghiulan féin gu mòr-chùiscach d' an taobh-san a tha ni's neo-inbhiche ua thu féin, agus aig am bheil cridhe farmadach d'an taobh-san a tha ni's airde inbhe na thu fein: O cha'n 'eil thu a deanamh toil Dhé 'san ni so air thalamh. Ged nach urrainn duinn toil Dhé a' dheanamh mar a ta na h-ainglean 'ga deanamh, gidheadh faodaidh sinn a' deanamh a thaobh càileachd, ged nach urrainn duinu a' deanamh co 'ionnan; mar a ta na h-ainglean a' deanamh toil Dhé gu toileach is amhuil a dh' fheumas sinne a deanamh; tha na h-ainglean a' deanamh toil Dhé gu h-ealamh, agus uime sin tha neart air a thoirt dhoibh, ach cha'n 'eil sinn a' leantuinn an eisimpleir, oir tha sinne gle leisg, slaodach, agus dearmadach ann an seirbhis Dhé. Tha thu a' leubhadh ann an Salm ciii. 20. "Beannaichibh an Tighearna sibhse 'aingle treun an neart, a' deanamh iarrtuis, agus ag eisdeachd ri fuaim 'fhocail." Is e so seirbhis agus dichioll nan aingeal ann au àitheanta Dhé a choi' lionadh

gu h-ealamh; ach cha'n 'eil sinne ealamh 'na sheirbhis ann an coi'lionadh a thoile; cha'n'eil ainglean Dhé toilichite leis na rinn iad air son Dhé ach tha iad ullamh gu tuille dheanamh air a shon; tha ainglean Dhé a' ciomhead aithnte agus ag cisdeachd ri 'reachdaibh; tha iad ag eisdeachd ri fuaim 'fhocail, agus tha iad ullamh gu toil Dhé a dheanamh, ach cha'n 'eil sinne amhuil mar na h-ainglean ann ar dleasnasaibh do Dhia; uime sin tha sinne airidh air achmhasan, a tha 'g amharc air son tearmunn bho ainglibh, agus gidheadh nach d' thug riamh oidhearp ann ar seirbhis do Dhia air an eisimpleir a' leantuinn, ann a bhi gu coguiseach a' coi'lionadh dhleasnasa dha-san, ann a bhi toirt fainear agus a' coimhead aithnte: "Nach spiorada frithealaidh iad uile, air an cur a mach chum frithealaidh dhoibhsan a bhios 'nan oighreachaibh air slainte."

LITIR I.

CHUM MR. C. LOVE BHO 'MHNAOI.

Annasachd mo chridhe,

Mu'n sgriobh mi ni's faide, guidheam ort gu'n bhi smuaineachadh gur e do bhean a tha nis' a' sgriobhadh dha t' ionnsuidh: Tha dòchas agam gu'n tug thu suas do bhean agus do chlàn gu saor do'n Tighearna Dia, a thubhairt; Jer. xlix. 11. "Fag do dhilleachdain, gleidhidh mise beò iad; agus cuir cadh do bhantraichean an dòchas annam-sa!" O gu'n gleidheadh an Tighearna thu bho aon smuain thrioblaidcach a bhi agad mu thimchioll do chairdean. Tha mise 'g iarraidh do thoirt suas gu saor do làmhaibh an Athair,

agus cha'n e a mhàin gu bheil mi g amhare air mar chrùn glòir dhuit-sa bàsachadh air son Chrìosd, ach mar urram dhomhsa, gu'm biodh fear-posda agam a dh' fhuilingeadh air son Chrìosd. Cha dàna leam labhairt riut, na smuain a bhi am chòm mu thimehioll mo chàll do labhairt, ach tha mi gu h-iomlan a' cumail mo shuil suidhichte air do bhuanachd do labhairt agus do-smuainteachaidh-sa. Cha'n 'eil thu a' fagail ach bean pheacach bhàsmhor, gu bhi air do phosadh gu sìorruidh ri Rìgh na glòire; cha'n 'eil thu a' fagail ach clànn, agus bràithrean agus peathraichean, gu dol a chum an Tighearn Iosa do bhrathair is siue; tha thu a' fagail chairdean gu dol a chum euideach ainglean naomha, agus gu spiorada dhaoiue ionraie air an deanamh foirfe; cha'n 'eil thu ach a fagail talamh air son neimh; agus ma thoisicheas aignidhean nàduraeh ri cirigh, tha dòchas agam gu'n eum spiorad nan gràs sin a tha an taobh a stigh dhiot-sa fodhaid air dhuit fhios a bhi agad nach 'eil 's na h-uile nithe a tha san t-saoghal ach sàl agus aolach ann an coimeas ris na nithibh sin a ta shuas: Is aithne dhomh gu bheil thu a' cumail do shuil suidhichte air dòchas na glòire tha toirt ort saltairt air càll an t-saoghail.

Fhir mo ghràidh, tha fhios agam nach e a mhàin gu'n d' ullaich Dia glòir air do shon, agus thus air son gloire, ach tha mi dearbhta gu'n dean e taitneach an t-slighe dhuit air do thuras chum a mealtuinn: Agus 'nuair a bhios tu a' cur t-aodaich umad air a mhadainn sinn, smuainich gu bheil thu a' cur t-eideadh bhàinnse umad, chum dol gu bhi air do phosadh ri t' Fhear-saoraigh: 'Nuair a thig teachdaire a bhàis dha t' ionnsuidh, na cuireadh e uamhas ort, ach amh-

aire air mar an teachdaire tha toirt deagh sgeul mu bheatha shiorruidh: 'Nuair a theid thu suas air an stol-chasgairt, smuainich ciod a dh'innis thu dhomhsa, "nach robh ann ach do charbad gu do thoirt gu tigh t' Athair" agus 'nuair a leig-eas tu sios do cheann gràdhach gu buille t' Athair fhaotuinn, cuimhnich ciod a thuirt thu rium-sa; "ged sgairte do cheann o d' chorp, gidheadh, gu'm bi t' anam air bàll air aonadh ri Iosa Crìosd, do cheann air neamh." Agus ged dh' fhaodair a mheas searbh, gu bheil sinn air ar dealachadh o cheile le làmhaidh dhaoine beagan ni's luaithe na biodhmaid air mhodh eile, gidheadh thugamaid fainear, gur e òrdugh agus toil an Athair e, agus a thuille air sin, cha b' urrainn duinn a bhi beò mòran ni b' fhaide cuideachd, agus cha'n fhada gus am meal sinn cuideachd aon a cheile anus na flaitheanas." Oh! thugamaid sòlas do aon a cheile leis na briathraibh so. O biodh misueach agad cha'n 'eil aun ach buille bheag, gus am bi thu "Far an sguir na h-aingidh do bhuaireas, agus far am faigh iadsau a ta sgith le saothair fois." Oh! cuimhnich ged tha thu ag itheadh do dhiuneir le luibhibh searbh, gidheadh bithidh suipeir aoibhneach agad maille ri Crìosd 'am oidhche. Agus, fhir mo ghràidh, cha'n 'eil mi gabhail orm féin a bhi am oid-ionusuich dhuit-sa leis na nithibh so tha mi a' sgriobhadh dha t' ionnsuidh; oir fhuair mi an sòlas so bho'n Tighearna tromhad-sa. Tha mi a' cluinntinn gu bheil ughdarras air teachd gus an Uachdaran, tha mi ullamh gu smuaineachadh gu'm faodadh gur ann mu do thimchioll-sa tha e, chum do chuir gu crìoch do thurais am maireach, agus siu do bhrìgh teagamh gu'm bi bacadh air a chuir orra ma dh' fhanas iad gus an latha chomh-

arraicheadh ; ach tha fhios agam, gu bheil thusa cho fada bho eagal a bhi ort roimhe, 's gur ann a tha fadachd ort as an latha, nì, an ath nì fo Dhia, is mò bheir a shòlas dhomh-sa 'san t-saoghal, cluinntinn thusa bhi deonach a dhol gu bàs. Cha'n urrainn mi tuille a' sgrìobhadh, ach bheir-eam scachad thu do lamhaibh an Dia sin, maille ris am bi thus' agus mise gu h-aithghearr. Slàn leat, Slàn leat,

MAIRI LOVE.

11 Là dho'n t-scachdamh mìos, 1651.

F.S.—Tha aon chomhfhurtachd a b' àill leam thu a ghiulan a chum t-uaghach, ma rinn Dia riamh math do m' anam-sa, bu tusa am meadhon sònruichte, oir cha d' amhairc mi riabh an deigh Dhé gus am faca mi t' aodainn-sa.

LITIR II.

CHUM MR. C. LOVE BHO 'MUNAOL.

M' ànnsachd neamhaidh,

Goiream so dhiot, do bhrìgh gu'n chuir Dia neamh dha t-ionnsuidh-sa mu'n tug e thusa do neamh: Tha thu a nis' a' facinu Dhia agus Chrìosd, agus glòir, mar ann an sgàthan, ach am maircach bidh geatachan neimh air am fosgladh, agus bidh tu ann làn sheilbh na glòire sin, nach fhaca sùil, agus nach cuala cluas, agus nach d' thainig ann an cridhe duine. Shluig Dia suas do smuaintean a nise le aoibhneasa neimh, ach gu goirid bidh tu gu h-iomlan air do shlugadh suas aon am mealtuinn ueimh. O na gabh iou-gantas gu bheil do spiorad cho ciuin agus sàmhach, am feadh a tha 'thu air do thonn-luasgadh chum na doinionn ghailbheach so, do bhrìgh gu bheil thu a' faicinn, le sùil a chreidhimh, cala

fois, far am bi thu maille ri Criosd glòir na neimh. O tog suas do cheanu le aoibhneas, 'nuair a leagas tu sìos e air an stochd, le bhì smuain-eachadh air so, gu bheil thu a leagadh sìos do cheanu gu fois a ghabhail ann an uchd do Shlan-uighear, a bhios, an uair a mhosglas tu, air a chrùnadh, cha'n ann le crùn talmhaidh a sheargas as, ach le crùn neamhaidh de glòir. O na bi fo mhi-mhisneach, 'nuair a chì thu freiceadan shaighdearan a' deanamh caithream le'u trombaidibh mu'n cuairt dhuit; ach tog suas do cheanu, agus chì thu Dia le freiceadan de dh' aingleau, 'ainglean naomha, a' deanamh caithream chum do ghabhail a steach gu glòir. O! na bi fo dhì-misneach air sou gach tarvais agus masladh ris am faod thu còmhlachadh air do thuras gu neamh; oir bi-sa cinnteach, nach e a mhàin gu'n glòraich Dia t' anam agus do chorp air neamh, ach a cheart cho cinnteach nì e do chuimhne glòrmhor air thalamh. O! na mosgladh aou smuain thrioblaideach ad chridhe mu thimchioll do bhean agus do leanabanan, bithidh do Dhia-sa na Dhia agus na chuibhrionn dhuinne, bithidh e na fhearposda dha do bhantraich, agus na athair dha do chlàn; bithidh gràs do Dhia-sa leir-fhoghainteach air ar son-ne. A nise, fhir mo ghràidh, tha mi 'g iarraidh mo chòir ort-sa thoirt thairis gu toileach agus gu saor do m' Athair féin, agus dha t' Athair-sa, aig am bheil a chòir agus an carrann is mò annad-sa. Ged a dhealaich daoine o cheile sinn ré tamull, gidheadh bheir ar Dia tròcaireach sin cuideachd a rithist, far am meal sinn comunn a cheile gu sìorruidh, gun dealachadh gu bràth tuille; cluinneam uat cia mar a tha Dia a' cumail suas do spioraid, agus blaiseam air na sòlasaibh a tha nan cùl-taice dhuit-sa, chum 's gu 'm bi iad

mar charrag mharmoir gu mo chridhe neartachadh.
Cha 'n urrainn mi tuille a sgrìobhadh.

Slàn leat, slàn leat, ànsachd mo chridhe, gus an còmhluich sinn far nach guidh sinn slàn le cheile gu sìorruidh, gus an àm sin, fagam thu ann an làmhaibh Athair truacanta, agus deanam-aid a chuid is fearr gus an gabh sinn fois maille riut-sa air neamh.

MAIRI LOVE.

LITIR III.

BHO MR. C. LOVE CHUM A MHNA.

A chaomhag mo ghràidh,

Tha mi nis a' dol o phrìosan gu lùchairt, chriochnaich mi m' obair, tha mi nis a' dol a dh' fhaotuinn mo dhuais, tha mi a' dol do neamh, far am bheil dithis dhe m' chlàn, agus 'ga d' fhagail-s' air an talamh, far am bheil triuir dhe m' leanabanan: Cha 'n 'eil feum aig an dithis so a th' air neamh air mo churam-sa, ach tha feum aig an triuir a th' air an talamh air do churam-sa; tha e toirt sòlas dhomh a bhi smuaineachadh, gu bheil dithis dhe m' chlàn ann an uchd Abraham, agus gu'm bi triuir dhiu ann an caidreadh a leithid a mhathair theo-chridheach agus dhiadhaidh. Tha fhios agam gur bean thu a tha de spiorad tursach, gidheadh biodh misneach agad, ged tha do dhoilghios mòr air son t-fhearposda bhi dol a mach as an t-saoghal, gidheadh bidh t-iodhnadh ni's lugha ann an toirt do leinibh a dh' ionnsuidh an t-saoghail, bidh tu ad mhathair aoibhneach, ged bhios tu ad bhàntlach dhubhach; tha iomadh tròcair aig Dia an tasgaidh air do shon: Cha bhi urnuigh t-fhearposda tha gu bhi air a chuir gu bàs air a càll air do shon.

Gu mo naire labhram e cha d' rinn mi riabh urnuigh cho dùrachdach air do shon 'nuair a bha mi aig saorsainn, 'sa rinn mi 'sa phriosan. Cha'n urrainn mi mòran a sgrìobhadh, ach tha beagan do chomhairlean cleachdail agam ri'm fagail agad, cadhon.

1, Cum fo cisdeachd ministreileachd fhallain, shoisgeulach, a rànsaicheas an cridhe. Oh! tha mòran luchd meallaidh air dol a mach chum an t-saoghail, ach 's aithne do chaoraich Chrìosd a ghuth, agus cha lean iad guth coigrich. Feith air ministear air bith a tha teagasg slighe Dhé ann am firinn, agus lean comhairle Sholaimh, xix 27.

2, Tog suas do chlàn ann an eolas agus ann an teagasg an Tighearna. 'S còir do na mhathair a bhi teagasg na cloinne as lathair an athair, Gnath. xxxi. 1, "Na briathra a theagaisg a mhathair dha," agus theagaisgeadh Timoteus le a shean-mhathair, 2 Tim. i. 5.

3, Dean urnuigh gach latha ann do theaghlaich, chum gu'm bi thu ann an aireamh nan teaghlai-chean a tha gairm air Dia.

4, Saothraich air son spiorad mhacanta agus chiùin, ni a tha ro luachmhor ann an sealladh Dhé, 1 Pead. iii. 4.

5, Na amhaire air na comhfhurtachdan a tha dh' easbhuidh ort, ach air na tròcairean a tha thu a' sealbhachadh, gu ma fearr leat amhaire ris a chrìoch a bh' aig Dia ann do chuir fo àmhghar, na ri tomhas agus ri meud t-àmhghair.

6, Saothraich chum do dhearbhadh air son neimh a dheanamh cinnteach, 'nuair a bheir Dia uat comhfhurtachd an t-saoghail, chum 's mar a bhios t' fhulangasa pailt, gu'm bi do chomhfhurtachd ni's ro phailte tre Chrìosd, 2 Cor. i. 5.

Ged a tha e maith a bhi fo amharus naomh mu chealgaireachd a chridhe, gidheadh is ole dhuit a bhi 'g àrach eagalan agus teagamhan mu threibhdhireas do ghràsan: ma bha dearbh-bheachd riabh agamsa mu ghràs neach eile, tha dearbh-bheachd agam gu bheil gràs annadsa, mar a thuir Peadar mu Shiluanus, tha mi dearbhtha gur e so fìor ghràs Dé anns am bheil sibh 'nar seasamh. i. Pead. v. 12.

7, O, a ghaoil mo chridhe! c'arson a tha thu ann an teagamh, thus aig an robh do chridhe treibhdhircach, aig au robh do shiubhal naomh, &c. Chuirinn m'anam féin air son t-anma-sa, an diugh, tha leithid sin a dhochas agam aunad.

8, 'Nuair a mhothaicheas tu do chridhe neo-churamach, an-dana agus àrdanach, an sin amhairc air do thruaillidheachd ni's mò na air do ghràsa; an sin seall air do ghràsaibh as eugais t'aumhuinneachdan.

9, Meoraich air cumhnanta nan gràs, agus air toiltinneas Chrìosd, agus cha'n urrainn thu bhi fo thrioblaid: tha gnothaich agad ri leithid a chumhnant 'sa ghabhas ris an rùn air son na h-oibre, ris an toil air son a ghuimhe, ri treibhdhireas air son iomlaineachd, ri fireantachd neach eile, eadhon, ri fireantachd Iosa Chrìosd, mar gu'm bi ar fireantachd féin a mhàin i. O, mo ghaoil! gabh thusa fois ann an gràdh Dhé, ann an uchd Chrìosd.

10, Sluig suas do thoil féin ann an toil Dhé, is copan searbh a tha sinn a' dol a dh'òl, ach is e an copan a chuir ar 'n Athair ann ar làmhaibh. Air do Phol a bhi gu fulang aig Ierusalem: 'se theireadh na Chrìosduidhean, Toil an Tighearna gu'n robh deanta. Oh! abair thus' an ui ccudna

'nuair a theid mise gu Tòm-an-tùir, Toil an Tighearna gu'n robh deanta.

11, Dean gairdeachas nam aoibhneas. Tha bròn neo-mheasarra a' dheanamh air mo shon-sa, ag dearbhadh, nach 'eil aon chuid farmad agad ri mo shonas no 'ga chuir an teagamh. 'Se aoibhneas an Tighearna mo neart, Oh! biodh e mar sin dhuit-sa mar an ceudna, a Bhean mo ghaoil, slàn leat, cha ghoir mi mo bhean dhiot ni's mò, cha'n fhaic mi t-aghaidh ni's mò, gidhcadh cha'n 'eil mi fo mhòr thrioblaid; oir a nise tha mi a' dol a choinneachadh fir-na-bainnse, an Tighearn Iosa ris am bi mi air mo posadh gu siorruidh.

Na diult posadh, 'nuair a chuireas Dia tairgse chothromach ad rathad, ach bi cinnteach gu'm pòs thu anns an Tighearna, agus aon a bhios do deagh ghné, chum nach cràdh e thu, agus a h-aon aig am bi crannchuir sochrach anns an t-saoghal.

Slàn leat a bhean mo ghaoil, agus a rithist tha mi 'g ràdh slàn leat, gu'n robh an Tighearn Iosa maille ri do spiorad, gu'n ro Cruithear neimh agus na talmhainn na fhear-posda dhuit-sa, agus gu'n robh Athair ar Tighearn Iosa Criosd na Athair dha do chlàn.—Ni is e urnuigh,

Do charaid a tha gu bhi air a chuir gu bàs,
gidhcadh ro ionmhuinn gus a bhàs,

CHRISTOPHER LOVE.

Bho Thur Lunnainn 22 là dhe'n

Ochdamh mìos 1651, là mo ghlorachaidh.

DILEAB NAM PEACACH D'AN SLIOCHD.

“Pheacaich ar n-aithrichean, agus cha'n 'eil iad ann, agus ghiulan sinn an cu-ceartan,” &c. TURR. v. 7.

Is earrann ainmeil de'n sgrìobtuir an leabhar so; a bh' air a ghnàthachadh gu tric agus air an robh mòr mheas aig na h-Iudhaich; bha e air a-léubhadh aon uair 'sa bhliadhna anns na h-uile dhe'n sinagogan: Gidheadh cha labhair mi ach a mhàin mu'n chaibdeal so. Anns am bheil gearan:—
1, Air son a mhaslaidh a thugadh air an ainm, rann 1. 2, Air son gu'n chàill iad an oighreachdan, r. 2. 3, Air son gu'n chàill iad an càirdean a bh' ann an dlù dhàimh dhoibh leis a chlaidheamh agus leis a phlàigh, r. 3. 4, Air son na goirte, r. 4. 5, Air son na tràilleachd agus na cùing fo'n robh iad do'n naimhdibh, r. 5. 6, Gu'n d' rinneadh peanas orra air son peacaidhean an aithrichean, r. 7.

1, Air a mhuinntir féin a chuir an gnìomh e; “Pheacaich ar 'n aithrichean, agus cha'n 'eil iad ann.” 2, Thug e peanas air an sliochd, “agus ghiulan sinn an eu-ceartan.”

'Se am peacadh a tha spùinnadh dhaoine de bhith anns an t-saoghal so; 'se am peacadh màrbhaiche mòr a chinne-daoine, tha e a' cur as do ghinealach an deigh ginealaich o aghaidh an talmhainn; air do pheacadh a theachd a steach do'n t-saoghal tha e fuadach dhaoine a mach as an t-saoghal, Rom. v. 12. “Thainig peacadh a steach do'n t-saoghal tre aon duine, agus bàs tre'n pheacadh; mar sin mar an ceudna thainig bàs air na h-uile dhaoineibh, do bhrìgh gu'n do pheacaich iad uile.”

Tha e co'chordadh ri ceartas Dé clann no

sliochd a pheanasachadh air son peacadh a chnircadh an gnìomh le'n aithricheibh, Ecsod. xx. 5. "Is Dia endmhor mi, a' leantuinn aingidheachd nan aithrichean air a chloinn air an treas, agus air a' cheathramh ginealach." Agus caib. xxxiv. 7. "A' leantuinn aingidheachd nan aithrichean air a chloinn," &c. Dent. v. 9; Ier. xxxii. 18. "Diolaidh tu aingidheachd nan aithrichean ar uhd na cloinne."

Faodaidh Dia le àrd-chumhachd créutair air bith a pheanasachadh, cadhonn a mhninntir is fearr, agns gidheadh gn'n a bhi mi-chothromach an neach a chrnthaich gach créutair faodaidh créutair air bith a sgrios; faodaidh e an ni is àil leis a dheanamh ri chuid féin: a nis an ni nach 'eil a' mi-chordadh ri àrd-uachdaranachd cha'n 'eil e an aghaidh a cheartais, Esec. xviii. 2, 3, 4. "Ciod is ciall dnibh, (arsa Dia) gu bheil sibh a' gnàthachadh an t-sean fhocail so a thaobh dùthcha Israeil, ag ràdh, Dh' ith na h-aithrichean dearcaibh scarbha, agus tha déisinn air fiaclaibh na cloinne. Mar is beò mise, tha an Tighearn Dia ag ràdh cha bhi aobhar agaibh an scan-fhocal so a' gnàthachadh ni's mò ann an Israel. Feuch is leam sa na h-uile anama; mar is leam anam an athar is ambluidh is leam anam a' mhic: an t-anam: chiontaicheas gheibh e sin bàs."

Ged tha àrd-chumhachd aig Dia chum créutair air bith a pheanasachadh, eadhon an neach i naomha, gidheadh cha'n 'eil e ag gnàthachadh chumhachd so ann am peanasachadh neach air bith, ach iadsan anns am bheil aona chuid peacadh gin no gnìomh ri fhaotuinn, a tha toilltinn pheanais sin.

Tha Dia mar is trice a' peanasachadh na cloinne sinn air son peacanna an aithrichean, a tha leam

tuinn eisimpleir peacanna an aithrichean, Salm xlix. 13. “Is e so au slighe, eadhon an amaid-eachd: gidheadh gabhaidh an sliochd tlachd ’nan cainnt,” ciod a tha leantuinn? nithear peanas orra le cheile, rann 14. “Mar chaoraich cuirear iad san uaigh: ithidh am bàs iad,” &c. Amhuil ann an Dan. v. 21, 22. Dh’ innis Daniel an toiseach do Bhelsasair mu ’athair, a chionn gu’n do thogadh suas a chridhe, gu’n chuireadh sìos o ’chathair rìoghail e, agus gu’n d’ fhogradh e o chloinn nan daoine gu còmhnuidh leis na h-asal-aibh fiadhaich, agus gu bhì air a bhiadhadh le féur mar dhaimh, gus an d’ aithnich e gu’m b’e an Dia a’s àirde bha riaghladh—“Agus thusa a mhac, O Bhelsasair, (ars’ esan) cha d’ islich thu do chridhe, ged bha fios agad air so uile; ach thog thu suas thu féin,” &c. Ciod a tha leantuinn? rann 28. “Roinncadh do rìoghachd, agus thugadh i do na Medich agus do na Persich.” Mata xxiii. 31—36. Tha Criosd ag inuseadh do na sgrìobhaich agus do na Phairisich: “A ta sibh ’nur fianuisibh (ars’ esan) ’n ur n-aghaidh féin gur sibh clann na muinntir a mharbh na fàidhean, mar sin lionaibh suas tomhas bhur n-aithriche. Feuch cuiream-sa do ’ur ionnsuidh fàidheau, agus cuid dhiubh marbhaidh agus ceusaidh sibh, agus cuid dhiubh sgiùrsaidh sibh. Chum gu’n tig oirbh gach uile fhuil fhìreanta a dhòirteadh air an talamh, o fhuil Abeil fhìreanta, gu fuil Shachariais, mhic Bharachiais, a mharbh sibh eadar an teampull agus an altair.” Ier. vii. 18. Tha a’ chlànn a’ tional connaidh agus na h-aithrichean a’ fadadh an teine, agus ua mnai a’ fuineadh taoise, a dhcanamh bhreacag do bhan-rìghinn neimh, gu campar a chur ormsa. Air an aobhar sin, mar so deir an Tighearn,” &c.

Faodaidh Dia 'na cheart bhreitheanas (agus air uairibh tha e deanamh sin) clann no sliochd a pheanasachadh air son peacadh an aithrichean, anns nach robh roinn no co'pàirt air bith aca-san a thaobh a ghuiomhe, gidheadh co'pàirtachadh dhe'n pheanas. Mar a thachair do chlan Achain, Iosh. vii.; clann Chorah, Dhatain agus Abiraim, &c., agus a chlaun a bh' ann an Sodom; gu'n teagamh chaidh mòrau naoidheanan a' losgadh ann an Sodom le teine, agus a bhàthadh anns an t-seann saoghal, nach robh comasach air droch cisimpleirean, au aithrichean a leautuinn, Aireamh xiv. "Giulainidh 'ur clann 'ur striopachais, air seacharan 'san fhàsach dà fhichead bliadhna, gus an caithear 'ur colannan." 1 Rìgh. xiv. 10. "Feuch (arsa Dia) gearraidh mi as o Ieroboam esan a ni uisge ri balla; agus bheir mi air falbh aolach gus an teirig e."

Faodaidh Dia clanu a pheanasachadh air son pheacana an sinnseara cadhon iomadh bliadhna mu'n d' rugadh iad, Mata xxiii. 35, mar a dh' ainmich mi roimhe. 2 Rìgh xxi. 11, 12. "Achionn gu'n d' rinn Manaseh rìgh Iudah ua graineileachda so, agus gu'n d' rinn e gu h-aingidh, &c., uime sin mar so tha 'n Tighearu agradh, Feuch, tha mi tabhairt uile air Ierusalem agus Iudah, a bheir air gach neach a chluinneas e, gu'm bi gaoir na dhà chluais." Mar an ceudna ann au Ier. xv. 4. "Agus fuadaichidh mi iad feadh uile rioghachdan an domhain, air son Mhanaseh rìgh Iudah, air son nan nithe sin a rinn e ann au Ierusalem." Bha cuig bliadhna deug agus dà fhichead agus sea mìosan, cadar an t-àin 'san do chuir Manasch am peacadh an gnìomh, agus an do choilionadh am bagradh so le'n toirt am braighdeanas. 1 Sam. 2, 3. "Agus

thubhairt Samuel ri Saul, Mar so tha Tighearna nan Sluagh, ag ràdh, Is cuimhne leam ciod a rinn na h-Amalecich air na h-Israelich, 'nuair a thainig iad a nios as an Eiphit: a nis falbh, agus buail na h-Amalecich, agus sgrios gu tur gach ni a th' aca, agus na caomhain iad; ach marbh araon fear agus bean, leanabh agus cìochran," &c. Rinneadh am peanas so air son peacadh a ehuir-eadh an gnìomh leis na h-Amalecich ceithir cheud bliadhna roimhe sin, Ecsod. xvii. 8, fada mu'n d' rugadh na h-Amalecich a bha Saul gu mharbhadh.

Faodaidh sinn fulang air son peacadh a ehuir-eadh an gnìomh tri no ceithir a ghinealaichean romhainn, mar chithear anns an dara àithne. Tha Dia air uairibh a peanasachadh sliochd eadhon air son aingidheachd aithrichean diadhaidh; mar a rinneadh peanas leis a bhàs air an leanabh dhiolaiu air son pheacaidhean Dhaibhidh 'athair. Mar an ceudna rinneadh peanas air Rehoboam, air son pheacaidhean Sholaimh 'athair, rinn deich tréubhan ceannaire na aghaidh. Cha'n 'eil so a' tachairt an còmhnuidh agus do na h-uile neach, ach air uairibh agus do chuid a mhuinntir, mar a thuirt neach àraid. Cha dean Dia peanas gu bràth le peanas siorruidh air son peacaidhean dhaoine eile.

Tha so a' cronachadh gearan ar cridheachan an aghaidh Dhé, mar gu'm biodh e mi-cheart ann an so a dheanamh, Esec. xviii. 2, 3, 4, rinn iad gearan an aghaidh Dhé gu'n robh iadsan neo-chiontach, ach a mhàin gu'n robh an aithrichean ciontach, gidheadh gu'n d' rinneadh peanas orrasan.

Comhairle do aithrichibh. 1. Amharcamaid air ar n-ais am bheil Dia a' deanamh peanas

oirnn air son pheacaidhean ar 'n aithrichean, a chionn nach d' irioslaicheadh sinn air son na fola chaidh a dhoirteadh 'sa gheur-leanmhuinn ri linn Ban-rìgh Màiri; agus air son aonta thoirt do dheas-ghnathaibh peacach 'nuair a thainig Rìgh Seumas an toiseach gus an rìgh-chaithir, ni air son an do dhùnadh beoil trì cheud ministear.

Gu h-àraid amhaircibh romhaibh, nach dean sibh ni sam bith a bheir peanas air 'ur sliochd: tha sinn ni's ro ullamh gu gloinneachan-seallaidh a ehleachdadh chum peacaidhean muinntir eile fhaieinn, na sgàthanan gu amhare air ar peacaidhean féin; thugaibh an aire ciod a ni sibh, bithidh ginealaichean ri teachd 'ga chaoidh ma bhriseas sibh cumhnant ri Dia; ma's e 's gu'n toir sibh ar 'n aonta do aon ni am bliadhna, agus do ni a tha ealg dhireach an aghaidh sin an ath bhliadhna, nach faigh 'ur peacaidhean a maeh, aona chuid sibh féin no 'ur sliochd? gheibh gu cinnteach. Mal. iii. 12. "Goiridh na h-uile ehinnich beannaichte sibh," ach goiridh na h-uile ehinnich sibhse mallaichte, a mhuinntir nach d' rugadh fathast mallaichidh iad sibh ma ni sibh ni sam bith ann ar ginealach a bheir peanas orra: thoir an aire ann an tasgaidh suas saobhreas fa chomhair do ehlann nach taisg thu suas ionmhas de chorruih fa'n comhair. Tha Ursin a' toirt fainear gu'm b'e peacaidhean agus aimrideachd nam Protestanach fo'n t-soisgeul ri linn Rìgh Eideart, a b' aobhar do'n gheur-leanmhuinn ri linn Ban-rìgh Màiri. Thoir an aire nach dean thu ni sam bith a bheir truaighe air do shliochd.

Ceist. Cionnas a tha e ri fhaieinn gu bheil e a reir ceartas Dé elann a pheanasachadh air son peacadh an aithrichean?

Freag. Cha'n urrainn Dia bhi mi-cheart ann

neach sam bith, a pheanasachadh a chionn gu bheil àrd-uachdaranachd aige os cèann nan uile chréutairean. Esec. xviii. 2, 3, 4. “Ciod is ciall dhuibh (arsa Dia) gu bhicil sibh a’ gnàthachadh an t-sean fhocail so, Dh’ ith na h-aithrichean dearcas searbha, &c. Mar is beo mise, tha an Tighearn Dia ag ràdh, cha bhi aobhar agaibh an sean fhocal so a ghnàthachadh ni’s mò. Feuch is leam-sa na h-uile anama; mar is leam anam an athair, is amhluidh is leam anam a’ mhic.” Faodaidh e an ni is àill leis a dheanamh ri chuid féin, an ni a tha a réir àrd-uachdaranachd, cha’n eil e an aghaidh a cheartais.

Mar is tric, a chlann á th’ air am peanasachadh air son pheacaidhean an aithrichean tha iad a’ leantuinn an cleachdaidhean peacach; a nis tha e ro cheart, ma’s e ’s gu’n lean sinn an eisimpleir peacach, gu’m biodh sinn air ar peanasachadh air son am peacaidhean cho maith is air son ar peacaidhean féin, Salm xlix. 13. Mata xxiii. 31—36. Ier. vii. 18. Mar dh’ ainmicheadh roimhe.

Ged uach biodh clann a’ co’pairteachadh na a’ leantuinn pheacaidhean an aithrichean, gidheadh tha peacaidhean uaduir aig cloinn a tha toiltinn peuas o Dhia.

Is earrann de ’n aithrichean a chlann; mar a ta e ceart do dhuine an druim a sgiùrsadh air son an ni a ghoid an làmh, aon bhàll a pheanasachadh air son peacadh a rinneadh le bàll eile, mar sin is ceart do Dhia an leanabh a pheanasachadh neach is e carrann de ’athair, air son an ni a th’ an t-athair a’ deanamh.

Tha clann iomadh uair nan aobhar peacachaidh do’n aithricibh, their iad, Ciod a ni mi air son mo bhean agus mo chlann, &c., air do chloinn a

bhi nan aobhar peacachaidh, mar sin is ceart a dh' fhaodas iad a bhi air am peanasachadh. Is ceart a mhìn-phrònn Iosiah an nathair umha, ged chuireadh suas i le Maois air àithne Dhé, Air. xxi. 8, 'nuair a thainig i gu bhi na meadhon iodhal aoraidh, 2 Rìgh xviii. 4. Nach 'eil Dia ceart? &c.

Measaidh sinn ceart e do dhaoinibh clann a pheanasachadh air son lochdan an aithrichean: mar ann an còr dhaoine an ni ceannaire no réubalachd, bheirear am maoin do'n rìgh, agus a chlann aig nach robh làmh air bith ann an ceannaire an aithreachan caillidh iad an oighreachd, agus bheircar gu bochdainn iad, tha fuil an leinibh air a truailleadh; agus am bi ni's lugha chumhachd aig Dia na aig daoinibh?

Ged cheadaicheadh Dia do chlann a bhi beò, agus am fagail dhoibh fein, pheacaicheadh iad mar a pheacaich an aithrichean, Dan. ii. 15. Bha na sionnaich bhcaga nach do mhill croinnfhiona, agus nach do marbh uan, gu bhi air am marbhadh a chionn gu'n deanadh iad e.

Troimh throcair Dhé tha nithe maith air an co' pairteachadh ri clann o'n aithrichibh, mu'm bheil iad a deanamh aona chuid maith no ole; faodaidh an Dia mòr ann an ceartas a thoirt orra gu'n co' partich iad de pheanas mu'n dean iad aona chuid maith no ole. Tha Diadharan a' cur eadhar-dhealachadh anns an doigh 'sam faod duine bhi ciontach de pheacaidhean dream eile, agus mar sin a bhi air a pheanasachadh air an son. 1, Faodaidh e bhi ciontach le co' chuideachadh leo, mar 'nuair a ta neach a tha cur an gnìomh peacadh air a sheoladh no air a chòmhnadh leamsa gu sin a dheanamh; amhuil Daibhidh ann an cùis Uriah. 2, Faodaidh e bhi ciontach

chuirear na mic gu bàs air son nan aithriche; ach cuirear gach duine gu bàs air son a pheacaidh féin." A réir lagh ar rìoghachd fhéin, ma's e 's gu'm bi bean thròm beò-thorrach, cha chuirear gu bàs i gns an aiscadar i, &c. Bha Eòin, rìgh Shasninn, 'san encoir a chionn Pàdrùig Wakefield a chuir gu bàs air son ceannaire, gidheadh chuir e gu bàs na h-nìle de chloinn, ged nach robh làmh air bith ac' ann, air eagal gn'n éireadh neach tuille dhe 'shliochd 'na dhéigh.

Leithsgeul 2. Esec. xviii. 2, 3. "Ciod is ciall duibh, gu bheil sibh a' gnàthachadh an t-sean-fhocail so a thaobh dùthcha Israeil, ag ràdh, Dh'ith na h-aithrichean dearcas searbha, agus tha déisinn air fiac-laibh na cloinne? Mar is beò mise, tha an Tighearn Dia ag ràdh, cha bhi aobhar agaibh an scan-fhocal so a ghnàthachadh ni's mò ann an Israeil." Agus rann 19, 20—"Gidheadh tha sibhse ag ràdh, C'arson? nach 'eil am mac a' giùlan aingidheachd an athar? An uair a rinn am mac an nì sin a tha dligheach agus ceart, a ghléidh e mo reachdan-sa uile, agus a rinn e iad, mairidh e gu cinnteach beò. An t-anam a chiontaicheas, gheibh esan bàs: cha ghiùlain am mac aingidheachd an athar, ni mo 'ghiùlaineas an t-athair aingidheachd a' mhic: bithidh fìr-cantachd an fhèirein air féin, agus aingidheachd an aingidh air féin."

Freag. Tha Sanchi ag ràdh, nach 'eil so an aghaidh fìrinn choitchionn, a th'air a labhairt ann an iomadh àite, ach a mhàin gu bheil an Tighearn a' cur an aghaidh a' ghnàth-fhocail sin mar ràdh peacach, a bh'air a labhairt, 1. Ann an crathad gearan an aghaidh Dhé. 2. Gu mearachdach, mar gu'm biodh iad neo-chiontach, an uair nach robh.

Aig a' chuid is faide, eha'n 'eil an sgrìobtuir so a' cumail a mach ach so: ma's e 's gu'm faic clann, agus gu'n toir iad fainear, aingidheachd an athair, agus nach dean iad an samhail, cha pheanasaichear iad air son peacadh an aithrichean, Esec. xviii. 14, 15, 16, 17. "Agus feuch, ma ghineas esan mac a ch'na h-uile lochdan a rinn 'athar, agus gu'n toir e fainear, agus nach dean e an leithide, cha'n fhaigh esan bàs air son aingidheachd 'athar; mairidh e gu cinnteach beò." Cha'n 'eil e a' gabhail a steach clann, no daoine 'thàinig gu aois, a tha leantuinn peacadh an aithrichean, arsa Percins.

Tha Calbhin ag ràdh, nach 'eil e ach a mhàin a' ciallachadh nach cuir car leanabh gu bàs air son peacadh 'athar; ach 'nuair a tha e 'càrnadh suas agus a' cuir ri peacadh 'athar, faodaidh e 'bhi gu ccart air a pheanasachadh air son a pheacadh féin agus peacadh 'athar.

Leithsgeul 3. Ier. xxxi. 29, 30. "Anns na làithibh sin, cha'n abair iad ni's mò, Dh'ith na h-aithrichean meas searbh, agus tha déisinn air fhaclaidh na cloinne: ach gheibh gach aon bàs 'na aingidheachd féin; gach aon a dh'itheas an caorann searbh, air 'fhaclaidh-san bithidh deisinn."

Freag. Is e sin ri ràdh, gun bhi 'cleachdadh a' ghnàth-fhocail ann an rathad gearan ann a bhi smuaineachadh ole mu Dhia, no air modh mearachdach a bhi 'gam meas féin neo-chiontach, agus Dia mi-chcart. Tha Gliocairean a' toirt fainear 'nuair a dh'itheas duine dearcann searbh, agus air do'n neach a bhios 'na sheasamh làimh ris a ghreann a chuireas iad air fhaicinn, gu'n cuir e déisinn air fhaclaidh.

A réir na beachd a bh'aca-san, bha'n gnàth-

le bhi na aobhar peacachaidh; mar sin pheanasachadh Daibhidh a chionn gu'n d' thug e air naimhdibh an Tighearn mòr-thàir a dheanamh air. Fh'nair an leanabh bàs. 3, Faodaidh e bhi ciontach le bhi eas-umhail do dh' uachdaranachd; mar so tha mninntir neo-chiontach, mar a ta clann òg aig co' pàirteachadh de bhreitheanasa aimsireil an aithrichean, a thaobh an dàimh agns an co' cheangal a th 'aca rin 'san t-snidheachadh sin, &c. Mar, thachair do chlann Achain.

Thugaibh fainear an dàimh 'sam bheil Dia d'a eaglais, agns chì sibh aobhar air gn'm faod e clann a pheanasachadh air son an aithrichean: Tha Dia mar fhear-posda, 'san eaglais mar a cheile; ma ni a cheile striopachas, faodaidh e i féin agus a clann a chnir a mach air an dorus, Hosea ii. 2, 4. "Tagraibh ri 'ur màthair, tagraibh: oir cha'n i mo bhean-sa, ni mò is mise a fear-sa: cnireadh i air falbh nime sin a striopachais as a sealladh, agns a h-adhaltrais o h-nchd; air eagal gu'n ruisg mise i lomnochd— Agus nach gabh mi truas d'a cloinn oir is clann striopachais iad.

Rabhadh, 1. Tha so fìor a thaobh nachdaranan mar aithrichean nadurrach, 2 Eachd. xxviii. 19. "Oir rinn an Tighearn Indah iosal air son Ahais rìgh Israeil," (is e sin) Indah, bha fathast air a ghairm rìgh Israeil a chionn gu'n do lean e an eisimpleir. Mar an ceudna ann an, 2 Sam. xxiv. Pheacaich Daibhidh anns an t-sluagh aireamh, gidheadh dh' fhniling an sluagh, bhàsaich deich agns trì fichead mìle fear dhin leis a phlaigh.

Tha e fìor cha'n e mhàin a thaobh ar 'n-aithrichean nadurrach a ghin sinn, ach mar an ceudna a thaobh ar sinnsearachd, aona chuid ar seanair-

ean no ar sinn-seanairean, 2 Rìgh xxi. 11, 12. Chaidh peacadh Mhanaseh a dhìoladh air Ichoiainn, 'iar-ogha; b'e Amon a mhac, agns Iosiah 'ogha; b'e Ichoahas 'iar-ogha, agns b'e Ichoiainn mac Iosiah, a thugadh air falbh am braighdeanas. Mar sin dhìol Dia fnil Iesrecl air tigh Iehu, Hos. i. 4. Rìghich Iehn seachd-bliadhna-deug; agus Ichoahas a mhac, sia-bliadhna-deug; agus Icroboam a mhac, bliadhna agns dà-fhichead; agus ann an làithibh Shachariah, dnbh-ogha Iehn, dhìoladh an fhuil so; mharbhadh e le Salum: mar sin, b'esan am fear mu dheireadh de shliochd Iehn, 2 Rìgh xv. 9, 10.

Tha e fìor cha'n e mhàin a thaobh aithrichean, ach a thaobh mhàthraichean mar an ceudna: faodaidh Dia a' chlann a pheanasachadh air son peacaidhean am màthraichean, Salm cix. 14. "Air chuimhne biodh aingidheachd 'aithriche aig an Tighearn; agus na dubhar as peacadh a mhàthar;" is e sin ri ràdh, biodh peacaidhean a mhàthar air an cnr as a leth cho math ri peacaidhibh 'athar.

Leithsgeul 1. Dent. xxiv. 16. "Cha chuircar na h-aithriche gu bàs air son na cloinne, ni mò a chnircar a' chlann gu bàs air son nan aithriche: cnircar gach duine gn bàs air son a pheacaidh féin."

Freag. Tha'n sgrìobtuir so a' cnir crìoch roimh chnmhachd a' bhreithcamh; cha'n fhaod e an t-athair a chnir gn bàs air son na cloinne, no an leanabh air son an athar; ach tha na h-nìle ùghdarras o Dhia: tha so soilleir o 2 Rìgh xiv. 6. "Ach mic nam mortair cha do mharbh e; mar tha e sgrìobhta ann an leabhar lagha Mhaois, anns an d'àithn an Tighearn, ag ràdh, Cha chnircar na h-aithriche gn bàs air son nam mac, agus cha

bith eile, air Grotius a bhi de'n bharail, ged tha Dia a' peacasachadh dhaoine air son an peacaidhean féin, gidheadh nach 'eil Dia a' leantuinn peacaidhean nan aithrichean air a' chloinn, ach a mhàin air son iodhal-aoraidh. 'Sann air son a' pheacaidh so gu h-àraidh a tha daoine a' gabhail an leithsgeul féin, gu'm feum iad géilleadh do dh'aoradh mearachdach, air sgàth am mnathan agus an clann: uime sin, tha Dia a' bagradh air a' chloinn. Tha'n ùine air a chomharrachadh gus a' cheathramh ginealach, do bhrìgh gu bheil daoine beò gus an treas ginealach fhaicinn, Gen. 1. 23. Tha na h-Iùdhaich ag ràdh gur ùnnsa dhie'n laogh òir, bagraidhean au dara àithne.

2. Peacadh an adhaltrannais, Air. xiv. 32, 33. "Ach air 'ur son-sa dheth, tuitidh 'ur colannan anns an fhàsach so dà-fhichead bliadhna, agus giùlainidh iad 'ur strìopachais." Faodaidh so bhi gabhail a steach strìopachais cuirp cho math ri strìopachas spioradal. "Rinn iad strìopachas le nigheanaibh Mhoib (Air. xxv. 1, 9), agus bhàsaich sa' phlàigh ceithir-mìle-thar-fhichead." B'e neo-ghlainc Dhaibhidh a b'aobhar do bhàs a leinibh, 2 Sam. xii. Deut. xxiii. 2—"Cha téid fear dìolain a steach do chomhchruineach an Tighearn, eadhon gu ruig an deiceamh ginealach." Cha'n e gu'n robh iad air an dùnadh a mach o'n co-thionalaibh naomha, ach a mhàin air an cumail o dhrèuchd air bith a bhi aca. Ged robh iad air an tiomchioll-ghearradh, gidheadh cha bhiodh iad air an gabhail a steach gu làn cho-chomunn, gu bhi 'mealtuinn na h-uile sochair a bha gach saor-dhuine ann an Israel a' mealtuinn; nì bha gu nochdadh cia cho gràincil 'sa bha peacadh an adhaltrannais. Seadh, cha'n fhaodadh clann an fhir dhìolain dol a steach gu ruig

an deicheamh gincalach, Isa. lxxv. 3, Gnàth. vi. 26.

3. Peacadh briscadh coimheangal, 2 Sam. xxi. 3. An déigh do chloinn Israeil coimheangal a dheanamh ris na Gibeonaich, agus mionnachadh dhoibh, mharbh Saul iad; nì air son an do chrochadh seachdnar d'a mhic-san, fad' an déigh bàis Shaul.

4. Peacadh géurleanmhuinn pobull Dé. Tha mallachd Dhé a' leantuinn teaghlaichean agus sliochd luchd-géur-leanmhuinn, Mata xxiii. 31—46. “Mar sin, a ta sibh 'nur fianuisibh 'nur n-aghaidh féin, gur sibh clann na muinntir a mharbh na fàidhean. Mar sin, lìonaibh-sa suas tomhas 'ur n-aithriche. Feuch, cuircam-sa do 'ur n-ionnsuidh fàidhean; agus cuid dhiubh marbhaidh agus géur-leanaidh sibh. Chum gu'n tig oirbh gach uile fhuil fhèrcanta a dhòirteadh air an talamh, o fhuil Abeil.” Air. xx. 20, 21—“Mar so, dhiùlt Edom do Israel comas dol troimh a chrìch.” Agus tha Daibhidh, anns an Salm cxxxvii. 7, ag ùrnuigh mallachd a theachd air an sliochd—“Cuimhnich, a Thighearna, clann Edoim, ann an là Ierusalem,” &c. Mar an ceudna ann an Gen. xxvii. 45.

5. Peacadh dòrtadh fola, 1 Rìgh xxi. 21. Rinn an fhuil a dhòirt Ahab biadh mhadradh d'a shliochd. “Cuiridh mi as do d' shliochd, agus gèarraidh mi air falbh o Ahab esan a nì uisge ri balla,” Jer. xv. 4.

6. Peacadh an fhòirneirt, a bhi faotuinn àiteau-còmhnuidh agus scilbhean dhaoine le ainneart agus ceilg, Hab. ii. 9, 10. Gnàth. xx. 21—“Faodar oighreachd fhaotuinn gu luath an toiseach; ach cha bhi a crìch beannaichte.” Mar an ceudna ann an Gnàth. xiii. 11—“Lughdaich-

fhocal so gu sguir; ach cha robh aù nì féin gu sguir, mar a ta Jeremiah a' cur an céill an déigh sin, Icr. xxxii. 18—"Diolaidh tu aingidheachd nan aithrichean ann au uchd an cloinne 'nau déigh." Icr. xxiii. 34—"Agus am fàidh, agus an sagart, agus an sluagh, a thcir, Focal cudthromach an Tighearna, bheir eadhon mise peanas air an duine sin, agus air a thcaghlach."

Leithsgeul 4. Galat. vi. 5. "Giùlaiuidh gach neach 'eallach féin." Scasaidh gach soitheach air a mhàs féin.

Freag. Cha'n 'eil a' chainnt so a' dùnadh a mach muinntir eile, mar a chìthear anns an dara rann—"Giùlainibh eallacha a chéile." Air tùs, feumaidh gach duine cunntas a thoirt uime féin; gidheadh, cha'n 'eil muinntir eile air an dùnadh a mach; cha'n fhaod sinn a ràdh mar a thubhairt Cain, "Am mise fear-gleidhidh mo bhrathar?" Rom. xiv. 12—"Air an aobhar sin, bheir gach aon againn cunntas uime féin do Dhia." Mar an ceudna ann au 1 Cor. xi. 28—"Ceasnaicheadh duine e féin, agus mar sin itheadh e do'n arau so, agus òladh e do'n chupan so." Cha'n 'eil a' chainnt sin a' dùnadh muinntir eile a mach; oir nam biodh, dh'fhaodadh an seirbhiscach a ràdh, Feumaidh na h-uile duine e féin a cheasnachadh; ciod mu'n ruig thu a leas mise a cheasnachadh? Dh'fhaodadh an leanabh an nì ceudna a ràdh ri 'athar.

Tha sinn gu cunntas a thoirt, Eabh. xiii. 17. "Bithibh ùmhail do 'ur cinn-iùil, agus thugaibh géill doibh; oir tha iad ri faire air bhur n-anam-aibh, mar muinntir d'an éigin cunntas a thoirt uatha; chum gu'n dean iad e le gàirdeachas, agus cha'n e le doilgheas. Esec. xxxiii. 7, 8, 9—"Mar sin thusa, a mhic an duine, chuir mi thu mar

fhear-faire chum tighe Israeil: 'nuair a their mise ris an aingidh, O dhuine aingidh, gheibh thu gu deimhin bàs; mur labhair thusa chum an t-aingidh a thoirmeasg o 'shlighe, gheibh an duine aingidh sin bàs 'na aingidheachd: ach air do làimh iarraidh mise 'fhuil. Gidheadh, ma bheir thusa rabhadh do'n aingidh mu thimchioll a shlighe, gu pilleadh uaipe: mar pill e o 'shlighe, gheibh e bàs 'na aingidheachd; ach thèaruinn thusa t-anam."

Leithsgeul 5. Cha'n 'eil naomhachd nan aithrichean air a meas do'n chlann, agus am bi an aingidheachd air a meas doibh?

Freag. Mar nach urrainn naomhachd athar leanabh a shaoradh, mar sin cha chomasach do pheacadh athar leanabh a dhamnadh. Tha Dia a' deanamh math do chlann air son naomhachd an aithrichean: faodaidh Dia, ann an ceartas, cron a dheanamh dhoibh air son peacaidhean an aithrichean. Faodaidh mi a ràdh mar a thubhairt Daibhidh, "nach 'eil fathast neach air bith do thigh Shaul, a chum gu'n nochd mi dha caoimhneas air son Ionatain?" Mar an ceudna ann an 1 Rìgh. xi. 34—"Gidheadh (arsa Dia) cha toir mi'n rìoghachd uile as làimh Sholaimh, ach ni mi e 'na uachdaran rè uile làithean a bheatha, air sgàth Dhaibhidh m' òglaich." Gen. xlix. 26—"Thug beannachda t'athar barrachd air beannachdaibh mo shinnsara." Salm cxii. 2—"Beanaichear gincalach nam fìrcan."

Ceist. Ciod iad na peacaidhean sin a th'air an ainmeachadh 'san Sgriobtuir air son an ro-chomharraichte an d'rinn Dia peanas air sliochd?

Freag. 1. Peacadh an iodhal-aoraidh: uime sin, thug na bagraidhean a tha ceangailte ris an dara àithne, nach 'eil ceangailte ri àithne sam

ear saobhreas an diomhanais.”—Tha neach àraidh a’ toirt fainear, gu’m b’ iad treubh Ghaid, Reubein, agus leth treubh Mhanaseh, a’ ghabh sealbh cho cabhagach ’san fhcarann air an taobh an ear do Iordan, a mharbhadh an toiscach le Hasael rìgh Shiria, 2 Rìgh. x. 33. Gnath. xxi. 6. “Iomhasan fhaotainn le teangaidh bhreugaich, is diomhanas e air a luasgadh a null agus a nall aig an droing a dh’iarras am bàs.” Air a luasgadh o athair gu mac, &c. Ier. xvii. 11. “Mar a’ chearc a ni gur air uighean, agus nach toir a mach coin, (tha) esan a gheibh beartas, ach nach ann le còir; ann am meadhon a làithcan dealaichidh e ris; agus ’na chrich dheireannach bithidh e ’na amadan.” Tha mòran ann an tasgaidh suas saobhreis d’ an cloinn a’ tasgaidh suas ionmhas de chorruich dhoibh.

7. A bhi deanamh tarcuais air uachdaranachd agus air ministrealachd, Air xvi. 32, 41, 49. “Dh’ fhosgail an talamh a bheul, agus shluig e suas na daoine uile a bhuin do Chorah,—agus rinn comhchruinneach ehloinn Israeil uile gearan an aghaidh Mhaois agus an aghaidh Aaroin air a shon,—agus bhàsaich sa’ phlàigh ceithir mìle deug agus seachd ceud, a thuillcadh orra-san a bhàsaich an aobhar Chorah,” sliochd nan daoine sin a dh’ eirich suas an aghaidh uachdaranachd agus ministrealachd.

8. A leithid a dhaoine ’sa tha gabhail orra féin gur e ath-leasachadh agus math a mhòr shluaigh a th’ air an aire, ’nuair is e mhàin am buannachd uaigneach féin a tha nam beachd. Mar thachair do Iehu, Hos. i. 4. Bhagair Dia gu’n dioladh e fuil Iesreil air tigh Iehu.

Feum. Chum comhfhurtachd do phobull Dé.
1. Ged pheanasaichte sibh ’san t-saoghal air son

peacadh ar 'n aithrichean, gidheadh cha chomasach 'ur damnadh gu siorruidh air son am peacaidhean. Saorar thu tre fhìreantachd neach eile; tha thu air do pheanasachd air son peacadh Adhaimh, gidheadh saorar thu air sgàth fhìreantachd Chrìosd.

Cha'n 'eil a mhallachd gu siorruidh, tha ùine shuidhichte air a cuir roimpe, agus an sin stadaidh i; cha'n 'eil i ach gus an treas agus an ceathramh ginealach: mar sin stad Iosia a mhallachd ionnas nach tainig i 'na laithibh-san.

Cha'n 'eil na h-uile peanas aona chuid air son ar peacaidhean féin, no air son peacaidhean ar 'n aithrichean; tha cuid a pheanasan ann air son dearbhaidh, mar bha àmgharan Iob, no chum 's gu'm foillsicheadh Dia 'àrd-uachdaranachd agus a chumhachd os ceann a chréntair. Bha i na barail chumant am measg cuid gur ann air son peacaidh a bha ua h-uile peanas, aona chuid air son am peacaidhean féin no air son peacaidhean am pàrantan, Eoin ix. 2, 3. “Dh' fheoraich deisciobuil Chrìosd deth, A Mhaighstir co a pheacaich an duine so no 'phàrantan, gu'n d' rugadh dàll e?” ach cha b'ann air son aona chuid dhiu, mar a chi sibh 'san treas rànn.

Fcum 1. Do chlann. 2. Do phàranta. 3. Do ua h-uile.

1. Do chlann. Thugaibh an aire nach leig sibh le peacadh ruith ann 'ur fuil, na leanaidh peacadh 'ur 'n aithrichean; dh' fhuathaich Èsau Iacob, Gin. xxvii. 45. Agus dh' fhuathaich na h-Edomaich sliochd Èsau, na h-uile de shliochd Iacoib, Salm cxxxvii. 7. “Cuimhnich, a Tighearna, clann Edoim, ann an là Ierusalem, a thubhairt, Leagaibh, leagaibh sìos i gu ruig a bunait.” Tha sinn a léubhadh anu an Air.

xx. 21, gu'n do dhiult iad do Israel comas dol troimh an crìch. Tha Dia a' gearan air cloinn air son a bhi leantuinn peacaidhean an aithrichean, Ier. vii. 18. "Tha a chlann a' tional coinnaidh agus na h-aithrichean a' fadaidh an teine chum tabhartas a thoirt do dhiathaibh cile," agus ann an Hos. iv. 12, 13. "Tha mo shluaghsa ag iarraidh comhairle air an crannaibh,—oir thug spiorad an strìopachais orra dol air seacharan, agus chaidh iad le strìopachas air falbh o'n Dia: air mullaichibh nan sliabh tha iad ag iobradh,—air an aobhar sin tha 'ur nigheana ri strìopachas, agus 'ur mnathan ri adhaltrannas."

Amhaircibh air mar bhreitheanas cràiteach a bhi air 'ur peanasachadh air son aingidheachd 'ur n-aithrichean, Iob xxi. 19. "Taisgidh Dia suas 'euceart-san d'a chloinn: dìolaidh e dha, agus bithidh fios aig air." Salm cix. 14. "Air chuimhne biodh aingidheachd 'aithriche aig an Tighearn; agus na dubhar as peacadh a mhàthair."

Deanaibh caoidh air son aingidheachd 'ur pàrantan, Salm lxxix. 8. "Na cuimhnich thusa 'nar 'n-aghaidh ar n-eucearta roimhe so," is e sin ri ràdh, eucearta ar n-aithrichean, Nehem. i. 6. "Pheacaich araon misc agus tigh m' athar maille ri ar 'n aithrichibh." Lehit. xxvi. 39, 40, 41. "Ann an euceartaibh an aithriche seargaidh iad as maille riu," &c. Tha Daniel aig aideachadh, Dan. ix. 16. "Air son ar lochdan, agus air son aingidheachd ar n-aithrichean, gu bheil Ierusalem na masladh."

Beannaich an Tighearna gu'n tainig thu o dheagh phàranta, Gin. xlix. 26. "Thug beannachda t' athar (ars' Iacob ri Ioseph) barrachd air beannachdaibh mo shinnseara, gu ruig fòir-iomall

nan sliabh siorruidh: bithidh iad air ceann Josciph.”—Salm cxii. 2. “Beannaichear gincal-ach nam firean.”

Beannaich Dia gu’n do chuir thu stad air peacaidhean do phàrantan, mar a rinn Iosiah, agus mic Chòrah, ged nach robh ann-san ach droch dhuine, gidheadh bha iadsan gu math.

Beannaich Dia ged thainig thu o leasraidh phàrantan aindiadhaidh, gidheadh cha tug iad mallachd shiorruidh ortsa, Air. xxvi. 11—“Gidheadh, cha do bhàsaich clann Chòrah.” Ged bha Corah aingidh, bha ’mhic gu math; gheibh thu iomradh tric orra ann an tiotalan roinn de na Salm. 1 Eachd ix. 19. Ach dh’ fhuiling sliochd Dhatain agus Abiraim maille ri u féin.

Na leanai bh peacaidhean ’ur n-aithrichean, Ier. vii. 18. ’Nuair a phos cloinn Israeil mnai do Asdod, “Labhair a chlann cainnt Asdod,” ag atharrais air an aithrichibh, Neh. xiii. 24. “Mar so tha iad a’ lionadh suas tomhas an aithriche, Mata xxiii. 32.

Thugaibh an aire nach bi sibh aingidh, ma thainig sibh o leasraidh pàrantan diadhaidh: tha so ag antromachadh ’ur peacadh, agus masladh ’ur sinnsireachd. Tha e ri thoirt fainear (Breith. xviii. 30) gu’n do chuir cloinn Dhàin suas dealbh snaidhte, agus gu’n robh Ionatan, mac Ghersoim, mhic Mhanaseih, ’nan sagartaibh do’n dealbh. A nise, b’e Ionatan mac Ghersoim, agus b’e Gersoim mac Mhaois, Ecsod. ii. 22, 1 Eachd. xxiii. 15. Thugaibh fainear, cha b’ àill leis na h-Iùdh-aich ogha Mhaois a ghairm dheth, do bhrìdh gu’n do mheas iad gu’m biodh e ’na mhasladh do Mhaois a leithid do dh’ogha aingidh agus iodhal-aorach a bhi aige; ach ghairm iad ogha Mha-

nascih deth, a chionn gu'n do lean e esan 'na iodhal-aoradh; a réir 's mar a chì sibh ann an Gnàth. x. 1—"Is e mac amaidcach dubhachas a mhàthair;" agus ann an Gnàth. xxiv. 15—"Cuiridh an leanabh a dh'fhagair dha féin nàire air a mhàthair." Cha'n e mhàin gu bheil an leithide sin a' damnadh an anama féin, ach 'nan dubhachas-cridhe d'am pàrantan. Tha e air a ràdh gu'n robh peacaidhean Esau 'nam briseadh-cridhe do Isaac agus do Rebecah, Gin. xxvi. 35, agus xxvii. 46. Tha eisimpleir de'n ghnè cheudna againn ann an 2 Eachd. xxviii. 19—"Rinn an Tighearn Iùdah ìosal air son Ahais, rìgh Isracil." B'e rìgh Iùdah; gidheadh, ghairmeadh rìgh Isracil deth, do bhrìgh gu'n do lean e rìghrean aingidh Isracil 'nan aingidheachd. Thàinig e bho Ionatan, mac Udsiah, mhic Amasiah; agus bhiodh e 'na mhasladh d'a aithrìchibh gu'm biodh neach cho sgainnealach agus cho ro-aingidh air a ghinntinn leo-san, ris an rìgh Ahas so.

Tha e 'na mhasladh do chloinn a tha aingidh, ma's e 's gu'n d'fhàinig iad o phàrantaibh diadhaidh, 2 Eachd. xxxvi. 5, 12; Esec. xviii. 10, 13; Ier. xxii. 15, 16. Thàinig Nadab agus Abihu bho Aaron, agus Hophni agus Phinehas bho Eli, &c.

2. Do phàrantaibh. Na dèanaibh nì sam bith a dh'fhaodas Dia a bhrosnachadh chum 'ur clann a pheanasachadh. Mar 'eil suim agaibh dheth 'ur n-anama féin, gidheadh, air sgàth 'ur clòinne, sguiribh de pheacadh. Thugaibh an aire nach fàg sibh mallachd as 'ur déigh air sliochd 'ur leasradh, agus air toradh 'ur bròn. Faodaidh iomadh clann a dhùrachd, gu'm b'fhèarr leo bhì 'nan sliochd dhràgoin, 'nan ginealach nathraichean-nimhe, na bhì air an gineadh o phàrantan a

dh'fhàg mallaehd aea mar oighreahd. B'uamh-
 asach an dìleab a dh'fhàg Iob d'a ehlann, 2
 Sam. iii. 29—"Na bitheadh a dhìth air tigh
 Iob naach air am bi silteach, no 'bhitheas 'na
 lobhair, no d'an éigin subhal le bata, no 'thuideas
 air elaidheamh, no air am bi easbhuidh arain."
 Mar sin tha pàrantan aingidh a' fàgail do ehuid
 dhe'n eoinn am mionnan, do ehuid am briseadh-
 Sabaid, do ehuid an adhaltrannais, agus do ehuid
 am fòirneirt agus an anaceartais. Cuireadh so,
 ma tà, baeadh ort; agus abair, eha dean mi eueoir
 aon ehuid do m'anam féin, no do anama mo
 shlioehd. 'Nuair a ta iad a' tasgaidh suas saoihb-
 reas, tha iad a' tasgaidh suas corruich air son an
 eoinn: bithidh iad 'nan oighreachan air 'ur peac-
 aibh eho math is air 'ur fearann. Dh'fhàg
 Gehasi talann airgid 'na dhéigh d'a shlioehd, aeh
 dh'fhàg e an luibhre maille ris, 2 Rìgh v. 27.

Ma rinn sibh nì sam bith a dh'fhaodas Dia a
 bhrosnachadh gu ceart 'nur n-aghaidh, Oh gabh-
 aibh aithreachas air a shon gu h-ealamh! Leis a
 sin a dheanamh, faodaidh sibh stad a ehuir air,
 gun 'ur slioehd a bhi air am peanasachadh.

Bitheadh eradh oirbh air son so, gu bheil peac-
 adh eho math ri peanas aig 'ur elann mar dhìleab
 uaibh. Mar biodh peacadh aea, eha bhiodh iad
 air am peanasachadh.

Is àmhghar e, agus bu ehòir do phàrantaibh
 amhaire air mar àmhghar, gu bheil iad beò gu'n
 elann fhaieinn 'gan leantuinn 'san ole, aeh eha'n
 ann sa' mhàth. Cha do mhair Neeles beò gus
 a' bhuidh mhòr a fhuair a mhae Themistoeles
 fhaieinn, no Miltiades gus a' eath a ehòisinn as
 mhae fhaieinn, no Santippus gu 'mhae Perieles a
 chluinntinn a' searmonachadh; eha ehuala Ariston
 riamh teagasg agus deasbaireahd a mhic

Plàto; ach tha daoine beò (arsa Plùtarch) gn'n clann fhaicinn a' toirt truaighe orra féin le clnich, le ruidhtearachd, le òl, le strìopachas, agus le'n leithidibh sin a dhroch-ghnìomharan.

Is mòr an sòlas do phàrantaibh 'nnair a tha iad a' caitheamh am beatha air dhòigh 's nach bi a h-aon de'n sliochd ni's miosa air an son, Air. xxvii. 3. Thubhairt nigheana Shelophehad, "Dh'éug ar n-athair anns an fhàsach, agus cha robh e ann an cuideachd na mninntir a chruinnich iad féin r'a chéile an aghaidh an Tighearn ann an cuideachd Chòrah, ach dh'éng e 'na pheacaidh féin; agus cha robh mic sam bith aige. C'arson a chaillear ainm ar n-athar o mhcasg a theaghlaich?" Is e sin ri ràdh, Cha d'éug e ann an ceannaire le Còrah; chum mallachd a thoirt oirne; ach dh'éng e 'na pheacaidhean naigheach féin, nì a dh'fhàg e bnailteach do'n bhàs mar a ta na h-uile dhaoine; ach (arsa neach àraidh) cha do chuir e peacaidhean air bith an gnìomh air son an do pheanasaicheadh a shliochd.

Tha pàrantan ri'n coireachadh ann a bhi 'g iarraidh saoihbreas a thasgaidh snas d'an clann, 'nuair is ann le ana-ceartas agus fòirneart a tha iad 'ga dhcanamh, Hab. ii. 11, 12. "Oir gladhaidh a chlach a' mach as a' bhalla; agus freagraidh an t-sail as an fhiodh i. Is an-aoibhinn dha-san a thogas baile le fuil, agus a dhaingnicheas caithir le aingidheachd." 1 Rìgh. xiv. 10. Shaoil le Ieroboam bunait de mhòrachd a leigeadh d'a shliochd, ach 's ana a thug e leirsgrios orra, "Gearraidh mi as (arsa Dia) o Ieroboam csan a ni nìsge ri balla." Tha iad a' dcanamh ni's miosa na 'mhninntir sin a th' air an ainm eachadh ann an Lebhith. xviii. 21. A leig le'n sliochd dol troimh 'n teine do Mholech, agus

tha sin a' léubhadh anns an dara rann de'n fbieheadamh caibidcil, Gu'n robh na pàrantan a a bha deanamh sin gu bhi air an cuir gu bàs; bha Manaseh ciontach de'n pheacadh so, 2 Rìgh. xxi. 6. Ecsod. iv. 26. "Is fear-posda fuileachdach (arsa Siporah) thu dhomhsa:" mar sin faodaidh iadsan a ràdh, b' athar fuileachdach thu dhuinne.

Faodaidh pàrantan diadhaidh sòlas a ghabhail, ged tha droch chloinn aca, mar bh' aig Eli agus aig Aaron; gidheadh faodaidh droch phàrantan a bhi aig deagh chlann, 1 Rìgh. xiv. 13. Mar fhuaradh ann an Abiah mac Ieroboam ni math a thaobh an Tighearna. Gin. xii. 1. Thainig Abraham o phàrantan iodhal-aorach. 2 Eachd. xxviii. 27. B'e Hececiah mac Ahais. B' fhear-diòlain, mac striopaich, Iephtah a chuir cathan an Tighearna, Breith. xi. 1; Eabh. xi. 32.

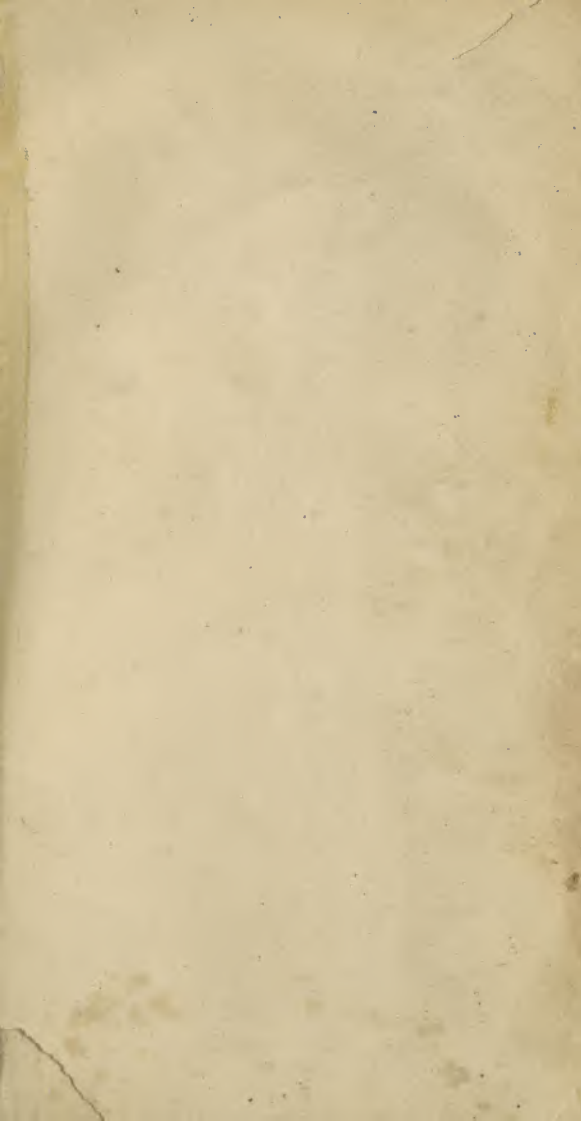
3. Do na h-uile. Bithidh deàrbhta gu bheil so fìor, agus fìrinnichibh Dia, agus dìtibh sibh féin, gur sliochd pheacach sibh o phàrantan peacach—gu bheil Dia ceart anns na h-uile nì a thugadh oirbh.

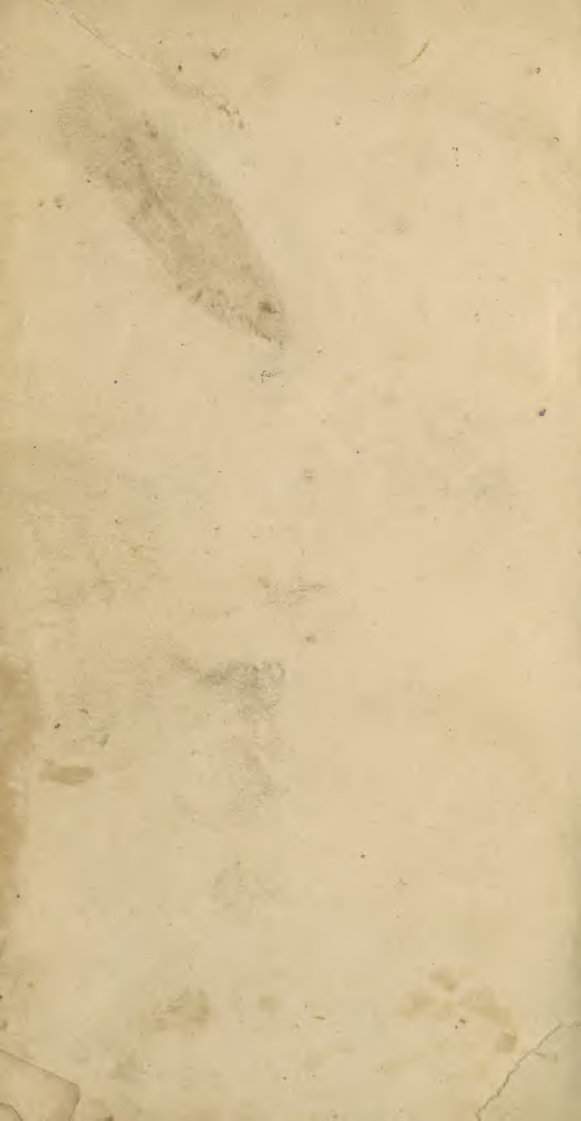
Fìrinnichibh ceartas Dé ann 'ur smuaintibh, ann a bhi peanasachadh sliochd air son peacadh Adhaimh. Ma's e 's gu bheil clann air am peanasachadh air son peacaidhean am pàrantan, nach 'eil ach 'nam muinntir fholaichte, cia ni's mhò mhòr air son peacadh Adhaimh, a sheas mar cheann fhollaiseach air son agus as leth a' chinne-daoine gu léir.

A' CRÌOCH.

McLure
Palmer
Columbus
Main

Done for the
same

